

Novoletni uvodnik »Zasavskega tednika«

LETO MLADIH

KO SMO PRED NEKAJ TEDNI NA REDAKCIJSKEM POSVETU PRIPRAVLJALI PROGRAM ZA NOVOLETNO STEVILKO, SMO LEP ČAS MISLILI IN SI BELILI GLAVE, S KAKŠNIM NAPOTILOM SKOCI TI V LETO 1959? VSEM NAM JE BILO DOCELA RAZUMLJIVO, DA MORAMO Povedati nekaj, kar smo vsi občutili, vsi spremljali, vsi hoteli, zeleli, nekaj kar smo se vsi iskreno veselili: NI DVOMA: TEGA JE BILO MNOGO, ENA SAMA MLADOST JE PREVEVALA NAŠE DELO, DELO ZA NAŠ VELIKI CILJ. — IN SKLENILI SMO: DAJMO PROSTOR NAŠIM MLADIM, NAJ Povedo, NAJ IZLIJEJO SVOJE MISLI O SVOJEM POČETJU NAM VSEM. PRI TEM SO NAS VODILE BESEDE TOVARISA TITA, KI JE ONI DAN, OB OTVORITVI AVTOMOBILSKE CESTE MED DRUGIM REKEL:

Po čem se naša mladina razlikuje od marksistare mladine? Razlikuje se po tem, ker sprejema naloge ne na ukaz, ne tako, da bi ji določene naloge ukazali od vodstva navzdol, temveč sama zahteva naloge in sicer najtežje. Dajte, da nam nekdo pokaže, v kateri državi nastopa mladina tako številno, tako enotno in vlaga vse svoje telesne in umske sposobnosti, da bi pomagala pri graditvi srečne prihodnosti svoje lastne in tistih generacij, ki bodo prišle.

Samo tri vprašanja smo izbrali in jih zastavili predsednikom občinskih in mladinskih vodstev. Odgovori vas bodo. — dragi bračci — prepričani, kako velik prispevek je dala naša mladina za našo sedanost in prihodnost.

1. Kakšen vpliv ima mladina tvoje občine na družbeno dogajanje v kraju, in kako pomaga uresničevati načrte občinskega ljudskega odbora?

2. Katero delo aktivov ljudske mladine tvoje občine šteje te letos za najpomembnejše? In: na kakšno pomoč ste pri tem naleteli od občinskih političnih vodstev?

3. Kaj ste storili za razvedrilo in zabavno življenje mladine?

krške občine je odšlo na gradnjo avtomobilske ceste kar 102 mladincev in mladink. Občinsko politično vodstvo razume mladino in jo vsestransko podpira.

Za razvedrilo in zabavo mladine, je občinsko mladinsko vodstvo storilo premo. Sprlelo dela ni ostalo kdo ve kaj časa za zabavo. Mladinski komitej je organiziral sportna tekmovanja in pripravil skupen shod mladine v Podlogu, na Raki in obisk pri brigadirjih. Za brigadirje iz videmske-krške občine so pred otvoritvijo ceste organizirali družabni večer in se jim še enkrat zahvalili za sodelovanje na mladinski delovni akciji.

PAVLE UHAN, Radeče: naše delo bi lahko opisovali na mnogih straneh.

PAVLE UHAN

Mladina naše občine ima močan vpliv na celotno družbeno življenje. Mladi ljudje so si ta vpliv prav gotovo pridobili z

aktivnim delom, ki je že nekaj let ključ naših uspehov. V samoupravnih organih dela mnogo mladih ljudi, ki so si pridobili tudi zaupanje starejših. Podobno je tudi v ostalih političnih organizacijah in društvih. Mladi so krepko in zasluženo zavzeli mnoga vidna mesta v družbenem življenju. Ne trdim, da smo vse opravili, toda pomagali smo tudi praktično reševati mnoga pereča komunalna vprašanja v središču kraja in okoljskih vaseh. Eden izmed naših uspehov je tudi pomoč občinskemu ljudskemu odboru pri izpolnjevanju družbenega načrta.

Največji uspeh mladine v naši občini je prav gotovo ponovna osvojitve »Kipa mladosti«. V tem je skrito delo, ki bi ga lahko opisovali na mnogih straneh. Vendar ni bilo to samo delo mladine: vse družbene sile občine so podprle naše mladinsko vodstvo, ki je stalo na čelu ob nepozabnem tekmovanju za praznovanje dneva mladosti. Pomembne uspehe pa smo dosegli tudi ob volitvah v Zvezno in republiško ljudsko skupščino, nadalje pri notranji utrditvi mladinskih aktivov, organizaciji posvetovanja mladih kemističnih delavcev in podobnih akcijah.

Pomoč političnih in ostalih činiteljev je bila vsestranska in smo jo zelo cenili.

Za našo dosegli tolikšne uspehe pri organizaciji zabave oziroma razvedrila. Sele zadnji čas smo se lotili tega opravila. Seveda pa smo vedno ob vsaki organizirani akciji, poskrbeli tudi za zdravo zabavo. Zdej smo se odločili za nekatere nove oblike organizirane zabave in razvedrila in upam, da nam bo to uspelo.

RUDI STOPAR, Sevnica: uredil smo si shajališče, ki smo ga izgnali.

Rudi je bil v svojih odgovorih na zastavljena vprašanja slika kratek, skoro preveč. Pove-

dal je, da se počevši mladi mladi po svojih možnostih vključuje v aktivno občinsko oziroma družbeno življenje.

Za najpomembnejše delo v letu 1958 šteje ureditev mladinske sobe, ki pa so jo, ko so jo uredili, takoj izgnali, ker so tisto hišo prodali. Vsekakor pa so opravili pomembno delo pri aktiviziranju mladine za pripravljanje na delovno akcijo pri gradnji avtomobilske ceste.

Za razvedrilo in zabavo pa so poskrbeli s tem, da so organi-

RUDI STOPAR

ziral nekaj mladinskih plesov. Sodi pa, da bo v tem pogledu mnogo bolje, ker so pravkar ustanovili mladinsko gledališče.

ZDENKO ULAGA, Hrastnik: življenjsko smo zainteresirani za reševanje stvari v komun.

Predvsem menim tovariš Zdenko, da je hrastniška mladina pridobila na ugledu s tem, da opravlja vse politične in druge akcije z velikim navdušenjem. Danes so mladi ljudje na mnogih odgovornih mestih in položajih, in vse kaže, da opravljajo svoje delo v splošno zadovoljstvo. Zaradi zdrave ambicioznosti in mladostne revolucionarnosti se mladi ljudje v samoupravnih in drugih organih lepo uveljavljajo, značilno pa je, da jih pri tem delu starejši vsestransko podpirajo.

Na drugo vprašanje pa tovariš Ulaga takole odgovarja: po šestdnevem seminarju, ki smo ga priredili februarja meseca, smo na zaključnem plenarnem sestanku med drugim sklenili, da z iniciativno občinskega odbora Socialistične zveze pripravimo vse potrebno za popravilo občinske ceste. Obvezal smo se za 13.000 delovnih ur, česar pa potem nismo mogli realizirati zaradi nepredvidenih težav, ki jih je imel občinski ljudski odbor. Zato smo naše ekipe usmerili na druga manjša opravila, v prvi vrsti pa smo že ta-

krat predvideli vse potrebno za gradnjo ceste v letu 1959. Priprave, ki so zdaj v teku, so doslej tolikšen razmah, da menimo, da je to najpomembnejše — drugo leto pa najobsežnejše delo za nas in vse ostale politične činitelje.

Za razvedrilo in zabavno življenje naj bi letos skrbel v ta namen imenovana komisija pri občinskem političnem vodstvu. Ta za zdaj še ni odgrnila svoje vloge, vendar so posamezni aktivni na tem področju precej storili. — Občinsko mladinsko vodstvo pa je samo organiziralo literarne večere, ustni časopis, akupinske izlete in druge podobne prireditve.

IVO TRENTEJ, Trbovlje: — Zadnja konferenca je bila prelomnica v našem delu.

Takole je povedal tovariš Ivo: Naše napore za vključevanje mladine v družbeno življenje lahko delimo v dve obdobji:

a) čas, ko smo si prizadevali za afirmacijo našega dela in reševanju širših problemov. — Uspeh tega se je kmalu pokazal: v samoupravne organe je bilo izvoljenih precej mladih ljudi;

b) obdobje, ko smo spoznali, da ni dovolj, da smo v delavskih sveto in upravne odbore vključili mlade ljudi, potem pa jih prepustili samim sebi. Prelomnica je bila zadnja konferenca občinskega komiteja Ljudske mladine, kjer smo nakazali jasno orientacijo, za kakšno etaljšče naj se zavzema mladina pri reševanju raznih problemov.

Najpomembnejši prispevek trbovlske mladine je bila pomoč pri gradnji avtomobilske

IVO TRENTEJ

ceste. Nad sto mladincev je pomagalo graditi cesto.

Doslej je bilo premožnost za zabavo in razvedrilo mladine; mladina gimnazije prireja plesne vaje, omeniti pa moram še razne izlete, ki so jih organizirali nekateri aktivni. — vendar zadnje čase posvečamo

razvedrilo večjo pozornost. Priredili bomo plesne vaje, zavzdamo pa se, da je to le ena stran zabavnega življenja in si prizadevamo najti primerne oblike za izboljšanje zabavnega življenja naše mladine.

Dosedanji predsednik zagorske mladine, MARIJAN LIPOVŠEK: ustanovili smo mladinsko delovno brigado.

Ni moč zanikati, da je bila letos zagorska mladina intencijno vrste najrazličnejših prireditev in akcij. Ne bi našel vseh, najbolj pa smo se zavzeli za dobre predvolumne priprave v Zvezno in republiško ljudsko skupščino, počastitve VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in dneva mladosti. Omeniti moram, da je mladina le-

tos načela nekaj važnih problemov, ki zadevajo njo. Na podlagi zaključkov smo izdelali tudi nekaj napotij za odpravo pomankljivosti.

Sodelovanje mladine z občinskim ljudskim odborom je bilo konkretno. — Septembra smo ustanovili mladinsko delovno brigado »Franca Fakina«. Znano je, da je brigada opravila precejšnje delo, drugo leto pa ga bo nadaljevala.

Letos so naše osnovne organizacije težile za tem, da si z vztrajnim delom, pravilno organizacijo prireditev in konkretnim sodelovanjem pridobi mesto, ki ji gre. Nekateri aktivni v podjetjih so mnogokrat govorili o stornitlosti, organizaciji dela in drugih podobnih vprašanjih. Pri tem delu smo bili deležni podpore občinskih oblastvenih in političnih organov. Moram pa dodati, da ni bilo dovolj pomoči od društva in nekaterih drugih organizacij. To bo treba v prihodnje izboljšati, saj se ne sme več pripetiti, da so nekateri ljudje iz društva

MARIJAN LIPOVŠEK

spomnil mladih le tedaj, če so jih potrebovali.

Cprav smo storili dosti za zabavo mladih — posebno letos smo napravili izdaten korak naprej — še nismo zadovoljni. Mladina je vodstvu pri tem premo pomagala zato se bo moralo mladinsko vodstvo potruditi, najti nove oblike za povečano razvedrilo in zabavo naših mladih.

Torej: iz vseh odgovorov je videti prizadevnost, veselje in ljubezen zasavske mladine. da bi po svojih močeh pomagala pri urejanju številnih važnih problemih naših komun. Priznati ji moramo, da je dosti storila in kar je še važnejše: tudi v bodoče je mladina pripravljena dati vse, kar ima, za razvečet družbeno življenje, za naše skupne cilje. Zato je bilo to leto resnično leto mladih, leto poleta in vsestranske aktivnosti zasavske mladine.

Milan Vidče

POZDRAV NOVEMU LETU

SKRB ZA NAŠEGA DELOVNEGA ČLOVEKA — PRIZADEVANJE, da se mu bo bolje godilo — ta misel naj nas preveva, to naj bo naše geslo, ko te dni zaključujemo letošnje uspešno gospodarsko leto in stopamo v novo. Vesela, sproščena in razigrana naj bo naša pesem in bližnjih novoletnih praznikov, saj so naši marjivi delovni kolektivi in vsi ostali delovni ljudje zadovoljivo opravili svojo družbeno nalogo. Ko se bomo v bližnjih dneh odpočili od vsakodnevnega dela in pozabili na naše skrbi, si obljubimo, da bomo tudi v novem letu, v katerega vstopamo, storili vse, da pride do polne veljave načelo, ki ga je že večkrat poudaril naš tovariš Tito in naši ostali vodilni tovariši — skrb za našega delovnega človeka. Vsem neustudnim delovnim ljudem Jugoslavije, od Triglav do Durmitorja, naj velja topel pozdrav za opravljeno delo, naj pohiti v vsako tovarno, v sleherni našo vas, pohiti naj preko naše domovine do delovnih ljudi po ostalem svetu.

Ko si bomo ob pogovitu starega leta in vstopu v novo leto po stari navadi segli v roko in drug drugemu želeli srečno in veselo novo leto,

trdno sklenimo, da bomo storili vse, da bi prihajajoče leto dosegli še večje uspehe za blaginjo nas vseh, za blaginjo naših otrok, ki bodo nekot stopili na naše mesto. Ne pozabimo pa tudi na naše brate in sestre onstran naših meja, da pridejo do svojih pravic, ki jim po vseh prirodnih zakonih grejo in jim jih nihče ne sme odrehati. Mi jih ne odrekamo nobenemu narodu in tudi drugi jih ne smemo odrehati našim ljudem.

Letošnje leto je bilo kdaj pa kdaj spet burno in težavno. Zopet so se zunanji naši meja pojavili razni obrekovalci in kričarji, zopet so začeli goniti proti nam. Vzdigli so se proti našemu državnemu vodstvu in ljudstvu, tistemu ljudstvu, ki je leta 1941 razumelo klic naše Partije in se zavedalo, da ni svobode, da ni življenja brez izgona krutega okupatorja z naše zemlje, okupatorja, ki je hotel spraviti pod svoj škorenj celo Evropo in ves svet. Ti »premodri« zopet kričijo nad nami in nas psujejo, da smo se izneverili marksizmu in leninizmu, da smo izdajalci in kdo ve, kaj še vse. In vendar se svetlimi idejam Marxa in Lenina nismo nikoli izneverili, hodili pa smo in hodimo in bomo hodili po svojih poteh, po tisti poti, ki zanjo

vemo, da je najbolj pravilna in najboljša. Te pravice nam ne more in ne sme nihče odrehati, saj tudi mi drugim narodom ne krati pravice, da si svoj dom, svojo državo uredijo po svoje, si jo uredijo tako, kot si sami žele. Da si ne damo kratiti naših pravic, to smo potrdili na letošnjih volitvah v državno in v republiške skupščine spomladi 1958 in v decembru letošnjega leta, ko smo si izvolili odbore naše SZDL. To je bil odgovor naših delovnih ljudi na vsa obrkovanja proti nam in maličunu zgodovinskih dejstev. Naši narodi grejo pod vodstvom ZKJ, grejo po poti graditve socializma naprej, ker vedo, da v naši borbi gradimo nezlomljivo zvezo delovnih ljudi Jugoslavije, ki sloni na enakopravnosti narodov naše države, in kar je glavno — vsi delamo in se borimo za zboljšanje življenjske ravni nas vseh, za čim boljše ureditev našega socialnega in starostnega zavarovanja za zdravstvo in šolstvo, za izboljšanje naših prometnih zvez, za gradnjo stanovanj, za ureditev vrste komunalnih vprašanj — predvsem pa naj bo tudi v novem letu, ki vanj stopamo, naša prvenstvena skrb briga za delovnega človeka, da bo čutil in vedel, da

živi v domovini svobodnih ljudi, da bo živel, kakor je napisano na zastavi socializma. Ta pa zahteva, naj se vsakemu marjivemu človeku godi dobro.

Da bomo dvignili življenjski standard delovnih ljudi, moramo vsi skrbeti, da bo naša proizvodnja iz dneva v dan, iz leta v leto rastla, skrbeti moramo, da dvignemo našo stornitlost, naša skrb naj bo, da razvijemo naše družbeno upravljanje, da bo lahko vsakdo prispeval po svojih močeh k čim boljši ureditvi naše države in našega vsakdanjega življenja.

UREDNIŠTVO

IVICA ZNIDARŠIČ

mladih na sprejem v Zvezo komunistov. Ker pa so imeli aktivni skozi vse leto nešteto nalog, ki so jih morali sproti reševati, končen uspeh ni bil takšen, kot bi bilo pričakovati. — Med pomembno akcijo, ki jo je videmske-krška mladina opravila, sodi sodelovanje mladine na gradnji avtomobilske ceste in tesno sodelovanje z mladinskimi brigadami. Iz videmske-

Tri želje Hrastničanov

V času, ko se poslavlja leto, in se z naglimi koraki približuje leto 1959, smo zaprosili starejšega hrastniškega občinskega ljudskega odbora, naj nam odgovori na šest vsakdanjih vprašanj. Tole smo vprašali in tole zvedeli:

Kje vidite največji napredek hrastniške komunne oz. katero opravljeno delo v l. 1958 sodite za najvažnejše?

Menim, da je bil letos dosežen največji napredek v zavešči delovnih kolektivov, ki so povsem razumeli vsebino pisma Izvršnega komiteja CK ZKJ. Občutek, da so upravljavci, se je močno povečal, s tem v zvezi pa kajpak zavest, da so dolžni težiti za čim boljšim delom, predvsem pa varčevati. Nadalje se delovni kolektivi vedno bolj zavedajo, da ne živijo samo v podjetjih, marveč v komunni, in da morajo zato gledati na koristi celote. Rezultat takšnega gledanja je tudi dejstvo, da bodo delovni kolektivi po dokončanem obratovanju dali precej sredstev za gradnjo tega ali onega družbenega objekta. Zanimiv je tale primer: pred letošnjim državnim praznikom hrastniški rudarji sploh niso postavljali vprašanja, koliko dobička naj se jim razdeli za 29. november. Po moji sodbi je to rezultat realnega gledanja na stanje podjetja, na drugi strani pa dela sindikalnih, predvsem pa političnih organizacij. Le-te so prinejale letos številna posvetovanja, obratne konference in druge sestanke, kjer je bilo ljudem tolmačeno stanje podjetja, komunne in sploh vse naše skupnosti.

Seveda sem posebno vesel napredka, ki ga je dosegla naša mladina v svoji organizaciji in ki se čedalje bolj uveljavlja v komunalnem mehanizmu. Občane bo bržčas močno zanimalo, kaj nameravate ukreniti prihodnje leto za zvišanje družbenega standarda?

Javno mnenje se najbolj zavzema za ureditev ceste, dograditev šole na rudniku in gradnjo nove šole pri Steklarju. To so menda najpoglavnejše in velike, pravzaprav upravičene želje Hrastničanov. Seveda pa je tu še kup drugih želja, ki jih nameravamo prihodnje leto urediti. Lotiti se bomo morali dokončne ureditve kanalizacije, urejevanja naselij in podobno.

Absolutno bomo storili vse za gradnjo ceste od Birtiča do upravnega poslojpa rudnika. Radi pa bi seveda opravili zemeljska dela vzdolž vse trase. Zavzemati pa se bomo morali med drugim predvsem za regulacijo potoka. Pri gradnji ceste računamo na pomoč mladine, ki je bila že lani navdušena za to delo, a smo ga morali zaradi nedokončanih nadržtov opustiti. Prihodnje leto se nam to ne sme ponoviti, zato si prizadevamo dobiti dokončne načrte za gradnjo ceste.

Mnogo dela nas čaka pri urejevanju naselij. Vendar računamo na pomoč stanovalcev, kajti nemogoče je sedanje stanje, da puščamo te zadeve preveč vnašar.

Znano nam je, da pripravljate reorganizacijo trgovske in gostinske mreže. Za katero od treh oblik reorganizacije ste se odločili?

Občinski ljudski odbor je na nekaterih sejah že obravnaval stanje trgovine in gostinstva, na zadnji seji pa je priporočil zborom volivcev, ki bodo te dni (ti so se začeli v času, ko smo imeli razgovor s predsednikom), da bi imeli namesto petih podjetij le dveje.

Trgovsko podjetje DOL bi dobilo še eno poslovalnico v središču Hrastnika, drugo trgovsko podjetje pa bi imelo eno poslovalnico na Dolu. Razen tega naj bi se pri dosedanjem podjetju »Petrošnik« ustanovila samo blagovnica, kjer bi kupci lahko dobili gradbeni material, železnino in predvsem manufakturno blago. — Upam, da bodo v to blagovnico radi prihajali tudi potrošniki s spodnjega dela Hrastnika, posebno če bodo imeli v tej trgovski hiši na izbiro najrazličnejše blago. Pri vsaki poslovalnici bomo ustanovili potrošniške svete, predsedniki teh organov pa bodo tvorili poseben svet pri upravnih teh podjetjih.

Občinski ljudski odbor se je odločil tudi za stimulatvnejše nagrajevanje trgovskih delavcev, kar bo vzpodbudilo trgovske delavce k večjemu tekmovanju oziroma zavzemanju za zadovoljitev potrošnikov.

Prav tako smo se odločili, da bomo predlagali eno samo gostinstvo, dvojje gostišče pa je, da so imeli ti sveti v tem času po osem, devet in več sej. Pravkar smo izvolili nove hišne svete, ki v celoti kar dobro opravljajo svoje dolžnosti, kajpak pa se tudi ti organi borijo z materialnimi težavami. Toda moram reči, da bi bilo moč marsikaj storiti tudi brez vsakršnih sredstev. Na primer opešanje naselij in kraja sploh. Tu zares nismo dovolj napravili. Včasih naletimo pri ljudeh na določen odpor, ko n. pr. ne dovolimo ob novih naseljih postavljati hlevov in naprav, ki kvarijo podobo kraja. Toda večina počasi razumeva, kaj je prav in kaj ne.

Koliko sredstev pričakujete od delovnih kolektivov po zaključnih računih podjetij, in kam jih boste namenili?

Ne bi mogel točno reči, koliko bo teh sredstev, vendar je občinski zbor proizvajalcev na svoji seji sprejel priporočilo, ki ga je naslovil na vse organe delavskega samoupravljanja v občini, naj pri razdeljevanju teh sredstev upoštevajo potrebe občine. Največ teh sredstev bomo porabili za urejanje novih naselij, starih stanovanjskih hiš, za zboljšanje zdravstvene službe, in po možnosti seveda tudi za ceste. Morda tudi za gradnjo nove šole.

Kakšen napredek so letos napravili organi družbenega upravljanja?

Predvsem se je število sodelujočih v teh organih letos precej povečalo. To zlasti zaradi tega, ker so bila imenovana nova samoupravna telesa, predvsem več svetov in komisij. Čeprav n. pr. nekateri sveti še niso storili vsega, kar bi lahko, je vendarle treba poudariti, da so sveti zadovoljivo delali, čeprav niso imeli potrebne materialne osnove. To kajpak nekoliko duši samoiniciativo, posebno tistih organov, ki morajo obravnavati komunalne probleme. Značilno pa je, da so imeli ti sveti v tem času po osem, devet in več sej. Pravkar smo izvolili nove hišne svete, ki v celoti kar dobro opravljajo svoje dolžnosti, kajpak pa se tudi ti organi borijo z materialnimi težavami. Toda moram reči, da bi bilo moč marsikaj storiti tudi brez vsakršnih sredstev. Na primer opešanje naselij in kraja sploh. Tu zares nismo dovolj napravili. Včasih naletimo pri ljudeh na določen odpor, ko n. pr. ne dovolimo ob novih naseljih postavljati hlevov in naprav, ki kvarijo podobo kraja. Toda večina počasi razumeva, kaj je prav in kaj ne.

Imate kako posebno željo, ki bi jo tik pred koncem leta radi povedali občanom?

Zelim le to, da bi se ljudje bolj seznanjali z resničnim stanjem v komunni in s problemi, ki so pravzaprav stvar nas vseh. Sem za večje sodelovanje v organih družbenega upravljanja. Prav tako želim, da bi naši občani, kolikor niso direktno zastopani v organih družbenega upravljanja, prina-

šali različna vprašanja na zborih volivcev, kajti včasih niso pravilno informirani o različnih problemih.

Zelim reči še besedo o vseh tistih družbenih organizacijah, ki delujejo v naši občini, da naj usmerijo vse svoje dejstvom vanje za zblizevanje ljudi, kajti doslej ponekod to ni bil primer. Pristavljam pa še to željo, da bi vključile v svoje vrste kar največ mladih ljudi. Rad bi še dodal, da naj posvečajo večjo pozornost vzgoji ljudi. Zelim tudi, da bi vse ekipe, ki gredo v tuje kraje gostovat ali tekmoval, dostojno zastopale hrastniško komunno.

Z novim letom se priključijo naši občini tudi del radeške komunne. Doslej je Radečani nismo imeli večje povezave, vendar smo prepričani, da bomo z odnosi, kakršni so že običajni med Hrastničani, ustvarili najboljše pogoje za tako sodelovanje, ki bo obrodilo za oba kraja zelo povoljne rezultate.

M-V

TR: VPRASANJA TOVARISU RADU TAUFERJU

Računam na pomoč in sodelovanje vseh Zagorjanov

Ni dvoma, da se je tudi letos podoba Zagorja nekoliko spremenila. Zlasti v središču, kjer so v zadnjem razdobju zrasla iz tal številna poslojpa, namenjena prvenstveno ljudem. To so: velika stanovanjska hiša, druga je v izgradnji, nadalje šola za mlade rudarje, ki jo bodo odprli prihodnjega julija in Delavski dom, ki naj bi bil na voljo gostom prav tako prihodnje leto. V tem delu kraja pa gradijo še večstanovanjsko hišo za potrebe občinskega ljudskega odbora oziroma za njegove uslužbence. Na Izlakah so pravkar dogradili veterinarsko ambulanto, v celoti pa so v Zagorju v letu 1958 uredili še mnogo drugih komunalnih problemov, omenimo cestno razsvetljava in delno vodovod v Kolodvorski ulici. Seveda pa ostane odprto še mnogo drugih, nerešenih vprašanj. Stopili smo v delovni urad predsednika občinskega ljudskega odbora in mu zastavili troje vprašanj, ki po našem mnenju najbolj zanimajo Zagorjane:

KAKO BO Z GRADNJO STANOVANJ V ZAGORJU?

Tov. Taufer nam je razložil, da se je občinski ljudski odbor temeljito lotil obravnave in rešitve stanovanjskega problema. V prvi vrsti so izdelali natančen elaborat, v katerem je opisano dejansko stanje problematike stanovanjskih prilik v Zagorju. Slika tega stanja je dokaj porazna. Zato se nalašč občinskemu ljudskemu odboru še posebno naloga, predvsem pa, da stori vse, kar je v njegovih močih, da bi se v Zagorju začela hitreje graditi potrebna stanovanja. Po podatkih, ki so na razpolago, bi trenutno potrebovali najmanj 350 stanovanj, precej pa jih je potrebno popraviti. Občinski ljudski odbor je sklenil zaprositi izvršni svet LRS, naj bi za potrebe stanovanjske izgradnje v Zagorju dodelili iz republiškega stanovanjskega sklada toliko sredstev, da bi že v prihodnjem letu dogradili tri večje stanovanjske bloke. Hkrati pa bi združili vsa razpoložljiva sredstva iz stanovanjskega sklada celotne občine. Občinski ljudski odbor in njegov predsednik sta prepričana, da bo izvršni svet razumel težave in pomankanje stanovanj v Zagorju in priskočil na pomoč. Prav tako bo občinski ljudski odbor, brž ko bo dobil zagotovilo od republiškega stanovanjskega sklada, da bodo sredstva na voljo, storil vse potrebno, da bi obstoječe gradbeno podjetje nekoliko nagleje gradilo stanovanja, kajti le tako bo moč rešiti številne družine pred njihovimi največjimi težavami. Torej ni dvoma, da se je občinski ljudski odbor lotil ene izmed zelo važnih nalog za življenje ljudi.

KAKŠNE OBJEKTE DRUŽBENEGA STANDARDA DOBI ZAGORJE V LETU 1959?

Tov. predsednik je dejal, da je občina dolžna dati ljudem najprej sodobno pekarno, za katero so mislili, da bo postavljena na in na voljo ljudem že februarja, kar pa zaradi nekaterih zadržkov ne bo moč, marveč šele meseca maja. Razen tega moramo rešiti vprašanje postavitve nove, sodobnejše klavnice, ki jo Zagorje zaradi vse širšega razpaha nujno potrebuje. Nič manj važna naloga ne bo dokončna ureditev vodovoda, kar ne bo

tako lahko delo, če pomislimo na nov del naselja v središču Zagorja in bodoče stanovanjsko gradnjo nasploh. Nekoliko so že začeli urejevati problem preskrbovanja s pitno vodo. Polagajo se nove, trajnejše cevi, ki bodo pripomogle, da bodo dobili vodo tudi višje ležeči kraji. Potem bo treba končno urediti kanalizacijo, odtoke in podobno. Zelo važno je že storiti vse potrebno za pripravo gradnje nove šole v Zagorju. Nekatera podjetja so že privolila v naše priporočilo, naj bi iz svojih lastnih viškov namenila po 15 odstotkov za gradnjo šole. Načrti za prepotrebno šolsko poslojpe so v delu in bodo do prve polovice leta pripravljani. Prav tako bodo pripravljena tudi prva sredstva za gradnjo šole. Občinski ljudski odbor pa resno računa na pomoč okrajnega ljudskega odbora, kar je razumljivo, kajti občina nima toliko sredstev, da bi bilo moč z njimi dograditi šolo.

Vsekakor bodo prihodnje leto začeli urejevati potoke, predvsem Medijo in na Lokah Grajščico. Hudoourniki povzročajo vsako leto znatno škodo zasebnemu in splošnemu imetju, zlasti v Dolenji vasi in drugod. Ustanovljena je vodna skupnost občine Zagorje, kamor bodo prispevala določena sredstva vsa zagorska podjetja. In končno: mnogo predlogov bodo dali tudi zbori volivcev, ki jih bo treba izpolniti. Pri vseh delih na račun občinskega ljudskega odbora in pomoč vseh Zagorjanov, kajti ljudje so tisti, ki lahko največ prispevajo k odstranitvi tega ali onega problema.

KAKO SODITE O ODNOSIH PODJETIJ DO OBČINE?

Medsebojni odnosi so se letos temeljito popravili in izboljšali, toda občinski ljudski odbor meni, da je moč medsebojne stike in odnose v bodoče poglobiti. Občinski ljudski odbor bo moral po sodbi predsednika tov. Tauferja najti vse možne oblike in načine za še koristnejše in živahnije odnose s kolektivi, kot bodo tudi kolektivi morali znati prislunhiti utrupu, potrebam in problemom kraja, v katerem živijo. Obč. ljudski odbor bo vedno našej prilicnosti konzultiral kolektive z nekaterimi potrebami oziroma načrti, za katere so-

di, da morajo najti odmev v vsem Zagorju. Občinski ljudski odbor sodi, da bo moč izvršiti najrazličnejše načrte in predloge že tedaj, če bodo občani o vsem dobro poučeni. Le z zaupanjem vseh kolektivov in občanov bo moč zadovoljivo reševati vse težave, ki danes tiščijo ljudi. Ko bo v vse kolektive prodrla misel, da so prav tako dolžni sodelovati pri manjšanju in odstranjevanju določenih slabosti v občini, se bo komunna dejanska nagleje krepila, stopnjevala pa se bo tudi zavest posameznikov in skupnosti, da je to njihov kraj, ki ga kaže vsestransko razvijati.

Zares: kolikor bolj se bo krepila zavest ljudi, da so dolžni vsestransko pomagati pri reševanju nekaterih perečih komunalnih in drugih problemov, toliko bolj bo zginjalo tisto sivo, staro Zagorje, namesto tega pa raso lepše Zagorje, ponos Zagorjanov. Razumljivo je torej, če občinski ljudski odbor zelo resno računa na sodelovanje in pomoč vseh Zagorjanov, kajti s skupnimi prizadevanji je moč doseči vse.

ZAGORJE JE SPREMENILO SVOJO PODOBO

INDUSTRIJSKI HRASTNIK

Posavje, 22. XII. 1958

VIDEM-KRŠKO: 28.500 TON PAPIRJA

V ponedeljek, 22. decembra ob 6. uri zjutraj, je papirni stroj v Tovarni roto papirja na Vidmu izdelal 28.000. tono rotacijskega papirja v letu 1958. Tako so videmsko-krški papirničarji 9 dni pred rokom izpolnili letni proizvodni plan. Proizvodni načrt je bil za 4.000 ton višji od proizvodnje, ki je bila dosežena v lanskem letu.

V novem letu nameravajo izdelati 28.500 ton rotacijskega papirja. To je tudi maksimalna količina. Pri povečanju proizvodnje bo imela pomembno vlogo skrb za zmanjšanje zastojev pri stroju. Pri Tovarni celuloze in roto papirja »Djuro Salaj« je bila letos dograjena belilnica, ki je zdaj že v poskusnem obratovanju, vodna črpalnica, poslojpe kuharilnikov in nekaj tehničnih pisarn.

Zvedeli smo, da je strojna oprema za nov, razširjeni obrat celuloze v glavnem že preskrbljena, in bo drugo leto ta povečan obrat lahko že stekel. Z njim pa se bo letni bruto produkt povečal od 5 na 6 milijard dinarjev letno. Hkrati pripravljajo povečanje brzine papirne stroja od sedanjih 350 metrov na 400 metrov na minuto. V letošnjem letu je tovarna dozidala do strehe 10-stanovanjski blok s trgovskimi lokali v pritličju, ki stoji nedaleč od novega hotela v Vidmu. V novem letu je v načrtu gradnja 85 stanovanj.

STANE NUČIČ, predsednik Občinskega ljudskega odbora Videm-Krško:

Med uspehi, ki smo jih dosegli v letošnjem letu na področju videmsko-krške občine, velja vsekakor omeniti zaključeno elektrifikacijo doma vsakega zaselka na našem področju. Naj omenim še nekaj drobnih, vendar pomembnih objektov, ki so začeli obratovati v tem letu. Nova pralnica, čevljarška delavnica in na novo urejena sodobna zelenjadna trgovina v središču Krškega. Letos smo tudi prvič uspeli, da so začeli graditi v novi stanovanjski hiši na Vidmu tudi trgovske lokale, ki jih je v tem izrazito delavskem delu naše občine običajno premalo. Hkrati naj še dodam, da želi občinski ljudski odbor vsaj v novem letu rešiti še nekatere težke komunalne probleme, s katerim se mesto ob Savi že dalj časa ubada in med katere v prvi vrsti sodi gradnja novih stanovanj in nadaljnja ureditev uslužnostne obrti. Medtem ko smo letos dokončali samo trideset novih stanovanj, jih nameravamo prihodnje leto zgraditi

okoli sto. Pri stanovanjski gradnji bo prišlo do večje veljave sodelovanje in skupno delo več gospodarskih organizacij v občini.

Končno lahko še ugotovim, da je prišlo sodelovanje med posameznimi podjetji in občino že do veljave, so pa po kolektivih seve še vedno tudi ljudje, ki menijo, da takšno sodelovanje ni potrebno.

BREŽICE: Gradnja vodovoda MARTIN BAJC, podpredsednik občinskega ljudskega odbora Brežice:

Med najpomembnejše uspehe v komunalnem življenju naše občine smemo šteti nadaljevanje gradnje vodovodov po vaseh, ki so bili doslej eno izmed najbolj perečih vprašanj na našem področju. Letos smo skončali vodovod v Vinjem vrhu, v Pečicah, v Arličah, v gradnji pa je vodovod na Stojanskem vrhu, izboljšali in na novo uredili smo vodovode v Ribnici, Prilipah in Mokricah. V teh vaseh so z deli mnogo pomagali tudi mladinci, ki so gradili avtomobilsko cesto Zagreb-Ljubljana. Letos sta skončani ob starih še šol v Bojsnem in Mrzlavci vasi, prav tako je dogradjen do strehe Zdravstveni dom na Bizejskem.

Velikega pomena za brežiško področje je »brez dvoma nova cesta« Bratstva in enotnosti, hkrati pa tudi asfaltirana cesta v Cateški Toplici.

Letos smo začeli pripravljati načrte za rekonstrukcijo Cateških Toplic skupaj z gradnjo novega bazena. Ureditve Cateških Toplic bo velikega pomena za posavski turizem. Prihodnje leto bo KPPZ zgradila ob Savi pri brežiškem mostu pitaišče za bikone, ki bo imelo letno zmogljivost 2 tisoč glav živine. Trenutno iščemo tudi primerne prostore za kralnico, pralnico in čistilnico v Brežicah.

Študij kongresnega materiala v Brežicah — V brežiški občini je sistematični študij programa in statuta ZKJ že v polnem teku. Na občinskem komiteju so izrazili zadovoljstvo nad dobrim potekom v skoraj vseh krajskih občini. Študija se udeležu-

jejo tudi ostali člani družbenih odborov in organizacij.

Iz zapisov brežiškega sodnika za prekrške — V občini Brežice je imel posavski sodnik za prekrške opravka s 557 prekrški, v Vidmu-Krškem s 268, v Senovem s 63 prekrški in v Sevnici s 165 prekrški. Največ je bilo kršitev cestno-prilicnih predpisov, precej je bilo kršitev odloka o javnem redu in miru, pravilnika o živinskih potnih listih, nadalje šušmarjev in podobnega.

SEVNICA: Akcija na cesti

Od 15. do 18. ure smo v ponedeljek, 22. decembra, na sevnici cesti ustavili šest Sevnčanov. Kakšne so njihove novoletne želje? Tole so nam povedali:

KAREL KOLMAN, predsednik občinskega ljudskega odbora:

Najprej želim, da bi lahko uresničili obljubo, ki smo jo že tolikokrat dali prebivalcem Sevnice in Smarja in asfaltirali njihovo prašno in blatno cesto. Upam, da bo v tem letu tudi nova šola v Sentjanžu lahko sprejela prve učence.

MAKS MOČILNIK: Moja želja je in ostane tudi v novem letu: zgraditi lastno hišico. Kdaj bom željo lahko izpolnil, pa ne vem. Imam tri otroke, ki obiskujejo zdaj šolo doma in v Celju, zato ni denarja nikoli preveč. In še to: upam, da se bo naš življenjski standard, tako kot doslej, tudi v novem letu še izboljšal.

LIPAR, TRBOVC IN SVAZIC: Smo uslužbenec »Zitjarje« v Sevnici imamo manjši mlin z dnevno zmogljivostjo štirih ton moke. Ta količina pa ne zadostuje za vse potrebe, zato namerava podjetje urediti v Sevnici večji mlin. Najbolj bi bili veseli, če bi se to zgodilo že v novem letu. Hkrati bi se razveselili tudi naprave, ki nam bi izboljšala prekladanje moke z vozov v vagonne in pšenice iz vagonov v vozove.

FRANC POZEG: Najbolj si želim, da bi prišel sevnici »Partizan« do potrebnih vodnikov in da bi postal zares množičen.

MED STENAMI LANSKEGA IN LETOSNJEGA

Zdi se, da si boljše poklica ne bi mogel izbrati. 28-letni mladenič, ki ga je življenje skoro s silo privelo med mizarске stroje, se je zdaj toliko privadil njihove pesmi, da mu je za vedno všla v kri. Alojz Ferencak mizar iz Brezice, predsednik delavskega sveta tovarne pohišstva.

Njegovo rast bi najlaže primerjali z rastjo njegove tovarne. 1949. leta je nekdanji kmečki fant iz Zupelevec segel v roke kot pomočnik pomočnikom še v stari breziški mizarški delavnici, v stari zasedbi natanko štiridesetih mož, ki so hlatali za vsako pedjo prostora v ostareli zasebni Pinteričevi delavnici. Pomagal je graditi nove zidove in stare breziške kozolce, skupaj se je tega leta veselil praznika, ki ga je breziška mizarška družina dosegla z vselitvijo v nove prostore na breziškem polju, ki so bili že upravičeni da dobe tovarno pohišstva.

Potem so leta bežala. Brežičani so večali proizvodnjo in zaposlene, dobivali ugled doma in po svetu. Njihove spalnice in samske sobe pa kuhinjske opreme so potovale v Nemčijo, Anglijo, Belgijo in kdo ve, kam še. Novi prostor je počasi spet postajal skop. Porajale so se nove želje. Medtem je Alojz obkledel še vojaško sukno in zdaj se skoro ne zaveda, kdaj je minilo vseh teh deset let.

Nasmejan, s kapo, poveznjeno nazaj, in prašen od žagovine, stoji pred namj v upravi podjetja in sodi, da je delavski svet v pravkar minulemu letu posvetil največ pozornosti skrbi za delovnega človeka in za proizvodnjo. »Z veseljem lahko ugotovim, da so se delovni pogoji v naši tovarni zdaj nekoliko popravili,« je dejal. »Izboljšali smo higiensko-tehnično službo na samih delovnih mestih in med prvimi v Brezicah že pred časom uvedli tople obroke malice. — Seje delavskega sveta imamo redno vsak mesec, ob posebnih vprašanjih skličemo tudi izredne sestance. Najbolj živahne so bile razprave o problematiki proizvodnje, zlasti se v začetku leta, ko je prišlo do zastojev v preskrbi s surovim materialom. — Z nakupom dvovaljnega stroja in hidravlične stiskalnice se je podoba precej izboljšala, vendar še vedno ni idealna.

»Kakšne občutke ste imeli, ko ste postali prvi predsednik delavskega sveta?»

»Zavedal sem se, da mi je kolektiv zaupal odgovorno nalogo in da sem prevzel pred vsem družbo veliko odgovornost. Ta zavest me spremlja pri vsom delu.«

»Vaše želje na pragu novega leta?»

»Da bi nam uspelo povečati obrat; zdaj je zaposlenih že preko 240 ljudi in zato dobiti vsaj vse najpotrebnejše stroje, s pomočjo katerih bi lahko prešli na serijsko izdel-

ovanje. Proizvodnja bi se tako dvignila za 25 odstotkov, ker pa 95 odstotkov vseh naših izdelkov izvažamo v tujino, bi se povečalo tudi število dragocenih deviz.

Kadar nekdo združi teorijo s praktičnim šele, lahko govorimo o uspehu. Tako brez prvega kakor brez drugega pa je težko. Povsod. Se preden je postal Martin Setine iz breziškega Lenarta gospodar, je opravil izpit na nižji kmetijski šoli. Solsko znanje pa je nato dan za dnem še praktično in strokovno dopolnjeval. Setine je danes izkušen in trden kmečki gospodar, ki ga ni strah odločitve za nov, sodobnejši korak v kmetijstvu, ki si ga drugi z bojaznijo in od daleč ogledujejo. Lani se je prvi v breziški občini lotil sajenja hmelja. Skupaj s KPZ je uredil 1 hektar zemljišča, ki mu je na jesen že vrglo 430 kg zelene rože.

»Ali ste kaj pesimistični zastran hmelja?» smo vprašali. »Zakaj le.« je odločno odgovoril. »Vse sem preračunal. Trdno sem prepričan v uspeh. Prav zato sem pozimi 1957 tudi stopil na kmetijsko proizvajalno-poslovno zvezo in se odločil. Kmalu smo začeli rigolati. Na vrsto so prišle »štange«, žica in drugi materiali. Vse to mi je opravila KPZ. — Pred vojno smo pri nas že sadili hmelj in je lepo uspeval. Pa bi se bal zdaj, ko imamo hkrati v Brezicah urejeno tudi sodobno sušilnico? Sedanje hmeljišče bom še povečal, v glavnem se bom usmeril na hmelj. Zakaj bi le toliko drobil svoje delo? Človek mora vedno težiti za nečim boljšim. Nazadnjačstvo in nezaupanje ne moreta nikoli roditi ničesar pozitivnega.«

Martin Setine je začel že pred leti gojiti rani krompir in zelenjavo. Zagrebški trg je bil njegov glavni odjemalec. Dosegel je lepe uspehe. Sosedu so ga začeli posnemati. Tov. Setine je vesel in sodi, da bo tako tudi pri hmelju. Ko se bodo že čas še bolj prepričali o njegovi koristnosti in koristnosti zares enakopravnega sodelovanja z zadrugo ali poslovno zvezo, bo golove zginjila sedanja mladinost.

Martin Setine in njegova žena sta tudi drugače napredna kmetovalca in zadrugnika. Prinos kmečkih pridelkov je vedno med najboljšimi na breziškem področju.

V novem letu želi urediti svoje hmeljarske načrte. Na tistem upa, da breziški vod visoke napetosti le ne bo držal mimo njegovega, ker bi tako vsa lepa hotenja padla v vodo.

In še to povejmo, da zime ne bo prespala. Ta čas mu pride ravno prav za malo daljšo pomuditev pri strokovnih česopisih in knjigah. Kajti, tako pravi, kmet mora biti zastran tega vedno na tekočem.

OBISK V BREZICAH

Zenica: železo in ljudje

Bil sem doslej že večkrat v Zenici in zame je bilo to mesto vsakokrat v mnogem slika silnega napredka naše države.

Res je, da to bolj kot karkoli potrjuje napredek zeničke železarnice. V teh decembrskih dneh pa njene visoke peči prav nadvladujejo visote. Zato si Zenice brez železarnice niti misliti ne moremo. Več kot polovica celokupnega števila zaposlenega delavstva v tem mestu dela v železarni.

Danes je Zenica eno od največjih industrijskih krajev v državi. A do nedavnega ni bilo tako.

V svojem razvoju se je to mesto razvijalo vzporedno z železarno.

Pred 66 leti, ko je nekaj avstrijskih kapitalistov začelo z izgradnjo železarne Zenica, je bil kraj majhno mestce. Zgradi-li so peči za topljenje železa ter valjarno za žico in obročno železo.

Leta 1898 so postavili prvo Siemens-Martinovo peč s kapaciteto 15 ton in nove valjar-niške proge — vse skupaj za 20.000 ton valjanega železa, naslednja leta pa so zgradili še dve Siemens-Martinove peči.

Med prvo svetovno vojno se je proizvodnja železarne zmanjšala, a stanje se ni dosti popravilo niti po zaključku vojne.

Ves čas obstoja stare Jugoslavije so kaj malo storili za razširitev kapacitet železarne. Med pomembnejšimi objekti, ki so bili zgrajeni pred drugo svetovno vojno, sta bili še dve Siemens - Martinove peči z zmogljivostjo 40 in 50 ton železa. Zenica je bila tiste čase bolj poznana po zapornih kot po železarni. Zenički kovinarji so bili tudi pred vojno poznani kot »hrabri borci« za delavske pravice in Partija je lahko navedla vedno računala. V teku druge vojne pa je bilo delo v železarni zaradi sabotažnih akcij skoro onemogočeno. Še preden se je vojna končala, se je okupator za vse storjene sabotaže kruto maščeval: železarno je porušil.

Vendar je bila železarna, zahvaljujoč se neverjetnemu prizadevanju njenih delavcev, kaj hitro obnovljena.

»Ljudje se komevali, ne me-neč se zase, da čimprej obno-ve najnujnejše naprave. Ta elan si je nemogoče zamiljati — pravi Cale Jovičić, generalni direktor te železarne.

In v razgovorih z njim in z drugimi vodilnimi ljudmi v železarni mi je postala jasna vloga in pomen železarne za gospodarski razvoj države in njen velikanski napredek.

V desetih letih povojne graditve tega objekta je bil na tem prostoru, desetkrat večjem kot pri stari železarni, zgrajen komplet metalurški kombinat. Od pomembnih objektov so v tem času zgradili kompletno koksarno s 4 baterijami in

156 koksniimi pečmi, tovarno za stranske produkte železarnice, tri visoke peči, vsako z zmogljivostjo do 600 ton železa, 8 Siemens-Martinovih peči, 2 električni peči, kompletan sistem novih valjarn, veliko sodobno kovačnico z električnimi in hidravličnimi kladivi in stiskalnicami za 5100 ton pritiska itd.

Temu moramo dodati še vrsto delavnic in pomožnih oddelkov, ki igrajo zelo važno vlogo v tehnološkem procesu in poslovanju kombinata. In ko ta oblačni dan gledam visoke peči nad seboj, čujem besede Jova Dragičevića, sindikalnega vodje kolektiva, ki mi pravi, da vsega tega ne bi bilo mogoče zgraditi brez pomoči skupnosti.

Da, zares tega ne bi bilo mogoče zgraditi brez pomoči naše celokupne družbe, saj je za izgradnjo tega kapitalnega objekta vložila 73 milijard dinarjev. S tem je bilo omogočeno, da Zenica proizvaža letno 700 tisoč ton jekla, 600.000 ton surovega železa, 500.000 ton valjanih proizvodov in okoli 600 tisoč ton metalurškega koka.

To seveda vpliva tudi na dohodke podjetja, ki so lansko leto znašali okoli 45 milijard dinarjev, kar predstavlja okrog 35% skupne proizvodnje in primarne predelave (valjarne) naše celotne črne metalurgije, kakor tudi proizvodnje železne rude in koka.

Komercialni direktor Nedeljko Tošović pa mi je povedal, da podjetje četrtino dohodka ustvari z izvozom blaga in da v zenički železarni izdelamo več valjanih in kovanih proizvodov kot v vseh ostalih železarnah v državah.

V bodoče bo mogoče posvetiti večjo pažnjo rekonstrukciji in uvajanju sodobne organizacije dela, racionalnejšemu izkoriščanju kapacitet itd.

Z napredkom železarne so se razvijali tudi ljudje, ki so delali v njej, in razvijalo se je mesto.

Od mnogih nepismenih ali polpismenih delavcev so se razvili strokovni mojstri in spe-

cialisti. Za iznajdbo enega izmed njih Slovenca Alojza Derlinga, ki je mesto vzljubil kot svoj rojstni kraj, se tepejo mnoge inozemske firme.

Zraslo so mnogoštevilne večnadstropne hiše z delavskimi stanovanji, odprli so restavracije in menze z dobro hrano, postavili so dom kulture, razvili kulturno umetniško in športno dejavnost. Organi samoupravljanja so si s svojim delom pridobili velik ugled in avtoriteto. V organizacijah Zveze komunistov in sindikalnih organizacijah jih pristejajo med najboljše v Bosni in Hercegovini.

Obstajajo pa medtem še vedno problemi, ki niso rešeni tako na primer vprašanje fluktoacije delavcev (okrog 3000 delavcev letno prihaja in odhaja iz železarne), nadalje vprašanje pravilnejšega nagrajevanja strokovnega osebja itd. — toda kolektiv, ki je rešil težavnejše probleme, bo rešil tudi ta vprašanja.

Posebno je treba opozoriti na sodelovanje zeničkih kovinarjev v življenju tega mesta. Veliko število njih so organi oblasti, člani raznih svetov in komisij.

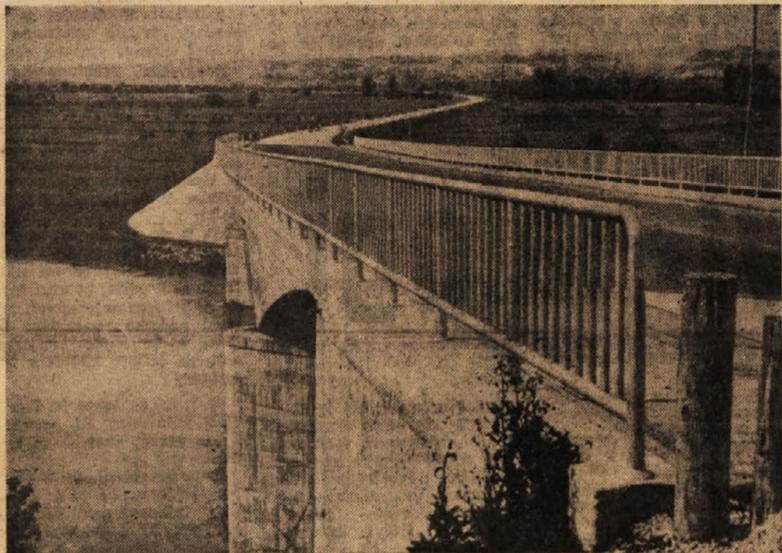
»Kovinarji dajejo ton življenju Zenice — mi pravi Adul Fazlić, dopisnik »Oslobodjenja« v Zenici. In pristavlja: »Zenica — to so v resnici železarna in ljudje v njej.«

Malo je mest v naši državi, ki bi se tako razvili kot Zenica. Pred osvoboditvijo je tu živelo 12.000 prebivalcev, danes pa šteje mesto blizu 50.000 ljudi.

In vse več kot je metalurgov in drugih delavcev, toliko manj je ljudi, ki brez dela sede pred hišo, sedeč na tronožnih stolihi in kade tobak, vse več je socialistične prihodnosti, ki nezadržno prihaja in osvaja, in vse manj je preteklosti, ki se umika in izginja.

Vse to dobiva še lepšo podobo prav v teh dneh, ko veseli pričakujemo novo leto.

Branko Djukić

ELEGANTEN CESTNI MOST PRI ČATEŽU — delo jugoslovanske mladinе

DIVJI HMEJ — NEVAREN PLEVEL

Po planu razvoja kmetijstva v občinah bivšega okraja Krško, ali na sedanjem območju KPZ Brezice, je predvideno, da s hmeljem zasadijo 70 ha naše najboljše zemlje. Do sedaj je zasajeno s hmeljem v Brezicah 7 ha in v Luki pri Zidanem mostu 10 ha. Letos so obnavlja v Brezicah 7 ha, v Globokem 5 ha, v Sevnici 5 ha in v Sentjanžu 5 ha. Tako bomo imeli prihodnje leto v našem spodnjem Posavju že 45 ha hmeljišč.

Letošnji pridelček je bil za začetek kar zadovoljiv. V Brezicah so pridelali 1563 kg suhega hmelja, od katerega je bilo 38% druge in 62% tretje kvalitete. Komisijska prodaja predvideva ceno 500—700 din za kilogram. Sorazmerno dobra kakovost nam dokazuje, da imamo v Posavju vse pogoje za gojitev te važne industrijske rastline.

Ugotovljeno pa je, da dela kvalitnemu, žlahnemu hmelju veliko škodo divji hmelj, ki ga je vse preveč po grmovju ob rekah, potokih in tudi drugod neposredno ob obdelovalnih površinah. Žlahtni hmelj, oprasen z divjim, izgubi mnogo na kvaliteti in se kot škodljiv izloča s trga. — Ako primerjamo velike investicije, ki smo jih vložili v obnovo hmeljišč, in na velike dohodke, ki jih nudijo pridelki hmelja, moramo resno in intenzivno uničevati divji hmelj. V kolikor ne bodo tega vprašanja rešili republiški predpisi, morajo občine sprejeti odloke o obveznem uničevanju tega nevarnega plevela.

ek

Pomoč Hrastničanom

Iz življenja Komunalnega gospodarstva Hrastnik

Kolektiv komunalnega gospodarstva v Hrastniku je premagal začetne težave. Zdej imajo urejene prostore, ki so delno že opremljeni z nekaterimi najnujnejšimi stroji. Delavski svet in upravni odbor sta si v dveh letih dobila nekoliko izkušenj, da zdaj mnogo lažje rešujeta težave, ki so kar neizbežno spriče naglega razvoja podjetja.

V podjetju je zdaj zaposlenih 65 delavcev, ki spoznavajo, da morajo vsi skupaj doprinesati k njegovemu razvoju. Razen obstoječih delavnic so pred kratkim ustanovili še kovačnico na Doiu.

Seveda ima kolektiv precej težav s komunalnimi storitvami. To je razumljivo, kajti delavci podjetja imajo opravka s plazovitim terenom, kar terja mnogo več prizadevanosti, na drugi strani pa so dela dražja. Delavski svet in upravni odbor sta storila vse, da bi rešila najvažnejša komunalna vprašanja kraja. Ustanovljena je bila vodna skupnost, ki bo razpolagala letno z 19 milijoni dohodkov, s temi sredstvi pa bo moč vzdrževati strugi potokov Boben in Brnice. Komunalno podjetje je svoja sredstva in dotacije občine porabilo za urejevanje ceste, njeno razsvetljavo, vzdrževanje vodovoda, napravo kanalizacij in končno za ureditev nekaterih naselij. Kolikor bodo s sredstvi pomagala nekatera večja hrastniška podjetja, bo v prihodnjem obdobju mogoče urediti še nekatero druge, nujne

komunalne naprave. Važno bo tudi to, da bodo investitorji stanovanjskih hiš v bodoče težili tudi za urejanjem takšnih komunalnih naprav. Da pa bodo gradnje v Hrastniku skladne s pičilimi terenskimi možnostmi, je občina naročila ur-

banistični načrt, ki je nujno potreben.

Skratka: vsako podjetje skuša v okviru razpoložljivih možnosti ustreči občanom. Z njegovo pomočjo in razumevanjem pa bo v bodoče delo mnogo lažje in plodnejše.

(v)

V teku letošnjega leta je pričelo v vseh področjih našega gospodarstva obratovati mnogo novih objektov, kar bo pripomoglo ne samo k okrepitevi naše socialistične domovine, ampak tudi k dvigju življenjske ravni vseh naših delovnih ljudi.

Tu bomo seveda govorili samo o najvažnejših novih objektih. Najprej naj omenimo AVTO CENSO LJUBLJANA-ZAGREB, ki smo jo izročili svojemu namenu proti koncu meseca novembra in ki jo je zgradila naša mladina. Ta avto cesta predstavlja sestavni del velike avtostrade Bratstva in enotnosti od Ljubljane do Djevdelj, dolge 1.100 kilometrov, ki bo povezovala razne kraje naše države.

Dela na izgradnji avto ceste Ljubljana-Zagreb, ki je dolga 133 km, so se začela v začetku aprila letošnjega leta ter je na njih sodelovalo 34.000 mladincev in mladnic, razporejenih v 465 mladinskih delovnih brigad. Od njih je preko 49.000 privratarji sodelovali v tako veliki delovni akciji.

Mladina je tu zgradila 90 km asfaltirane in betonske ceste, 32 raznih večjih objektov in 220 različnih propustov. Most pri Jankomiru je na primer eden izmed največjih in državi. Dolg je okrog 330 metrov — nadvoz v Trebnjem pa ima dolžino 120 metrov.

Od novih objektov, ki so pričeli letos obratovati, je treba prav tako navesti NOVO KOPRSKO PRISTANIŠČE, v katero luko morejo sedaj prihajati preokceanske ladje do 10.000 ton. Eden izmed važnih objektov, ki smo ga prav tako dali letos v pogon je prvi jugoslovanski NUKLEARNI REAKTOR v Institutu nuklearnih ved »Boris Kidrič« v Vinčah pri Beogradu. Z izgradnjo tega reaktorja se je Jugoslavija uvrstila med prvih deset držav, ki imajo nuklearne reaktorje in med sedem teh držav, ki so same konstruirale reaktorje in jez. Reaktor in vse njegove instrumente smo v celoti izdelali doma.

V teku tega leta pa smo skončali tudi izgradnjo kapitalnih objektov našega največjega METALURŠKEGA KOMBINATA — ŽELEZARNO ZENICA. V izgradnjo tega velikanskega gospodarskega objekta smo vložili okoli 73 milijard dinarjev. S tem smo omogočili, da metalurški kombinat Zenica daje letno okoli 600.000 ton koka, 600.000 ton surovega železa, 700.000 ton jekla in 500.000 ton valjanih in kovanih izdelkov.

Od pomembnih objektov s področja rudarstva in metalurgije, ki smo jih letos izročili svojemu namenu, je treba navesti RUDNIK SVINCA IN CINKA KIZNICA, blizu Kosovske Mitrovice. Ta rudnik, ki smo ga dali v obrat v drugi polovici meseca junija, ima nalogo, da v bližnji bodočnosti zamenja Trepcu. Njegova dnevna proizvodnja znaša že sedaj okrog 400 ton dnevno. — Letos je pričela z redno proizvodnjo TOVARNA KROMOVIN IN ŽELEZNIH SPOJIN »JUGOGROM« V JEGUNOVCIH (Makedonija) s kapaciteto 1.900 ton letno.

V elektro gospodarstvu smo v teku tega leta spustili v pogon veliko število novih objektov. Med njimi naj omenimo IV. AGREGAT HIDROCENTRALNE VUHNEDNE ZVRNIKU, nadalje III. AGREGAT HIDROCENTRALNE VUHNEDNE IN JEZ. AKUMULACIJSKEGA JEZERA PERUCA za hidrocentrale Split.

S pričetkom obratovanja IV. agregata hidrocentrale v Malem Zvorniku se je kapaciteta te elektrarne povečala na 40.000 kW, tako da bo njena letna proizvodnja električne energije znašala 400 milijonov kilovatnih ur.

Z dokončanjem montaže III. agregata hidrocentrale Vuhred na Dravi sredi marca letošnjega leta se je letna proizvodnja električne energije povečala od 290.000 na 330.000 kWh.

Z graditvijo jezca za akumulacijsko jezero Peruce so pričeli julija 1954 in so ga skončali 29. novembra t. l. Stroške za izgradnjo tega jezca cenijo na 2 in pol milijarde dinarjev.

Posebno veliko število objektov smo dali letos v pogon v prehrambeni in tekstilni industriji ter industriji gradbenega materiala. Med najvažnejšimi novimi objekti je treba omeniti NOVO INDUSTRIJSKO KLAVNICO IN TOVARNO ZA PREDDELAVO SADJA IN POVRTNIN V KIKINDI, prav tako TOVARNO

KONSERV »DUNAV« V NEGOTINU, TOVARNO KONSERV V STRUMICI IN PREDHRAMBENI KOMBINAT V SARAJEVU. Nova industrijska klavnica v Kikindi, ki je pričela delati v drugi polovici novembra tega leta, se bo razen s predelavo mesa in izdelavo raznih marmelad ukvarjala tudi s prodajo svežih jajc. Vsi izdelki nove klavnice so določeni za izvoz.

Tovarna za predelavo sadja in povrtnine, prav tako v Kikindi, ki so jo dali v obrat v mesecu oktobru, proizvaža dnevno 3 vagonce konservirane paradiznikovega soka, s polno kapaciteto pa bo začela delati v januarju 1959, ko bo skončan še obrat za predelavo graha in zelenega fižola.

Tovarna konserv »Dunav« v Negotinu je pričela delati v letošnjem avgustu in bo predelovala sadje, povrtnino in meso. Tovarna konserv v Strumici je začela obratovati v novembru z letno kapaciteto 120 ton konservirane povrtnine, 48 ton paradiznikovega soka ter večje količine džemov in marmelad.

Prehrambeni kombinat v Sarajevu — moderna klavnica s hladilnico — so spustili v pogon ob Dnevni republike in sodi med največje objekte te vrste v državi. Za njegovo izgradnjo so porabili 1 milijard 123 milijonov dinarjev, njegova skupna kapaciteta pa znaša 250 vagonov.

Za gospodinske potrebe bo od večjih objektov, ki so začeli letos obratovati, služila tudi TOVARNA HLADILNIKOV

»GEORGI NAUMOV« V BITOLJU, prav tako TOVARNA ZA PLOČEVINASTO EMBALAZO »PROLETAR« V ŽELEZNIKU pri Beogradu.

Tovarna v Bitolju je razen ostalega letos izdelala 6000 hladilnikov za potrebe gospodinjstva — maksimalni promet tovarne »Proletar« pa bo znašal 86 milijonov pločevinastih posod letno.

V tekstilni industriji sodi med najpomembnejše nove objekte TOVARNA OBUVE V SOMBORU, ki so jo dali v obrat 29. novembra in ki bo letno izdelala 300 tisoč parov otroških čevljev — posode za izdelavo konfekcijskih izdelkov KONFEKCIJA V LESKOVČU PODJETJE TRIKOŽE V LEBANU IN PODJETJE »GORISKA PLASTIKA« V NOVI GORICI.

V industriji za gradbeni material je treba od pomembnih novih objektov navesti CEMENTARNO V UMAGU, CEMENTARNO »USJE« V SPOJLU, »JADRANKO«, TOVARNO CEMENTNIH IZDELKOV V SPLITU in nove OPEKARNE V GORAZDU in ČAPLJINI, ter tudi podjetja za proizvodnjo gradbenega materiala v Manojlovu in Predilincu pri Leskovcu.

Od teh objektov so samo v izgradnjo cementarne »Usje« v Skopju vložili 3 in pol milijarde dinarjev in je začela delati v juliju letošnjega leta — izdelala pa bo letno okrog 1 milijon ton cementsa.

Dolopčeno število novih objektov so dali v pogon tudi v kemični industriji. Tako je na primer meseca avgusta začela delati TOVARNA KLEJA »HEMPRO« v vasi Starjokov pri Viasotinacu, ki bo razen kleja izdelovala tudi sterilna oja, kolo-maze in detergente — v septembru je za začela obratovati TOVARNA DIKA-PEROKSIDA »BELINKA« V LJUBLJANI, ki bo v času svojega poskusnega obratovanja dala okrog 1000 ton proizvodov v vrednosti 450 milijonov dinarjev in še 180 ton drugih izdelkov v vrednosti 70 milijonov dinarjev.

Fa tudi v turizmu smo dali v pogon nekaj novih objektov, med katerimi je treba posebno opozoriti na 3 velike vzpenjače, in sicer na planini Vitrane, na Pohorju in na Kravcu ter v Kamniških planinah. S pričetkom obratovanja teh vzpenjač se bo še bolj razvil turizem v Sloveniji. — Nazadnje je treba od novih objektov, ki bodo služili razvijanju kulturnoprosvetne dejavnosti omeniti pričetek delovanja beogradske televizijske postaje in od praznika Republike dalje skupno oddajanje jugoslovanskega televizijskega programa.

Televizijski centri v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani se povezujejo v mrežo, ki se bo v nadaljnjih etapah povezovala še z drugimi predvidenimi televizijskimi centri v državi.

Vzporedno z začetkom obratovanja novih objektov je tekla rekonstrukcija že obstoječih objektov, začeli pa smo tudi ali pa nadaljevali z izgradnjo tistih objektov, ki bodo pričeli obratovati v prihodnjih letih.

V teku letošnjega leta smo začeli s proizvodnjo vrste novih industrijskih in še drugih predmetov, ki jih prej nismo izdelovali. Vse to bo dosti pripomoglo, da bo naša država v bodočnosti nemoteno vse hitreje stopala in lepše in srečneje življenje.

Branko Djukić

NAS NAJVEČJI INDUSTRIJSKI OBJEKT — Železarna Zenica

KUPUJTE IN NAROCAJTE

„ZASAVSKI
TEDNIK“

1958

Andraževa skrivnost

Drobne, mrzle kapljice dežja padajo izpod neba in močijo razrahljano cesto. Veter še vedno tu pa tam odtrga zapoznel list z drevesa, da se vrtniči in pozibava kot plesalec v ritmu neubranega jazza....

Kraj je kot izumrl. Kopalnice sameva in stene kopalnega bazena nemarno kažejo svoje umazane golote. Vse je tako, kot da se je še narava zarotila zoper dan. Po sredi travnika teče jarek. In ob njem vijugasta sled živočrne, mastne zemlje.

V ozki, temni pisarnici KZ se pogovarjava z upravnikom Brvarjem. O vodovodu, seveda. In o zadruzi. Moralo je miniti 18 let, da se bo izpolnila želja domačinov, pravzaprav bolj potreba, nujna, vsakodnevna potreba, kot želja. Takrat, pred osemnajstimi leti so prišli tako daleč, da so pripravili le načrte, vmes je prišla vojna, ki je pokopala želje in potrebe po zdravi, pitni vodi. Damjan preklada papirje in pripoveduje. Počasi, premišljeno, in predvsem nekam trdno. Gradbeni odbor, ki ga je izvolil oziroma postavil občinski ljudski odbor, je storil precej dela. Sli smo od hiše do hiše, od družine do družine. Treba je bilo pridobiti ljudi, da bi s prostovoljnimi delom napravili izkope, bolje rečeno, naredili vsa zemeljska dela. Nekateri so radi privolili, drugi pa godrnjali in se jezili, češ da so jim odmerili najslabšo zemljo za izkop jarkov. Začeli so 15. novembra. Do Novega leta bo voda pritekla v dve sto metrov položene cevi. Nekateri so krepko zavahali rokave. Damjan se je spomnil starega, upokojenega Gašperja, ki nosi menda že sedem križev, kako vneto, brez vsakršnega godrnjanja ni odnehal prej, da je izkopal tistih 26 metrov jarka. In mnogi drugi podobno. En dan je delala tudi mladinska organizacija, na splošno pa so bili starejši ljudje bolj zavzeti za delo, zavedajoč se, da morajo, če so že pričeli, izpeljati zamisel do kraja, pa naj bo kar hoče. Tudi zajetje je pripravljeno. Vsega skupaj so ljudje delali nad 2000 ur. Spomladi bo pritekla voda tudi v hiše. Ne samo do središča kraja, marveč tudi niže spodaj. Ko bo mladinska delovna brigada v Zagorju izkopal stare cevi v Zagorju, bodo lahko delo na Izlakah nadaljevali. Sicer pa: važno je, da ni več daleč do tega, ko bodo Izlake dobile vodo. S tem pa bodo enkrat za vselej rešeni velike skrbi ljudi, predvsem ljudi, in tudi nekateri drugi obrati, ki vsak dan potrebujejo

Bil je čudovit jesenski dan, eden izmed redkih v letošnji pozni jeseni. Brestanica se je kopala v zlatih žarkih.

V kolodvorski restavraciji sem se usedel k prazni mizi in prisluhnil razposajenemu žlobudranju na desni strani. Delavci z lesnega skladišča so pospravljali skromno južino in jo zalivali z bledordečim moštom. Med jedjo so jim iz ust letele nepovezane besede. Klepetali so o moštu, sadjevcu, se prešerno nasmihali natakarcici in zbirali po žepih drobiž za naslednji liter.

Ko so si vnovič napolnili kozarce in ko je nekje iz daljave priplaval v gostilno zategel pisk lokomotive, se je možak srednjih let, s košatimi brki, sedeč na robu mize, zagledal nekam v prazno. Njegova desnica je mehanično odstavila kozarec in nekaj trenutkov je odsotno strmel v prazno. Obraz se mu je stemnil. Raztreseno je vzel v levico pomečkano cigareto, si jo z desnico prižgal in puhnil v zrak plavovit dim.

— Andraž, daj še meni enega!
Ogovorjeni je odrinil zavojček Drava na levo stran in piskajoče dodal:

— Vzemite, kar vzemite, dovolj jih je še v pakelju, Tale prokleta piščalka me je spomnila na nekaj, kar bi že skoraj pozabil. Fantje, spijmo, pa hajd na delo. Furmani že čakajo.

Njegov sosed se je leno pretegnil: — Kar počakajo naj, človek božji, privošči nam vsaj južino v miru!

— Saj, saj, fantje, mislil sem, da bi prej končali in bili prej doma. Nocoj ne bo kmalu tema, preveč lepo je zunaj.

Mlad fant pri oknu se je obrnil k Andražu in ga vprašal: — Na kaj te je spomnila piščalka, Andraž? Ta je fanta premeril in mrmrajoče odgovoril: — Lej ga radovedneža, kako ti lovi besede! Spet je vzel iz zavojčka Dravo, jo prižgal in močno povlekel.

— Daj, daj, Andraž, kar povej, vmes pa bomo še enega spili.

Močno je zardel, zmajal z glavo, kot da bi se hotel otresti nadležne muhe, ko pa je dvignil pogled so ga vsi spodbudno gledali, trdno pričakujoč, da ne bo odrekel.

In res ni. Odložil je cigareto, prijel kozarec in zlit tekočino vase.

V prostoru je nastala tišina in to je moralo Andraža zvesti, kajti pričel je momljati nekaj o hudčevih firbcih, lenuhih, vmes pa si še enkrat nalil v prazen kozarec.

— Dobro, če hočete, samo čisto kratek bom. Ne meneč se, za njihova pritrjevanje, je začel:

— Takole je bilo: zgodaj zjutraj so nas pripeljali iz tega gradu na tole postajo. Vse skupaj je bila ena sama velika zmešnjava in policaji so stali v gruclah okrog in okrog. Tu pa tam se je kdo odtrgal od skupine in hodil po naših culah in svečnjih. Z babnico sva stala skoro ob šinah, ko je prišel tisti mlečnozobec do naju. V tistem trenutku je privozila po šinah lokomotiva. Decem kar stroju je pritisnil in zapiskal, da sem preplašeno odskočil in priletel naravnost v Nemca. Ta je mislil, da sem ga napadel. Sunil je moje roke v stran in mi začel deliti klofute. V tem je priletela moja stara in se obesila Nemcu od zadaj na vrat...

Vsi so pozorno gledali v Andraževa usta in lovili vsako njegovo besedo. Na pol dokajena cigarete v pepelniku so dogorevale, le Andraž si je spet prižgal, puhnil v zrak in se odžejal.

— Ja, moja stara je vpila in okrog nas je nastal direndaj. Nemec se je otresel žene in jo strahovito udaril po

obrazu. Tisti hip sem mu tudi jaz prisolil takšno, da se je kar sesedel. Cutil sem, kako mi lezejo v roko mravljinčci, toda v tistem trenutku sem tudi sam tebebnil na tla zaradi silnega udarca v tilnik.

Zunaj je spet zateglo zapiskalo in razločno sem videl, kako je Andraž stisnil pesti, ko je nadaljeval:

— Zbudil sem se že v vagonu, ležem na trebuhu in čuteč silno, ostro bolečino v glavi. Ljudje so mi rekli, da sta dva zelenca nastavila cevi na mojo glavo in komaj komaj so jima dopovedali, da sem odskočil zato, ker je tako nenadoma zatulila piščalka stroja.

Andraž je potlačil ogorek v pepelnik in utihnil. Njegov sosed, tisti, ki mu je prej rekel za cigareto, se je oglasil: — In potem, Andraž, kaj je bilo potlej, to menda ni vse?

— Nak, ni! — je odbrnil še vedno zamišljeno Andraž. — Toda tega mi skoro ne boste verjeli, preveč neverjetno je.

Vsi na mah so ga začeli siliti, naj za božjo voljo pove. In Andraž se je dal preprostiti. — No, potem so nas peljali, saj veste, izselili so nas gor, v Heimatland. Tisti švabski hudci je potoval z nami. Nimalokrat sva se videla; zapomnil sem si njegov mozoljev obraz, strupeno rumene lase in venomer prežeh pogled. Ves čas vožnje sem pestoval misel, kako silno lepo bi bilo, če bi mi prišel v pest; zardobil bi ga kot jalov oreh.

Zdaj se je Andraž raznel. V zrak je spuščal temnosive kolobarje dima, njegova cigareta je vidno kopnela.

Stiri leta, pravzaprav ves čas v taborišču sem mislil nanj, skozi njega sem souvažil tisti prekleti Heimatland; ko smo se vračali domov, sem obiskal nekaj ujetniških taborišč, da bi opazil njegov obraz. Zaman.

Predani sem drvaril na Pohorju. Zadnji dan smo šli v Maribor likof pit. Pred hotelom je stala kolona avtomobilov. Eden se je odpravil. Sel sem mimo in iz navade pogledal v notranjost. Kar otrpnil sem od začudenja. Za volanom je sedel tisti prekleti Svaba.

Andraž je sunkovito dihal, ostali za mizo se niso ganili. Napeto so opazovali vsak njegov gib, sleherno kretnjo. Vmes je bila praznina, porazen molk, dokler se ni nekdo opomogel: — Govori, Andraž, govori, kaj si storil?

— Dvignil sem obraz istočasno kot on. Spogledala sva se. Tudi on me je poznal; kar otrpnil je, nato pa besno dal plin in ni ga bilo več — je trudno končal Andraž in vstal. Zunaj je sonce zahajalo... M. V.

OBČINSKI KOMITE LMS VIDEM-KRŠKO JE IMEL LETNO KONFERENCO

Za razvoj vasi

V Vidmu-Krškem je bila preteklo nedeljo občinska konferenca LMS, ki so ji razen delegatov prisostvovali še član predsedstva CK LMS tovariš Franc Šetinc ter zastopniki Okrajnega komiteja LMS Novo mesto ter vseh političnih in družbenih organizacij občine Videm-Krško.

102 MLADINCA NA DELOVNIH AKCIJAH

Občinski komite LMS je takoj po sklepu VI. kongresa LMS začel zbirati brigadirje. Ker so bili roki kratki, so to delo opravljali v glavnem člani komiteja, ki so na terenu sam; zbirali mladino za delovno akcijo. Čeprav so bili pogovori v prvi izmeni težki, se je takrat prigrabilo kar 12 mladincev, od katerih je polovica bila še potem na eni izmeni. Skupno sta bila s področja občine Videm-Krško na delovni akciji 102 mladincev, kar je hvale vredno, saj so znatno prekorajčili predvideni plan. Komite je imel nadalje tesne stike z našelji v Gmajni in Grmovju, tako da se je z brigadirskim življenjem in delom lahko seznanila tudi tista mladina, ki ni neposredno sodelovala pri gradnji avtomobilske ceste. Brigadirjem so pripravili kulturno zabavne programe in se z njimi večkrat pomerili v različnih športnih disciplinah. Občinski komite kakor tudi aktivni LMS so v preteklem letu posvetili vso skrb ideološki vzgoji mladine, kulturnoprosvetnemu delu, športnemu udejstvovanju, medtem ko so nekoliko zanemarili zabavno življenje in to zaradi številnih nalog, ki so jih morali sprosti reševati.

Pozabljene Izlake?

velike množine vode. Tisti milijon, ki ga je dala občina in kar sta dodali mlekarna in veterinarska ambulanta, bo bogato obrestovano. Nekaj bo vsekakor moral prispevati sindikat rudarjev, saj bo voda potrebna tudi letoviščarjem v kopalšču. Zanimaja me tudi, kakšna je bila prva seja združnega sveta. Tovariš upravnik se opravičuje, da nima pri roki zapisnika, vendar pripoveduje: — Bila je kar zanimiva. Seja, namreč, ker so se ljudje v celoti seznanili z dosedanjim delom zadruge, preresetali pa smo perspektivni načrt razvoja kmetijstva v naši zadrugi. — Zanimaja me najpoglavitejša naloga zadruge v prihodnjem obdobju. Kooperacija, seveda. Tu je bodočnost vsakega kmeta. Upravnik dodaja: — Nekaj smo že storili pri pogodbenem sejanju pšenice. Spomladi bomo začeli s hibridno koruzo in krompirjem. Pravkar pričakujejo traktor s sedmimi priključki. Kosilnico že imajo. Sploh bo z mehanizacijo lažje opraviti to ali ono delo. Zadruga bo kmetom pomagala, kmetje bodo pomagali zadrugi. Medsebojno sodelovanje mora prinesiti obojestransko korist. Zdrugi svet bo imel kopico važnih opravkov. Toliko je še dela, da bodo stvari stekle po pravem tiru. Kmalu bodo odprli veterinarsko ambulanto, novo pridobitev za pospeševanje živinoreje v okraju. Mlekarno bodo še bolj zmehanizirali. Izlake, kmetijsko-letoviščarski kraj. Zdajle, pozimi, ko niti snega ni, so resda puste, kot pozabljene. Toda enkrat na leto se mora zemlja oddahniti, da bo na pomlad pripravljena vzbrsteti, pripravljena na zopetno negovanje nštetih parov pridnih rok. Ko so zadnjič rudarji govorili o svojem domu na Izlakah, so jasno razložili, koliko dela jih še čaka pri ureditvi, pravzaprav zdaj bi lahko rekli dokončni ureditvi letovišča, čeprav je jasno, da ne bo moč še tako kmalu postaviti pike na i. Kdo ve, ali bodo prihodnje leto znali še bolj izrabiti prilike in ugodnosti, ki so jim dane? Ali bodo znali prisluhni potrebam oddiha željnih in potrebnih ljudi? Nič koliko je možnosti, samo znajti se bo treba... Zasluzek leži vsepovsod! M. V.

Drobci iz reporterske beležnice

Streli pod kuhinjskim podom

PRAVKAR SE JE VRNILA IZ TRGOVINE, PODREZALA JE PO TLEČI ŽERJAVICI, POLOŽILA PREK NJE »SMIRASTO« DRV IN NATO SE LOPATO PREMOKA. NARE-DILA JE TUDI MUZIKO. IZ NOVE »SAVI-CE« SE JE OGLASIL LJUBLJANSKI ZABAVNI ORKESTER. TAKO! KOMODNO JE ZAVZELA PROSTOR NA »KIŠTI« PRI ŠTE-DILNIKU IN ZACELA LUPITI KROMPIR. SEVEDA BOM KAJ PAVEDALA, SE JE NA-SMEHNILA. TEDAJ SEM NENADOMA PO-SKOCIL, NEKJE POD NAMA, POD KU-HINJSKIM PODOM, SE JE POTRESLO, KOT DA SE NEKAJ PODIRA, IN ZAMOLKLO ZAROPOTALO. ONA SE JE LE NASMEH-NILA: »DANES SO SPET POD NAMI. DEC PRAVI, DA JE SE DOSTI KOLNA!«

majali jamski zruški pod njimi. Trditve: »Ne gremo z naše Dobrne!« — je postala še trdnejša. Denarja je bilo manj, kot znaša zdaj opravljeno delo. Dobrnčani so krepko poprijeli za brezplačno delo. Težko boste našli na Dobrnčanih, ki bi zahtevali: »Dajte mi novo stanovanje v dolini!« Ne, rad bi le še pred zimo »zafikal« tiste luknje v zidu, ki groze z večnim mrazom, in popravi luknjičavo streho. Samo to! Dobrnčani morda bolje kot drugi računajo težave v komunalnem življenju nekega mesta. Zelja večine Dobrnčanov po obstanku na tem koščku zemlje nad trboveljskim tlakom ima korenine v več desetletjih nazaj. Tu je rasel cel rod trboveljskih knapov, njihovi pradedje, dedje in očetje, sami so tu že po trideset, štirideset let. Po tolikšem času, ki so ga preživel skupaj, več v slabem kot v dobrem, pa se je težko ločiti, zdaj ko sonce počasi tudi na Dobri prijetneje greje. Res se spreminja tudi Dobrna. Novi kulturni dom, ta jo je največ. Trgovski paviljon, ki je prekril življenjsko pot košu, nekaj nepogrešljivemu spremljevalcu dobrnske gospodnje na poti s »fau-sungo« iz oddaljene doline, nogometno igrišče in naposled tudi dobro urejena gostilna, ki ni niti senca več stare »kavbojske jazbine« v hribu pod zemljo, če se ne oziramo na isto, tradicionalno ime »Kantina«.

— Dobrna, »rdeče gnezdo!«
Lojze Hohkraut in njegovi fantje.
— Strajki in druge delavske akcije. Racije, ki so takoj za tem prve sledile na Dobrni. Izseljevanje in zapiranja. In še vse drugo, kar je bilo zaman. Revolucionarna Dobrna je bila nezlomljiva. V hišici narodnega heroja Lojzeta Hohkrauta teče vsakdanje življenje. »Bil mi je stric,« samo to pravi dekle z otrokom v naročju, ki zdaj skupaj z družino deli v goščo hišo. Rudarji se po hribu spuščajo navzdol, proti jam-skemu obratu. Krepki — Srečno! ob vsakem srečanju. In nekaj izmenjanih besed. Spremljevalca Maki pa ustavljajo gospodinjce. »Johan, pri meni je spet razpoka! Zmrznili bo-mo... Poskrbi za material!« — Najprej ostre be-sede, ki meje na prepri. Z obeh strani. Pojasnje-vanje in očitjanja, ki se potem ziljejo v kompromis. V možato besedo. In slovo je prisrčno, prijateljsko. Rekel bi, dobrnsko. Makov Johan ima besedo pri popravilu hiš. Zato je dostikrat napadalna tarča. Čudovito se brani s svojo na pol podrto hišo. Napadalcu se spremene v tolažnike. Mnogi pravijo, da bi se on lahko že zdavnaj »znašel« in dobil stanovanje s kopalnico v dolini, ko bi ne bil tako navezan na Dobrno. Dobrna se zdi kot ena družina. Tako je stisnje-na na tem oblastem griču, pod katerim ima pravkar rušev »zigmer«. Tudi je ena družina. Pripravljena pomagati drug drugemu, drug drugega osteti, se sporeči in spet spoprijateljiti. Knapovski duh iz jam se tu nepokvarjeno nadaljuje. Kako prijetno je to tutili. —jak

Smo na Dobrni. Rudnik in knapovska kolonija sta si podala roke; železniški tir teko skoro pred kuhinjskimi pragovi, žičnica, malo da se ne dotika nizkih streh. Tudi mimo novega doma Svobode vsakega nekaj časa prisopihla »Firkuplerca« z Neže z vlakom premoga. Da, in gospodnje celo lahko prisluhnejo svojim dedcem, ki so skopali jama prav pod Dobrno, ko napolnijo izvrtane luknje črnih plasti z dinamitom in užgejo.

To je Dobrna, stara Dobrna... Nova Dobrna! — vam preseka meditacijo domačin. Kako, stara, tista nekdanja? Ne! V teh starih, še bolj majavih barakah, kot nekoč živimo novo življenje! — Stopite dol v dom! Ste že videli naš lepi dom Svobode? Tam boste srečali katerega od funkcionarjev, ki bo vedel več povedati o življenju v današnji Dobrni. Star sem že, knap, doll so pa pobi, ki so navajeni na številke in besede...

Tako nas je rudar, ki ga nismo utegnili vprašati niti za ime, lepo napotil nazaj iz dobrnske ulice v bregu na ravnico ob tirih, kjer stoji kulturni dom. Sam je spet pljunil v roke in začel vstavljati v vrt cev, skozi katero naj bi poslej tekla odbočna voda. Dom zares ni bil prazen. Nekaj je po njem brkljal hišnik, član upravnega odbora dobrnske Svobode Ivan Mak pa je bil takoj nared s svojimi informacijami.

— Takole je na Dobrni, preprosto, vendar pristno. Pokazal je na prostrani oder in na kulise iz zadnje igre »Tri kaplje krvi«. Scenska zamisel in izvedba — izvržno dobrnska. Igra: enako rojena na Dobrni. Režiser: Dobrnčan — delavec. Za gledalce niso v zadrugi. Imajo hvaležnejše občinstvo kot v dolini.

Strokovni kader pri Svobodi sestavljajo delavci. V njihovem društvu ni izobražencev. — Mimo že obstoječih sekcij bi radi še pevski zbor. Dobrnčani niso slabi pevci, saj celo »Zarja« izhaja iz Dobrne, pa zdaj nimajo potrebnega pevovodje. Puško pa za to še niso vrgli v koruzo. Phal prenehati pri prvi ovirji, pa res ne velja.

Dobrna tudi drugače ne spi. 494 volivcev in 60 aktivistov. Letos so popravili 64 stanovanj, ki so jih raz-

HOKKRAUTOVA HIŠA NA DOBRNI

Srečno, tovariši

Zjutraj je sirena zatutila nov delovni dan. Po dolini in njenih pobočjih so se jela prižgati luči. Zenske so vstajale, prižgale luči, kurile in zapirale vrata.

Pri drugem zvižgu so iz hiš prihajale temne sence in se začele pomikati proti rudniškemu obratu.

Osojnik in Osojnica tisti dan nista vstala. Sedela sta v postelji spočita in naspána. On je sicer za trenutek vstal, prižgal luč ter pogledal na uro. Potem je spet legel.

Oni dan je bil zadnji na delu. Zda gre v pokoj...

Devetintrideset let... dolga leta, takole noč za nočjo, dan za dnem. Zda ne bo več vstajal zarana... ležal bol...

Pod oknom se slišijo koraki, prihajajo, nato se spet izgubljajo. Rudarji prihajajo in hitijo na delo.

Prej jih ni slišal. Po navadi je bil med prvimi na obratu...

Zda pa bedi in jih posluša. Ze peti je prišel mimo... Pravkar sliši spet hitre, skoraj leteče korake.

Ona je mirno ležala v postelji.

»Vidiš, Ana... tale je gotovo Stantonov France, veš, tisti iz Čeč... Zmeraj je bil zadnji in ves moker, ko je prišel na obrat.«

»Od daleč jel« je leno spregovorila žena.

Spet so se čuli koraki, to pot so prihajali po spodnji cesti pod oknom.

»Veš, tak sem, ko da bi nekaj izgubil... Jih slišiš? Jaz pa takole na hrbtu!« Obregnila se je: »Naj gredo... Pusti to... Tvojih ni več med njimi... Tudi ti si hodil — ne enkrat! Zdaš boš pač doma...!«

»Ne veš, kako ti pride v kri... kar vleče te... vstal bi in šel z njimi!«

Nasmehnila se je: »Se tega je treba, ko da devetintrideset let ne bi bilo dovolj...«

Pusti jih, mladi so, bodo že nadaljevali.«

»Preklete, kaj človek vse preživi pod zemljo, in še kar naprej te nekaj vleče...«

»To se ti le zdi... prvi tedni so vedno tako. Tudi stari Zolnar je tožil nekaj časa, pa pogledj ga danes! Vsak drug dan gre... Pravijo, da dela pri Komunah. Zolnarka mi je oni dan pravila, da se kar dobro počuti. Pokojnino dobi ona, on pa še dobi za kak litrček... Otroci so odrasli, odrčali so, zda sta sama. Vsako soboto ju vidiš v Delavskem domu, tudi v kino in na igre gresta, čeprav prej tega nista nikoli delala... Prtvači se človek, privadi... Le ne glej preveč črno!«

Osojniku le ni dalo miru. Vstal je...

»Kam greš?« ga je žena vprašala.

»Na obrat grem, kaj bom v postelji! Samo pogledal bom in se vrnil. Ti kar leži...!«

Napravil se je, a na tako kot druge dni. Delovna obleka je še vedno visela tam, kjer jo je pustil. Lahkih, brezskrbnih korakov je zavil okoli ogla, proti obratu.

Po cesti so hiteli rudarji in ga prehitevali. Čudno, vse okoli njega sive stene, nekje seva iz njih bledeča luč, drugod spet vse temno. Tam spredaj nekje se sliši sopihanje lokomotive in drobne luči migljajo v temi.

Se pred dnevi je bila zraven tudi njegova.

Kako prazen je človek, kadar takola brezskrbno hodi okoli. Prej tega ni poznal, vsak dan je nekaj mislil, kakor oni, ki se ta čas zbirajo na obratu.

Zda stoji tu in gleda, kako jih desetero, ne, petdesetero izginja v zemlji...

Nov dan je prihajal v dolino.

Osojniku se ni mudilo domov. Kaj bi doma... ležal pri belem dnevu...

»Poglej, Joža, na tisti etaži sem ga začel kopati pred leti. Zdaš so razrili na vse strani. Preklete, kaj človek vse preobme!«

postavili. Kar rastejo... leto za letom, ena je boljša od druge. Ko sem jaz začel, se dobro spomnim, hm: kakšno mesto, zabočno črno gnezdo! Ceste so bile take, da bi hudič ne šel po njih...«

Osojnik je pripomnil: »Danes pa bi že radi kar po zraku letali! Vse mora biti tlakovano, betonirano. Pravim, ta mladež je kakor obseden: vse njivo so že pobrali... Zdaš bodo že nekake nebotičnike gradili, in vrag si ga vedi, kaj vse si bodo še izmislili! Pogledj samo novi Delavski dom! Tega bi v prejšnjih letih ne mogel verjeti...«

Joža je zamišljeno potrdil: »Ko sem jaz prvič zasidil kramp... v tega črnega vraga, mi je bilo pod zemljo lepše kot doma!« Potem je skozi zobe siknil: »Tistih starih barak na Dobrni ni več!«

»Človek ne verjame,« je spet začel Osojnik. »Med zadnjo vojno sem bil v partizanih. Tudi tam sem ga kopal: v Kanizarici je bilo, pri Črnomlju! Pa je bil tam neki komisar. Križana gora, kako ti je znal govoriti... A nisem vsega verjel. Pa le vidim, da je res: tudi z avtomobili jih že vozijo na delo! No ja, prav je tako, samo da se ne bodo pomehkuži-

»Rili so in še bodo razrili!« se je oglasil Joža in nadaljeval:

»Ce takole pogledam to črno dolino, kakor smo ji pravili nekoč, bi si skoraj ne mogel misliti, kako se je spremenila... Mesto nastaja, pravo mesto. Saj ne vemo več, kake hiše bi še

Po cesti je proti obratu prišel Slodnjakov Joža s košem na rami.

»O, srečno, Osojnik! Kaj pa ti takole zarana ogleduješ?«

»Kaj pa hočem, spati se mi ne da!«

»Sem slišal, da si tudi ti zdaš v naših vrstah?«

»Res je, že tri dni lenarim in ne vem, kaj bi počel!«

Slodnjak se je nasmehnil.

»Aha, potem pa takole hodiš na staro mesto... kaj? Ha, ha, tudi meni se je zdelo, da sem tu nekaj izgubil. No, no, pa te mine! Veš, kar dobro se zdaš počutim. Spati res ne morem, pa takole ob zori denem koš na rame, pa — hajd po premo! Hudiča, saj ga nisem lačen, pa mora človek le nekaj migati...«

Ker je Osojnik molčal, je nadaljeval: »Veš, Klanžikov France, tisti s hruba, se je za-ležal... Ga je že pobralo! Moj rajniki oče mi je zmeraj pravil: »Sin, ko boš v mojih letih, ne poivaj, to ni dobro! Kri gre tudi kar naprej okoli! Če pa obstane — potem je konec! Delaj pač, kar koli že, samo ne obstani. Pa je imel prav! Pri sedemdesetih letih, da bi ga videl, kaj je bil! Pa zmeraj je nekaj delal...«

Osojnik je pritrldil: »Tri dni sem doma, pa me vse boli... Bo že res, kar praviš!«

»Kje pa ga nabiraš?«

»V nasipu!«

»Kar s teboj bi šel, da bo dan krajši!«

Osojnik se je pridružil Jožetu in odšla sta mimo obrata v nasip.

Skozi megleno ozračje je sililo sonce. Rosa se je usadala in hladno je bilo.

V nasipu je Joža pokazal Osojniku: »Vidiš, pravkar ga je lokomotiva obrnila v nasip!« Res se je nekje močneje kadilo iz nasipa. Med blatom in kamenjem so ležali kosci pre-moga.

Joža ga je takoj našel. »Poglej, tegale!« V roki je imel precej velik kos pre-moga.

»Skoda, da bi ostal v zemlji... Prav bo prišel!«

Tudi Osojnik je nabiral. Iskala sta nekaj časa v nasipu in kar kmalu ga je bilo pol koša.

Potem je Slodnjak sedel na rob nasipa. »Počakajva, kmalu bo v drugič pripeljala lokomotiva.« Sedla sta. Joža je prižgal pipo, Osojnik pa cigareto. Za-gledal se je po nasipu in poka-zal s prstom:

ne boš veliko na slabšem — kaj?«

»Devetintrideset let imam.« Pogovor je tekel dalje in Strtnik je še naročil žganje.

Ure so tekle in spet je zatutila sirena. To pot je klicala tista, ki pridejo na vrsto popoldne. Kako beži čas takole med tovariši...

Pri drugem zvižgu sta se Osojnik in Joža poslovila in odšla na obrat, kjer sta pustila koš. Prvi rudarji so se zbirali in pohajkovali po obratu.

Joža je rekel: »Poglej jih... samji mladi! Ce jih človek takole gleda, vidi sebe. Proklete tečejo leta! Pa smo vseeno nekaj prebrnili! Zdaš so oni na vrsti...«

»Vidiš tistega fanta tam,« je spregovoril Osojnik. »Pri meni je začel... Kak fant, sprva mu res ni šlo, zdaš je samostojen in hvalijo ga.«

Fant ga je spoznal in se ji-ma približal.

»Pozdravljen, Osojnik, kako je kaj s teboj?«

»Kar v redu. Vidiš, še kar smukam se tod okoli. Pa kaj bi človek — dovolj vas je mladih, takih kot si ti, in čas je, da človek tudi odloži.«

»Dober si bil... Leta tečejo, že jaz ga enajsto leto — še pomnis, pri tebi sem začel!...« Osojnik je prikmal.

Joža je zadel koš na ramo. »Tega hudiča se človek nikoli ne naveliča. Se na stara leta ga iščem, takole, kos za košem...« Zasmehal se je.

Okoli obeh so se zbirali rudarji in se menili. Zdaš se pač oni menijo, tudi ondvaja sta se nekoč. Kaj hočemo...

Prijatelj so to, tovariši! Spet je zatutila sirena. Rudarji so se premaknili... Staro pesem.

Tudi Osojnik in Joža sta se premaknila, to pot domov.

Nekaj rudarjev se je pred rovom obrnilo. Tudi fant se je obrnil in jima pomahal. Zdašci je pomahal se Osojnik tovariško, prirčno:

»Srečno, tovariši!«

»Ti Osojnik si menda res tudi že izpregel, kakor se sliši, kaj?«

»Res je, zdaš hodim okoli in iščem samega sebe!«

»Se že privadiš... prvi dnevi so res dolgi. Potem pa boš že našel svojega 'konjička' in se zaposlil. Veš, take, kot si ti, povsod potrebujejo in jih radi vzamejo.«

»Kje pa ti delaš?«

»Pomagam se pri vodovodu, včasih pa tudi pri zidarjih. Te dni pa sem doma... Vesta, dobl sem odločbo!«

»Pokojnino?«

Strtnik je prikmal. »Koliko si pa dobil?«

»Osemnajst jurjev, pa še nekaj. Kar lepo... Zadovoljen sem. Včasih sem pa dobil še nekaj za nazaj. No, pa ga te dni takole po malem — saj vesta, da človek ne bi rad pustil duše pri delu...«

Osojnik se je oglasil: »Ti, to so pa kar lepo uredili! Tudi Stantonov France se pohvali.«

Joža je skomignil z rameni: »Križana gora... mene so pa spet klicali, že drugič, menda bom še kar čakal, ko da bi

imel polne zepe denarja.«

»Do konca leta bodo uredili vse, tako pravijo!«

Strtnik je naročil vnovič žganje.

»Vesta, po pravici vama povem, da nisem verjel... Kje bodo le dobili toliko denarja... Potem pa je tisti Molnar, ki je

šel pred menoj v pokoj, dobl odločbo. Dvajset jurjev bo dobival... Pa ima le nekaj let več kot jaz.«

»Zato si danes tako židane volje, kajne?« ga je podražil Joža.

»A tudi ti prideš na vrsto — ti, Osojnik, pa menda tudi

V OBJEMU SPOMINOV

Oni dan je občinski komite ZK sklical prvo sejo odbora za proslavo 40-letnice KPJ v Zagorju. Med mlajšimi komunisti so sedeli tudi osiveli, že malce upognjeni partijci, prekaljeni borci za stvar delavskega razreda. To ni bil stanek v klasičnem pomenu besede, pač pa intimen razgovor ljudi, ki so se za urico, dve, preselili za nekaj desetletij nazaj, pobrskali po bogatih doživetjih in jih oživljali, da ne bi šli v pozabo. Takrat sem sklenil: čemu bi s tega razgovora napisal samo suhoparno vest, da pripravljajo v Zagorju to in to za dostojno počastitev pomembnega jubileja, ko pa so tovariši sejali prvo seme večje poznavanja vloge Partije v Zagorju in s tem iztrgali marsikak važen dogodek časa in sedanjim rodovom v vednost.

Tomazič, upokojeni rudar in znan borec za pravice delavskega razreda, se je zamislil: »Nič koliko je dogodkov iz dela in bojev KP v revirju, ki ne bi smeli utoniti v pozabi. Spominjam se nekega važnega sestanka v Podkurnu, v Gullatovi hiši. Menda je bila to okrožna partijska konferenca, zelo važna, žal ne vem, ali je bilo to 1929. leta ali kasneje. Spominjam se samo tega, da smo prišli na konferenco vsi oboroženi.«

Sprožil se je plaz spominov na težka leta, ko so morali zagorski komunisti na skrivaj prihajati na sestanke, konference, ko so pripravljali v strogi ilegalni letake, proglase in delavske stavke ter demonstracije.

Eberl se je spomnil važnega sestanka nekje v Hladni hosti, kateremu je prisostvovalo nad dvajset tovarišev, govoril pa je Polde Eberlov. Pavle Tomazič se je spomnil drugega sestanka nekje nad Trbovljami in pohoda žena v Trbovlje. Bantnovemu Rudiju je vstal spomin na pohod zagorskih komunistov in skopjecev, menda leta 1925, proti zagorski žandermerijski postaji. Živo je pripovedoval o tem, kako so jih hoteli žandarji pregnati. S tisto demonstracijo so hoteli osvoboditi Županovo in njenega otroka.

Tovarišica Farčnikova se je spomnila važne konference ob božiču leta 1940 v njeni hiši, kateri so prisostvovali tov. Leskošek, Vida Tomšičeva, Slander, Brejz, Hohkraut, Dolinšek, Eberl in drugi.

Pečar, Drgan, pa Klukej so iz svojih spominov izluščili dogodke na mnoge sestanke, konference in posvetovanja v letih od 1924 do trideset in kasneje. Nekateri hiše, kot pri Roštovarju, Kovaču, Sušetova v Vinah in drugod, so bile priložnosti važnih posvetovanj in kasnejših akcij zagorskih ter drugih slovenskih komunistov.

Stanovanja Eberlova Poldeta, Groznika in drugih so bila shajališča mnogih znanih

slovenskih partijcev, kjer so sprejemali važne sklepe za delo Partije v revirjih. Tudi nekatere hiše na Lokvah in v Kisovcu so sprejemale podnevi in ponoči prekaljene borce, da bi se v njihovem zavetju pogovorili kako uredniti to ali ono akcijo.

Vrstilo so se spomini, nekateri sveži, drugi potemneli od sivine in davnine časa, pa vendar tako važni za dokončno spoznanje vloge in pomena Partije v revirjih, imena in spet imena, imena mnogih skromnih tovarišev, ki so v svojih mladih letih žrtvovali vse za pravično stvar. Zdaš so onemogli, pa vendar ponosni, ko se uresničuje njihovo življenjsko delo.

Dovolj je bogastva iz slavnih dni revolucionarnega dela komunistov. Nič koliko tega bogastva pa je še v ljudeh. Ljudje naj bi ob tej obletnici pripovedovali svoje doživljaje, da bi jih bilo moč napisati in ohraniti poznim rodovom.

Mnogo dela še čaka vestne kroniste, opisati te slavne dogodke in jih posredovati ljudem. Toda nikar odlašati, kajti prav nič ne sme toniti v pozabo.

Občinski komite je sklenil zlasti gornje dogodke dostojno proslaviti. Starejši komunisti bodo sprejeli še to nalogo na svoja ramena: zbrali bodo to in drugo gradivo. Ob 40-letnici KPJ bo samo v Zagorju več pomembnih prireditev, vsekakor pa bo med najlepšimi prispevki boju in delu Partije nedvomno oživetev nekaterih navdsev važnih dogodkov iz zadnjih štiridesetih let, ko je Partija pripravljala ljudsko revolucijo.

Predvsem bo kazalo te, tu našete spomine postaviti v pravo luč, se morda točno spomniti letnic in tovarišev, ki so bili na teh posvetovanjih, in jih skupno z ostalimi zgodovinskimi dejstvi uvrstiti v bogato zakladnico revolucionarnega dela Partije za osvoboditev delovnega človeka.

M. V.

MATI BOM

Marjana je začudeno dignila obraz; klobučič snežnobele volne se je kotalil z njenega naročja naravnost pod njegove noge.

— Pomiri se vendar, Danilo, saj ne veš...

— Hudiča, ne vem: povem ti, še predobro vem; spij nisem tepec, otrok ali stavec s skikanimi možgani ali načetimi jetri. Na vso moč je brenil belo kepo volne izpod nog, da se je zakotalila naravnost pod dolgo, štiri-oglato mizo.

— Stara dva in še ti me imate za velikonočnega jančka, ki naj bo venomer oblečen v neomadeževan, bel kožušček, in bog obvaruj, da bi janček samo povohal v kak drug kot, kakor v tistega, ki mu je odrejen ali zapisan.

— Pusti starše v miru, nič niso krivi...

— Pa še kako so krivi, ti ubogljiva hči, ti, ki pozabljaš, da si mi žena, ki pozabljaš, da nisem vzel tvojih starih, marveč tebe!

Marjana je vstala in pobrala umazano volno, poskušajoč jo očediti, ne da bi se izadala, da ji nekje v notranjosti buta vihar. Danilo je strmel nekam v tla, onemoglo stiskal pesti, da so v omrtvici tihini pokali členki.

— Torej ne boš šla z menoj, kaj?

— Se vedno je pobrala mrvice umazanje z volne in stala ob oknu, kazaje mu hrbet. Danilo so ušle oči k njej; z enim samim pogledom je objel njeno postavbo. Še vedno je cvela. Nekam začudeno je ogledoval njeno ravno nogo, zašel se naprej in dolgo opazoval njena čvrsta stegna, ki jih je lahko različno videl skozi tanko obleko.

Sree mu je plalo, ko je božal njeno ravno postavbo, mlečno bel vrh in naposled njena rjava lasa, povite v mičen šop.

V mislih jo je obrnil. Samo dva gumba ji zapirata pot do prsi, obšla

pa je žgoča želja, da bi vstal, stopil do nje in jo stisnil. Seveda, potem bi jo nemara poljubil in...

Ah, tepec, saj nisi mlečnozoben pubertetnik, se je oglasila v njemu moškost. Kdaj je že minilo tisto. Zdravil ga je njen glas, ki je zaplaval po prostoru in se odbil od sten:

— Povedala sem ti...

Znova je v njem zrasel potlačen srd.

— Prav, torej grem sam. Zadnji zlog se mu je skoraj iztrgal iz grla; pravzaprav tega niti ni hotel reči.

Marjana je s sunkovito obrnila in stopila korak naprej. Tisti hip ji je bilo žal naglice. Poznala je njega, Danilo. Če je kar koli izrekel, je pri tistem trmasto vztrajal.

Cudila se je lastnemu glasu, ko je rekla:

— Tega ne boš storil! To bi ti vst zamerilo! Cutila je, da bi mogla povedati drugače; ne bi smela reči vsi, kaj so njemu njeni?

Tudi on se je dvignil, rekoč:

— Seveda, seveda: zamerili bi mi. Ha, ha, ha; janček, naj si kaj takega samo predrzne? Kajpak: stanovanje mu boste odpovedali, kajne? Zbasali boste njegove cunje v culo, pa hajd od hile... Nekaj grozečega je stalo med njima, Marjana je polebledela.

Njena misel je pohitela tja v prvo leto njunega zakona. Solze so ji priprele v oči, ko ji je pred očmi stopila podoba njunega fantka. In Danilo. Venomer ga je pestoval; kadarkoli je utegnil, ji je pomagal. Na vso moč si je prizadeval dobiti lastno gnezdece. Na nič koliko vrati je potrkal, prosil, rotil, a ni uspel. Seveda, ko pa je bilo še toliko potrebnih in nepotrebnih.

Kradoma ga je pogledala; še vedno je viselo na njegovem obrazu nekaj tujevega. Kako drugače bi bilo, če

bi Marjan ne umrl! Zdaš bi verjetno že dobila stanovanje, tako pa... Naveliča se je samega sebe, nje in njenih staršev. Zadoosti mu je osamelosti. Kaj, če bi mu povedala? Nel Kaj, če ni res, če ne bo spet tako kot lani.

S trepetajočim glasom je zaihtela:

— Kako bi mogel v novoletni noči z doma? Do nje je prodril še vedno jezen glas:

— Le kaj naj počnem doma! Ti boš spet pletla, ondvaja se bosta spravila vsak na svoj konec mize in tožila o slabih časih, nizki pokojnini, protinu, ničvredni pijači, in midva jih bova morala, hočeš nočeš poslušati.

— Marjana, saj veš, da ne bo nič drugega. Ze tri leta je tako in stavim, da bo tudi letos podobno. Proklete, nehaj žalovati, saj ga ne moreva priklicati nazaj...

— Saj ni to vse, Danilo. Dolj bodo spet pijančevali, kvantali, noreli, divje peli... Nič dobro se ne počutim. Bodiva raje doma.

Danilo se ni mogel premagati.

Nikar ne bodi osata. Kaj ljudje nimajo pravice enkrat, dvakrat v letu pozabiti na vsakdanje skrbi? Kdo bi jim zamislil nekaj uric veselja. Kar sem rekel, sem rekel: jaz bom med njimi! Ti pa stori, kar te je volja.

Jezen je zaloputnil vrata in šel v zgornje prostore. Marjana je sklonila glavo. V njej je plalo: šel bo, šel bo! Čez dve uri se bo preoblekel, potem ga ne bo pozno v noč, morda do jutra. Sama bo, s svojo skrivnostjo in strahom.

Silno jo je imelo, da bi stekla za njim in mu povedala. Odločno je stopila do vrat, toda roka na ključki je popustila. Ni se mogla odločiti.

Gori je Danilo zalučal srcajo na posteljo. Kakšen smisel ima vse to? Poigrat se je z mislijo, da bi stopil dol, ji poskušal mirno razodeti, da,

hm, le kaj? Ce bi ji, potem bi ji moral povedati, da mu je dolgčas v dvoje. Človek vzame ženo zato, da bo mati. Ne bi znal vsega tega povedati in v lepih stavkih, saj nikdar ne govori dosti.

Stala je pred njim, z objokanimi, rdečimi očmi. Rekla je: — Hotela sem ti povedati, da bom mati. Potem je trše postavila: — Zdaš pa nikar ne izgubljaš časa, pozno je že, pa še večerjati moraš. Hotela se je obrniti, toda od zadaj sta jo zgrabili dve močni roki. Zamislila je od ugodja. Spomnila se je, da jo je tako močno objemal takrat v fantovskih letih. Zaradi lepšega se mu je hotela iztrgati, toda njegove roke so bile kot klešče.

In še ga je podražila: — Me vzameš s seboj? Ze dolgo se nisem zaprtela. Obrnil jo je k sebi, čutil je njeno toplo telo ob sebi, toda zdaš o bile njegove misli čiste.

— Marjana, če je to res...?

— Iztrgala se je iz njegovega objema in prikimala: — Zares, Danilo, zdaš zares. Gotova sem, in tudi vem, kaj mi je storiti, da se ne bo lansko ponovilo.

Pri priči je morala pospraviti obleko nazaj v omaro. Skozi zaprto okno je iz daljave priplesal radosten vrisk.

— Doma bova, Marjana, doma, in to se bo staro leto poslovilo, bova novemu nazdravila.

Ljubče se je stisnila k njemu in rekla: — Veš, tisto, kar sem rekla o veseljačenju, pa nisem resno mislila. Samo tako hudo mi je bilo. Močno jim privoščim veselje.

— Ze dobro, že dobro. Marjana. Saj te poznam.

Ko sta si ob slovesu starega leta napila, sta bila njuna obraza zelo zelo blizu, in s šepetajočim glasom mu je pripovedovala svojo skrivnost.

Milan Vidic

Razširjena seja vaškega odbora v Leskovcu

Na razširjeni seji osnovne organizacije SZDL so kritično ocenili svojo delo in delo ostalih družbenih organizacij.

Na področju krajevnega odbora Leskovec je vključevalih 77 odst. članov v SZDL, medtem ko se je stanje s priključitvijo Velike vasi znižalo na 63 odst. Odborniki, ki so bili iz Velike vasi izvoljeni v nov odbor, ne prihajajo na seje, niti ne pomagajo pri delu.

Odbor je pregledal tudi delo gasilske organizacije, ki zadnje čase ni dovolj aktivna. Za tako stanje so po njegovem mnenju krivi ne le član tega društva, temveč predvsem nadrejeni forumi, kar pa v celoti ne drži. Zato se bodo o tem natančneje pogovorili na letnem običnem zboru in odpravili zmotna mnenja. To društvo šteje 54 članov, kjer je vključenih največ starejših, zato so mnenja, da bo treba društvo pomladiti. S tem pa imajo težave, ker ima Tovarna celuloze in papirja svojo gasilsko organizacijo, v kateri je vključena tudi mladina z območja Leskovca. Omenjeni gasilci so vsak čas zopet pripravljivi priti za delo, za kar pa jim je potrebna materialna in moralna pomoč.

Razpravljali so tudi o prostnem društvu in ugotovili, da delo prejšnjega odbora ni bilo aktivno, kljub temu da so imeli članj voljo do dela. Zato so nov odbor zadržali, da bo s krepkeje prijel za delo in v kratkem že pokazal uspehe. Treba bo v prvi vrsti urediti vprašanje združenega doma, katerega naj bi od kmetijske zadruge prevzela v upravljanje šola Leskovca in ga dajala v uporabo vsem organizacijam in društvom. Dom, katerega bo treba še nekoliko urediti, naj bi služil tudi za telovadnico, katero leskovška šola že dolgo pogreša.

Krajevni odbor so postavili zahtevo, da skliče sejo ter se pogovori o delu in nalozah in da skliče zbor volivcev, ki ga v Leskovcu že precej časa niso imeli. Delo krajevnega odbora je zadnje čase v upadanju. Čeprav so imeli seje, sklepov niso izvajali. Na odboru so pogosto sprejemali večkrat dobre sklepe, vendar brez uspeha. Vaški vodnjak je še vedno zanemarjen, ker ga tisi, ki to vodo uporabljajo, nikoli ne uredijo.

Društvo prijateljev mladine se precej ukvarja s delom šolske kuhinje. Občinska zveza prijateljev mladine bo dala društvu 66.000 din, kar bodo uporabili za kolektivno darilo ob novoletni jelki. Ker ni bil v letošnjem letu sklican niti eden rediljski sestanek, so zahtevali od šolskega odbora, da to vprašanje uredi. Razen tega je treba pripraviti še plan predavanja za zimsko izobraževanje.

Pretrgli so tudi delo mladinske organizacije, kateri bo morala Socialistična zveza nuditi več pomoči.

TRBOVELJSKE GOSPODINJE SO V ANKETI »ZT« POVEDALE TUDI MNENJE O TRBOVELJSKI TRGOVINI

UREDNIŠTVO ZASAVSKEGA TEDNIKA JE ORGANIZIRALO USTNO ANKETO, V KATERI SO TRBOVELJSKE GOSPODINJE POVEDALE MARSIKAJ ZANIMIVEGA O PROBLEMIH GOSPODINJSTVA, TRGOVINE, PRESKRBE Z MLEKOM IN KRUKOM TER O RAZNIH DRUGIH STVAH. VEČINA ANKETIRANK JE, KO SMO JIH VPRAŠALI, ČE LAHKO NAVEDEMO V SESTAVKU NJIHOVA POLNA IMENA, ZAMAHNILA Z ROKO ČEŠ: »KAR JE RES, JE RES...« NEKATERE PA SO PROSILE, NAI NJIHOVIH IMEN NIKAR NE OBJAVIMO, KER NE ŽELIJO, DA BI SE ZAMERILE NE TRGOVCEM NE KOMURKOLL.

Antonija Osredkar: »Sedaj mi bo gospodinjki center potreben...«
Ustavili smo se pred lepim stanovanjskim poslopjem trboveljske Strojne tovarne. Na rdeči tablici smo razbrali napis: Trg revolucije 1. V prvem nadstropju smo pozvonili. Odpela nam je Antonija Osredkar, žena znanega konstruktorja Strojne tovarne, ki je s svojimi iznajdbami prihranil podjetju že kar precej denarcev.

»Ali imate kake koristi od gospodinjkega centra?« smo jo vprašali.
»Doselej nisem koristila njegovih uslug,« nam je odvrnila, »toda v prihodnje jih bom morala. Čedalje slabše se počutim, zato bom začela nositi v pralnice. Tudi sesalec za prah si bom kdaj pa kdaj izposodila. Enkrat mi je ga posodila sosedja, pa sem videla, kako se obnese. Potrebna pa bi bila tudi kemična čistilnica, ker moramo sedaj nositi v čistilnice v Ljubljano ali Celje, kar nam vzame precej časa, a tudi drago je.«

Pepčevi spomini

Zgodaj zjutraj sem se prebudil. Morda bi bil zvit v kloščih pod toplo odejo spet zaspal, če ne bi bila tedaj hušnila temna senca proti oknu.

»Kaj pa je, Reza?« sem zaslišal očetov glas.

»Spet bo prišla,« je odvrnila mati pri oknu. »Vem, da bo prišla. Hudobna je, rada bi priklicala nesrečo na našo hišo...«

Postelja je zavijala. Skozi temo sem videl, da se je oče na pol dvignil in znehal.

»Pusti baba,« je dejal, »naj ima veselje. Ne verjamem v vrače...«

Mati je prižgala petrolejko. Potem si je ogrnila volneno ruto in sedla za peč. Skozi priprte veke sem videl njen zaskrbljeni, suhljati obraz, zaviti v dolge, razkustrate lase. Ko mleko bele noge je zavila v dolga spalno srajco.

»Treba ti je zmrzovati,« je zamrmral oče, »lahko bi še spala...« S posteljne stranice je vzel čik, ki ga je bil pripravil zvečer, in si ga prižgal. Nato je nadaljeval: »No, pa ti jaz voščim srečno novo leto, če res ne sme biti ženska prva...« Grenko se je zasmeljal, vrgel tisto, kar je tlelo med prsti na tla, in se pretegnil pod odejo.

»Domači ne prinašajo sreče, ne moški ne ženske. Ko bi hotel priti sosedov Rud...«

Trkanje na večna vrata je pretrgalo materine besede. Razločno sem videl, kako so se njene oči razširile v grozi. Počasi se je dvignila in odšla proti vratom.

»Dobro jutro! Reza, ali mi lahko posodiš malo kvasa? Hotela sem že vmesiti, pa sem nenadoma opazila, da sem vsega porabila...«

V tem ko je prišla zadržala besede v izgovor, je vrgla poreden pogled na sobi. Hitro sem si pokrtil glavo z odejo, da ne bi videl, kako bo iz predpasnika stresla nesrečo po sobi. Bal sem se, da me bo zdaj zdaj nekaj zgrabilo.

»Hvala,« sem slišal hudobnico, »pa srečno novo leto želim vsem skupaj...«

Ko so se večna vrata zaprla za znanilko nesreče, sem zaslišal materin žalosten glas: »Ona je bognavarjav... Tudi letos nas bo nesreča bentila...«

Oče ni nič rekel. S stola je vzel hišče in stikal po žepih za čtkom. Ker ni nič našel, je jezno zaklel:

»Krucifiks, badi že enkrat tiho!«

Mati je spet sedla za peč in vsa zlezla v volneno ruto, jaz pa sem se zvedavo oziral po sobi, da bi videl, če se je od nesreče kaj spremenilo.

Odkrita beseda trboveljskih gospodinj

Mozaik dobrih želja

»Kako ste pa zadovoljni s trgovino?« smo bili še dalje radovedni.

»Kupujem v »Rudniškem magazinu« in sem še kar zadovoljna. Blago po želji prinašajo na dom, kar je treba res pohvaliti. Skoda, da ne raznašajo po domovih tudi kruha in mleka. Bila sem namreč v Nemčiji na obisku, pa sem videla, kako imajo brezhibno urejeno preskrbo. Morda bo tudi pri nas še kdaj tako?«

ANICA NARBERGER: »Ob praznikih zmanjka mleka...«
Našli smo jo v pralnici. Razumljivo, da smo jo najprej vprašali, zakaj se ne poslužuje pralnice gospodinjkega centra.

»Naš gospodinjki proračun je pičel,« je smeje se odgovorila, »zato raje perem in krпам kar sama...«
Povedali smo ji, da pralnica gospodinjkega centra ni drago. V Vidmu-Krškem na primer plačajo samo 250 din za pranje 8 kilogramov suhega perila.

»To pa res ni veliko,« se je začudila.

»Kaj pa gospodinjki stroji?«

»Te pa si bom začela izposoditi, ker prihranijo mnogo časa.«

»Kje kupujete živila in drugo?«

»V trgovini »Pri Prelogarju«. Izбира blaga je zadovoljiva. Na dom pa še ne prinašajo...«

»Ali je mleka dovolj?«

»Ne, ob praznikih ga zmanjka! Pravijo, da dobe mlekarne vsak dan enake količine, toda ljudje kak dan pokupijo vsega, drugič spet pa ga polovico ostane...«

Ana Ogorevc: »Kruh pečemo kar doma...«
Stanovanjsko naselje na Vodenski cesti 47 je v slabem stanju. Z ob časa ga je temeljito razjedel in tudi popravila mu ne morejo za dolgo podaljšati življenja. Res zadnji čas, da je Strojna tovarna začela graditi novo stanovanjsko naselje.

Prvo vprašanje je bilo spet v zvezi z gospodinjiskim centrom. Nanj nam je zgovorna Ana odgovorila takole:

»Doselej pomoči gospodinjkega centra še nisem občutila, toda v bodoče se bom bolj zanimala za njegove uslugе. Najbolj potrebna bi bila krpalnica. Tudi kemično čistilnico v Trbovljah zelo pogrešamo.«

»S trgovino ste zadovoljni?«

»Zelo. V trgovini »Pri Dežmanu« pustim listek, čez nekaj časa pa mi vse lepo dostavijo na dom. Če bi prinašali na dom še kruh in mleko, bi bilo že preveč »nobel«. Tega si skoraj ne upam želeti...«

»Kako pa pekarna?«

»Kruh pečemo kar doma. Veste, človek si včasih začel domačega kruha, čeprav je tudi pekovski dober...«

ZBOROVODSKI TEČAJ V LJUBLJANI

Svet Svobode in prosvetnih društev okraja Ljubljana prireja vsak mesec po enkrat zborovodski tečaj za zborovodje okraja Ljubljana. Dopolnilno se predavanja s predvajanjem posnetkov magnetofona, popoldne pa nastopita dva zborovodja z enim zborom, s katerim se nista nikoli delala. Prvi korepetira, drugi pa izdeluje pesem.

V nedeljo, 14. decembra, pa so se tem zborovodjem pridružili še šolski zborovodje, ki vodijo šolske pevске zbere. Zbrali so se v Radiu Ljubljana, kjer so prisostvovali pevski radijskega zbora — mladinskega in pionirskega zbora. Videli so vsa postopka pri študiju nove pesmi. Zapeeli so tudi nekaj pesmi iz svojega bogatega repertoarja. Zbor je vodil Janez Kuhar, pionirski zbor pa je spremljal Slavko Mihelčič.

Po vaji so se dogovorili, da bodo v aprilu in maju prihodnjega leta izvedli občinske pevске mladinske festivale oz. revije. Najboljši pevski zbori bodo potem nastopili v Ljubljani.

Zatem je Janez Bitenc z magnetofonskimi posnetki prikazal, kako se ne sme peti, ali kako pojejo zbori, če pojejo pesmi, ki jih ne zmorejo zaradi velikega glasovnega obsega. Poslušali so tudi nekaj dobrih zborov. Dogovorili so se, da bodo enkrat posvetili več časa poslušanju naših mladinskih in otroških zborov. Takrat se bodo seznanili z vsi mladinski pevski literaturo od leta 1945 naprej.

Radovan Gobec je še pozval vse mladinske zborovodje, naj se redno udeležujejo zborovodskih tečajev.

Z zadovoljstvom so se tečajniki razšli, saj so mnogi videli marsikaj novega. M. V.

FANI PODBEVSEK: »Doselej ni bilo priložnosti...«

Nova, lepa, rdeča stanovanjska hiša na Polaju, kamor so se vselila tudi Fani Podbevsek, še nima svoje številke. Sredni stanovanjci še vedno živijo v sanjah, zlasti tisti, ki so prišli iz starih, zatohlih stanovanj. Sprememba je tako očitna, da jo človek nekaj časa občuti kot sanje.

»Ali se poslužujete uslug gospodinjkega centra?« smo vprašali mlado gospodinjko.

»Doselej ni bilo priložnosti, da bi mislili na to. Živelim smo v tesnem stanovanju, kjer se je človek težko obrnil, a kaj šele, da bi mislil na modernizacijo gospodinjstva. Sedaj pa je seveda drugače...«

»Kje pa kupujete živila?«

»Ze nekaj časa kupujem »Pri Radeju«, kamor sem se prestavila zato, ker prinašajo »fasungo« na dom...«

IVANKA JUVAN: »Ob sobotah zmanjka kruha...«

Na Opekarni št. 14 smo zaprosili za kratek razgovor Ivanko Juvan, ki nam je povedala, da je največja skrb gospodinjke, kje kupiti najboljše in najcenejše. V trgovini je še vedno premajhna izbira blaga, zaradi česar je treba pogosto v Ljubljano, kar pa je zvezano s precejšnjimi stroški. Morda se bo to spremenilo, ko bo začela obratovati trboveljska Blagovnjica?

»Kaj je trenutno največji problem trboveljske preskrbe?«

»Ob sobotah zmanjka kruha...«

REKAPITULACIJA ANKETE

- O uslugah gospodinjkega centra gospodinjje premalo vedo.
- Nujno potrebna bi bila kemična čistilnica.
- Vse trgovine naj bi organizirale prinašanje blaga na dom.
- Odpraviti »repe« pred mlekarjami, zlasti ob praznikih.
- Pekarne naj ob sobotah napečejo dovolj kruha, da ga ne bo zmanjkalo.
- Blagovnjica ne sme razočarati.

KAJ PRAVIJO PRIZADETI

TRGOVSKO PODJETJE »VITAMINKA«: »Objubljam, da bo pred Novim letom dovolj mleka...«

PRIJETNO S KORISTNIM

Ko napoči jesen, ko je prož delo na polju, se kmečka dekleta ogrejejo za gospodinske tečaje. Zbere se jih deset, tudi dvajset in več; v nekaj tednih postanejo dobre gospodinjke. To pa je za življenje vsakega dekleta velikega pomena! Tudi letos so našli dopisniki sporočili, da je v Zasavju nekaj desetih takšnih tečajev.

UPRAVA PEKARN: »Ob sobotah res včasih zmanjka kruha, toda ljudje še ne vedo, da ga lahko dobe tudi ob nedeljah v dežurni pekarni.«

TRGOVSKO PODJETJE »POTROŠNJA«: »Za zdaj sta organizirali prinašanje na dom samo poslovalnici »Rudniški magazin« in »Pri Podlesniku«. Ostale trgovine tega ne zmorejo, ker imajo premalo ljudi, toda tudi pri njih bodo to postopoma uredili...«

TRGOVSKO PODJETJE PRESKRBA: »Vsem poslovalnicam smo naročili, naj po možnosti organizirajo prinašanje na dom. Težava pa je v tem, da nimamo prevoznega sredstva...«

TRGOVSKO PODJETJE »IZBIRA«: »Poslovalnica št. 3 ima fanta, ki vsak dan razvaža blago po domovih, ostale poslovalnice pa samo ob plačilnih dnevih...«

GOSPODINJSKI CENTER: »Storili bomo vse, da seznanimo trboveljske gospodinjce z nalozami in cilji gospodinjkega centra. To bo sedaj veliko lažje, če bo ljudsko kuhinjo prevzelo gostinsko podjetje »Majolika«, kar bo omogočilo, da se bomo bolj posvetili pospeševalnim in izobraževalnim gospodinjiskim nalozam. Obetajo se nam tudi novi prostori v poslopju bivše gospodinske šole, in sicer v pritličju. Tudi prostori za kemično čistilnico so že pripravljivi, treba bo najti samo še potrebna finančna sredstva, pa bo stvar stekla. Predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Martin Gosak je nedavno izjavil, da sredstva ne bodo smela biti ovira za ureditve te splošne želje Trboveljčanov.«

ZELJE TRBOVELJSKIH GOSPODINJ NISO PRETIRANE. TUDI PRI CINITELJIH, OD KATERIH JE ODVISNA NJIHOVA URESNITELJEV, JE DOVOLJ DOBRE VOLJE. ČE BODO SLI DRUG DRUGEMU NAPROTI, BOMO LAHKO KMALU ZAPISALI, DA SE TRBOVELJSKIM GOSPODINJAM OBETAJO LEPSI ČASI. fr.

OH, KAKO LEPA NOVOLETNA JELKA!

Tri pionirske zgodbe

Poplačana dobrot

Nekoč je živila v neki vasi revna žena. Sla je v gozd, da si nabere suhih vej za kurjavo. Ko se je hotela vrniti domov, je našla v gozdu bolno mucko. Zelo se ji je zasmilila. Dala jo je v predpasnik in jo odnesla domov.

Ko se je vračala proti svoji koči, sta ji prišla naproti oba njena otroka. Ko sta videla, da ima nekaj v predpasniku, sta takoj vprašala: »Mati, kaj imaš tamkaj?« — Mati je obema pokazala mucko, ni je pa izročila otrokoma. Ko je prišla domov, je položila mucko k topli peči in ji tamkaj postlala s starimi, mehkiimi oblekami. Tudi mleka ji je prinesla.

Mucka je kmalu ozdravela in je nekega dne zginila.

Ko je preteklo nekaj tednov, je šla ta žena spet v gozd. Brž ko je bila na kraju, kjer je našla bolno mucko, je stala tamkaj odlično oblečena dama. Ta je poklicala revno ženo k sebi in ji vrgla pet pletilnih igel v predpasnik. — Uboga žena ni vedela, kaj naj reče k temu darilu. Vzela je igle domov in jih položila zvečer na mizo.

Silno pa je bila ta žena presenečena zjutraj, kajti na mizi je našla par lepih nogavic. Zelo se je čudila nad tem. Zvečer je spet položila pletilne igle na mizo, zjutraj pa so bile na njej spet nove nogavice. Tako se je ponavljalo dan za dnem.

Žena je sčasoma spoznala, da so bile pletilne igle, ki jih je dobila, plačilo za njeno usmiljeno ude, ki jo je pomagala ubogi bolni mucki. Imela je na mizi že cel kup novih lepih nogavic in v vsako jutro je našla na mizi spet nov par. V nasto je žena nogavice lepo prodala. Od takrat ni bilo v njeni hiši več pomanjkanja. Žena in njena otroka sta imela zadosti hrane in tudi lepo oblečeni so hodili vsi.

Ko so na svetu živeli še palčki, je bilo lepo. Hodili so ponoči od hiše do hiše in pomagali ljudem delati.

Ce je bil na primer pek truden, je šel lahko v posteljo, kajti ponoči so prišli k njemu palčki, ki so namesto njega opravili vsa dela. Vzeli so moko in prinesli vode ter napravili testo. Potem so zakurili peč in začeli v njej peči kruh, žemlje, rogljiče in preste. Zjutraj je pek našel na mizi pečen kruh. — Tudi zidarjem so palčki pomagali zidati hiše, pri mesarju so prav tako ponoči delali dobre klobase, krojaču pa so pomagali šivati obleke. Skratka — povsod, kjer je bilo treba pomagati, so bili palčki zraven.

Danas palčkov ni več. Zakaj? Poslušajte, kaj se je zgodilo!

Palčki so prihajali vedno samo ponoči, tako da jih ni nihče videl. Nekoč je krojač šival suk-

Nekoč so živeli palčki

njo. Ker pa je bil preveč utrujen, je pri delu zaspal. Ko se je krojač zjutraj zbudil, je opazil, da je suknja že zgotovljena. Bila je lepo skratčena in zlikana, da je bilo veselje. Od takrat dalje je šel krojač zvečer vedno zgodaj spat, kajti zjutraj je bilo vsako njegovo delo skončano.

Krojačeva žena pa je bila silno radovedna ženska. Bila je hotela na vsak način videti palčke. Sla je in je v sobi po tleh stresla celo vrečo graha. Potem se je skrila za peč in čakala, kdaj bodo prišli palčki.

In res so prišli. Hoteli so začeti delati. Segli so po škarjah, šivanki in sukancu. Toda, ojoj! Ker je bilo po tleh polno graha, so se spotikali in padali drug za drugim. Eden izmed njih se je potokel po nosu, drugi si je spahnil nogo, tretji je padel na hrbet in se močno udaril. — Palčki so bili silno užaljeni in so zapustili sobo.

Žena krojača je prižgala luč in hotela palčke videti. Toda ti so že odšli in se niso nikoli več vrnili...

Vsevednež

Nekoč je neki Arabec izgubil svojo kamelo. Šel jo je iskat in srečal v stepi jahača. Pozdravila sta se.

»Izgubil sem kamelo,« mu je potožil Arabec. Ali je nisi morda srečal?«

»Ni tvoja kamela morda slepa na levo oko in ali ji ne manjkajo sprednji zobje?«

»Da, da,« je veselo zaklical Arabec. »To je moja kamela. Kje pa je?«

»Ne vem, kje je tvoja kamela, saj je nisem videl!«

Toda Arabec mu ni verjel, da ni videl kamele. Obtožil je moža, da mu je kamelo ukradel, in ga je privedel do sodnika.

Tuji mož pa je dejal sodniku:

»Kamele nisem videl, pa kljub temu lahko povem o njej še nekaj. Na eni strani je nosila sodček z medom, na drugi pa polno vrečo pšenice.«

»Da, da,« je zaklical Arabec. »On mi jo je ukradel!«

Tudi sodnik je mislil tako, pa vendar je tujega moža vprašal:

»Ali si kamelo videl?«

»Ne.«

»Od kod pa veš vse to?«

»No, da je bila kamela slepa na levo oko, vem po tem, ker je bila pot po kateri je hodila, popašena samo na desni strani.«

»Od kod pa veš, da nima prednjih zob?«

»Ko je grizla travo, je pustila na sredini vedno pramen sočne trave nepopašen.«

»Pa še povej, od kod veš, da je kamela nosila med in pšenico!«

»Cisto preprosto: na eni strani poti sem videl muhe, ki so se zbirale na kapljah medu, na drugi strani pa so skakljali vrabci in zobali pšenična zrna.«

»Res je, kar govoriš!« je zaklical sodnik. Tudi Arabec je moral priznati, da je imel tujec prav in da mu ni ukradel kamele.

Rovte in doline malo v soncu-malo v senci

»Da niste od davkov? Dobro, pijte, pijte tu pri meni! Nočete srkniti? Merkajte, gospod! Vi v mestih ne poznate nas. Ali imamo gorce ali jih nimamo? Samo ne ženirajte se! Znamo tudi drugače zapeti. France, veš, ko smo premlatili tistega frajleta iz B., ki se je ženil pri Aniki. Širokoustel se je in važil. Kaj bo otrok vedel, kako se živi! Ja, saj zato, drugače se mi je smilil. Putem na zdravje, gospod, nismo mi slabi ljudi!

Pred nekaj meseci je prispela s Turja brzajna vest našega dopisnika. — Nekaj naprednih kme-

tovalcev je stopilo v združeno sodelovanje — Prvi so na področju občine in med prvimi v tem delu Zasavja.

Kje je Turje in kakšno je? Dobro uro in pol v hribih nad Hrastnikom, vas, kakršnih je dovolj po vsem Zasavju. Vas, kjer se še vedno bije staro z novim. Novo čedalje bolj prevzema pozicije. Rezultat: telegramska vest našega dopisnika, nov vodovod, živahna kulturnoprosvetna dejavnost, ki trga mladino gostilni in dolgočasju. Na Turju se poraja v starih okvirih nova vas.

Zadnje besede ob slovesu pred bajtami.

Srečanje z otroci se ponovi v srečanju s starimi.

»Dober... Vi ste gospodar? In...« — »E, koga drugega vprašajte! On tam bo vedel.«

On je pogledal na moje nizke čevlje, v kepo blata okoli njih in sivino do kolen, in se zarežal: »Kaj pa hodite sem gor v teh nizkih »puncuhih«? — Pamparice in Bata škornje bi obuli! — Ja, pa ste res nakupovalec?« — »No, saj verjamem! Sneg bo — kadar od tiste strani potegne veter, potem... V hišo stopiva, saj še zmrzava!«

Z roko je pobrisal z mize razlito jed in še majavi stol na treh nogah. »Prokleti nahod!« Z desnim palcem in kazalcem je stisnil debeli nosnjec skupaj in pihnil. S škornjem je potem pomendral. — »Stara, položil hlebec in rakijo!«

Na steni je tiktakala ura na poteg. Številčnica je bila pomazana od mušjih usedom. Na črnih, nepobarvanih vratih, se je le še blede držal januarja s kredno izpisani: 19 — G + M + B — 58, pod njim je bil z moko prilepljen koledar Zasavskega tednika.

»Ja, jaz sem France V...« se je zasmeljal, »da se spoznavam.« — »In jaz...« Ponudil sem mu roko. Dolgo jo je držal in tresel.

Mislil si je: ko bi me zdaj le videl Anza, on, ki pravi, da nič ne vem. Kdaj se je on nazadnje rokoval z gospodom, če se sploh kdaj je.

»Pa je bila letošnja letina dobra?« — »Ja, je še kar bogdal.« — »In kaj največ pridelujete?« — »I, vse, da se živi! Nimamo »gnara«, da bi kupovali v štacuni.« — »Kmetijsko za drugo poznate?« — »Ja, pač, zdaj so ji vzeli trgovine. So vruga kaj usipali ali zapravili, da so jih ukinili? Zakaj naj bi bil član, da bi še tja denar metal? Pri nas se kmetijstvo

ne da razviti. Tu je vse revno. To je treba razumeti!«

Zadnjič je bil v trgu, pa so tudi v gostilni govorili o tem. »Gostilničar je nekaj filozofiral. Tisti, ki dam dušo, da se ne razume na kmetijstvo. Govoril je samo o preorientiranju kmetijstva. Kaj je le treba tega!« Cisto prav je povedal Tone: tovarno naj postavijo tukaj in plačajo kakih petnajst tisočakov, pa bomo šli vsi vanjo!«

Od nekod je prihajal čuden vonj in toplota. V žlešču se mi je obračalo. Z očmi sem iskal. »Tam,« — je pokazal, »imamo koze! To je nova ste-na,« se je pohvalil France, in pokazal z apnom pobeljeno leseno steno sobe. »Prej smo si bili z živino neposredni sosed, drugod so si še vedno. Pa je že boljše tako, bolj kulturno! No, stara se še zdaj ni navadila. Še vedno toži, da je bolj hrkaz.«

»Mislite še kam?« je postal radoveden, ko sem vstal in se spet zavil. »Izognite se onega tam, sosed,« se je nagnil čisto na moje uho, »tisti Anza je nemogoč človek. Nevoščljiv! Gotovo bi bil jezen, če bi vedel, da sem imel obisk. Prestavil je moj mejni kamen! Čez moje vozi brez dovoljenja. Ne, to pa ne! Dokler sem jaz gospodar! To pa ni človek. Ze dolgo se odpravljam na sod-nijo.«

Pred hišami se cedijo gnojnice. Nekaj ščenet se razdraga-poganja pod noge. Mladeniča, ki naj bi ju srečal, se umakneta.

KRIZ ČEZ KMETIJO DVE STARI ZGODBI IZ VASI, zapisani že v dolini.

Bile so volitve. Večina je že volila, le nekaj se jih je še otepal. Nekdo je takole zagovarjal svojo abstinenco: »Če obkrožim kandidata, pomeni, da sem za vstop v zadrugo! — Svetovali so mu, da naredi križec. Zaman! — »To pa bi

pomenilo, da naredim križ čez svojo kmetijo!«

V najbližji trgovini je kupovala gospodinja iz te vasi. Tehtali so ji, ko je padel med nakupovalke tržni inšpektor. Se enkrat je vse položil na tehtnico. Pri petih kilogramih sladkorja je manjkalo pol kilograma, pri petnajstih kilogramih moka, je manjkalo dva kilograma. Inšpektor, ki je takoj spregovoril o golčufiji, bi jih skoro skupil. Najglasnejša je bila oškodovana nakupovalka: »Kaj si mislijo ti ljudje iz mesta, nekakšni »inšpek-torji« in zakravajo naše ljudi, tu v trgovini! Ali ne vidijo, koliko »mele« in cukra se jim raztrese po tleh, pa morajo to potem vendarle pri va-gi dobiti notri!«

ZNAMO TUDI DRUGAČE NA SLEPO SEM ZVEDEL

za »pusišank«. Ob osmih sem se znašel v njem.

Karbidovka. Velika miza. Može in nekaj žensk. Tudi France. »Pa, da niste od davtehnice. Pri petih kilogramih sladkorja je manjkalo pol kilograma, pri petnajstih kilogramih moka, je manjkalo dva kilograma. Inšpektor, ki je takoj spregovoril o golčufiji, bi jih skoro skupil. Najglasnejša je bila oškodovana nakupovalka: »Kaj si mislijo ti ljudje iz mesta, nekakšni »inšpek-torji« in zakravajo naše ljudi, tu v trgovini! Ali ne vidijo, koliko »mele« in cukra se jim raztrese po tleh, pa morajo to potem vendarle pri va-gi dobiti notri!«

FUNKCIONARJI IZ SOSED-NJE VASI

SE SEM POISKAL NAJ-LEPSO hišo izmed vseh revnih. Srečanje s stariim gospodarjem, ki je bil nekdo v upravnem odboru zadruge, pod katero štejejo. Zdal menda ni v njem njihče iz njihove vasi. »Zaostali smo, zaostali. Precej po svoji krivdi,« prizna. »Ni smo znali ujeti koraka časa.« Sam se počasi preusmerja na gojitev donosnih kultur. Prvi uspehi so se že pokazali letošnje leto. Morda ga bo kdo pomenjal. Sosed ga sedaj opazu-jejo še z nezaupanjem. — »Slabo je, ker nimamo ceste. Zato malokrat dobimo koga v našo vas,« nadaljuje. — »Ni-čče ne pride z občine, nihče z okraja. Ob volitvah pridejo sem funkcionarji iz one, večje vasi.« — »In davki?« — »No, davki še nekako, le takse! — Takse na vozove. Mi smo bolj oškodovani kot oni v nižinah. Njim je lahko, ko uporabljajo za vse samo en koleselj, mi pa jih moramo imeti več.«

»Svet je danes pokvarjen,« tarna staruha za pečjo. Otroci in srcah na peči so že zadremali. Videti je, da nadaljujejo s stariim pogovorom. — »Si lahko mislite, jaz si ne morem misliti! Micija, ona iz konca, je bila samo štirinajst dni v mestu, pa se je vrnila s frekom (otrokom). Pazite se je, ona vsakega zapeje!« — »To ni nič dobrega — kino, pa avtomobil in atom!« — »In v soli branijo plit! Jaz pravim svo-je-mu — pij rakijo, če ti paše. Pa na dolgi poti v šolo ga ma-lore greje.« — »No, gospod upravi-telej tudi niso slabi...« — »Kaj je treba toliko dohtarjev: In tisti »penjic« in »sterominin?« Jaz sem v mladih letih padel na »brano. Tu, vidite! Pa so stara mati v štalj pobrali naj-bolj gosto in najbolj pršno pajčevino v kotu in mi vse skupaj vrgli sem gor! Čez dva dni sem bil zdrav.« — »Pijmo, ne, še vi, gospod!«

Plamen v petrolejki je tre-petal. Ja, Koprive

MRTVO BIZELJSKO

Ko se je naš fotoreporter zadnjič potikal po Bizeljskem, je »ujel« v svoj objektiv takšno žalostno podobo Bizeljskega. — Vinogradi so utihnil, pripravljeni so na samski počitek, ljudje pa so se pred blatom in mrazom spravili za zapekče, kjer besedijo o letošnji vinogradniški »zvetvi« in o novih načrtih.

TURJE — NOVA STARA VAS

VSAK DAN JE KOGA ZMANJKALO. Doma je bilo premalo denarja, mladino je privlačevala dolina s tovarniškimi dimniki, s stalno mesečno plačo, z zagotovljeno eksistenco. Bez delovne sile iz Turje je dosegel višek. Stari kmečki gadje, včasih malce čudaški, so začeli razmišljati. »Pri nas torej nekaj ni more biti prav,« so užgali v zaupnih pomenkih. — »Kaj? Saj vendar kmetujemo kot vedno! Toda res: na zeleno vejo pa vendarle ne moremo.«

Ta premišljevanja so bila letošnje leto dobra podlaga za uredničev zamislil, ki jim je predložil njihov občinski odbornik Marijan Orožen. Kaj naj bi jim povedal kot tisto, o čemer so že sami toliko vrtali. Kako na Turju izboljšati življenje. Spoznal jih je z združnim sodelovanjem in nekaj se jih je takoj odločilo, da poskusijo. Letos so dosegli prvi dve kooperaciji na področju svoje vasi. Sodobno so uredili 2,5 ha sadovnjaka. Podrli so stoletne meje. Za skupno dobro. Tudi mnogi drugi bi radi sodelovali. V Turju vam lahko postrežejo z njihovimi imeni, pa jim to letos ni bilo mogoče, ker jim je primanjkovalo strokovnjakov in tehničnih pripomočkov.

Turje stopa v novo življenje. Za to je najboljši porok njihova volja za doseglo boljše, ki se ne konča samo pri besedah, njihova mladinska organizacija in prosvetno društvo.

Kot mnogokje tudi tu nimajo lastne dvorane. Šolska učilnica je edini prostor, kjer se lahko shajajo. To jih ne moti. Zima jim mineva v delu in učenju. Ko bi samo tarnali, bi ne bilo nič bolje — tega se zavedajo. In to jesen so že imeli lep proslavo dneva republike, pravar pa se pripravljajo na novo gledališko uprizoritev. — Vsi stari radi pridejo na njihove zabavne ali poglobne priredbe.

Pred nekaj leti je mladina skupaj s starimi skopala prve metre zemlje za lasten vodovod. Ko bo skoro pritekla iz vodovodnih pip prvi eurek vode, bo Turje doživelo enega izmed svojih najlepših praznikov.

PRAVLJICA, KI NI PRAVLJICA

KADAR ZACENJAMO: Ziveja sta dva brata — zveni kot pravljica. Naj bo. Tudi mačrt, o katerem je zdaj na vrsti zapisek v naši beležnici, se je zdel ljudem sredi enoličnega kmečkoga življenja, sredi vere v nujno univerzalnega kmetovanja, kot pravljica iz Tisoč in ene noči.

Bili so pravzaprav trije. Brata Franek in Ivan in njuna mati. Oba sinova v šoli, mati doma na Rakl sama, na precej velikem posestvu, ki je zahtevalo več delovnih rok in mladega gospodarja. Prvi jim je študiral agro-nomijo, drugi učiteljske. Posestvo se ni oziralo na to, pešalo in je mati je rada ali nerada poklicala Franeka. Prišel je prvi sin in se trudil na zemlji od jutra do večera. Zemljo je spre-tujal, uvajal umno kmetova-nje. Mnogo si je prizadeval, toda bi se za kos že obrnilo

na bolje, pa ga je zgrabila bolezen. Prišel je drugi brat, učitelj Ivan, sedel za mizo, vzel v roke računico in ugotovil: »Samo tako, kot je hotel doslej brati Sodobno. Toda treba je najti še boljše pot. Kakšno pot? Kaj, ko bi poskusil s plantažnim nasadom ribezlja, breskev in vino-grada?«

Prišel je dan, ko se je odločil, da bo namenil za to podrigi hektar zemlje. Vso drugo bo prodal.

Ljudje so majali z glavami, menili, da se mu meša, in nekateri so mu zaupno, kot stari prijatelj, kaj takšnega odsveto-vali. Ni se oziral na omahiljvece. Z denarjem, ki ga je dobil od prodane zemlje, si je nakupil količev in žice. Na njegovih hektarih se je čez noč pojavila nova, sodobna in dotlej neznana vrst kmetijstva. Globoko oran-je. Plantažni nasad.

Ljudi je vendar začelo zani-mati. Zakaj to, zakaj ono? Imeli jih je, da bi ga vprašali, toda,

tako so mislili, ne. S tem bi dobil preveliko priznanje. Nekateri najvnetejši so raje pokukali na novatorije ponoči, ko jih on ni mogel videti.

Se bolj so se čudili na jesen čez nekaj let, ko je delo rodilo prvi sad. Breskve in ribezelj je prodal po najvišjih dnevnih cenah. Denar, ki ga je dobil za nje, mu je že skoro poplačal ves trud zadnjih let. Dobiček pa bo vsako leto lepši.

V ostalih ljudeh se vstaja želja, da bi tudi sami posnemali Ivana in njegovo resnično, a za mnoge praviljčno zgodbo.

UBOGE CESTE

PRISHEL SEM V NEDELJO. Počasi sem stopal skozi vaško ulico, skrbno pastil, da bi se umaknil vsaki miški, ki je ostala še od zadnjega dežja, si spotoma raz-pep povrhnjico in opazoval ljudi, ki so hodili v cerkev. Oni menijo, Toda zdelo se mi je, da ni več tako zvedavo kot nekdo, ko sem bil še sam med njimi, pred kakimi 20 leti. S svojim povrhnjkom, s svečečimi rjavimi čevlji in klobukom z velikimi zavijki nisem posebna znamenitost. Tudi oni imajo že zdaj, ko miraz šele trka, povrhnjke, jesenske povrhnjke, o katerih nekdo ni bilo ne duha ne sluha.

Srečanje s sorodnikom. »Ne šli-vite slabo!« Ne veš, kakšne dav-ke imamo? sem dobil odgovor, ki sem ga bil navajen že iz pismen, obuja spomine Posavčan M. K., izseljenec v Franciji, ki je letos po dolgih letih prvi obiskal svo-jo vas pri Dobovi.

»Dobro sem si jo ogledal. Do-sti stvari me ni moglo več spominjati na mladost, ker jih sploh več ni, ali se povsem spremenje-ne. Koliko hiš je zrastle v tem času, ki mu je botrovala še voj-na? Kje so s slamo krite strehe? Le dve sta ostali! Zebnik, kjer smo otroci fototali v vročini in nabirali krasta, je izpušen, tu di ni več vodnjaka, sredi vasi: vsaka hiša ima zdaj vodo pred pragom.

V štacuni, kjer so nekdo ku-povali je moko in s doktor v kockah, ki se ga je od pametneje trojiti kot sipo, se zdaj opazil, kako moji nekdanji »vaščani« ku-pujejo bombone, m. zelado, bla-go za prte in za zavoj. Tega sta-cunar nekdo prepriča sploh ni naročil, ker ni bil v nar. Kak-šne zavese smo imeli, kakrat na oknih? Raztrgane rjuh, ali fen-ske rute. Na prste ene, dve lahko preštejem kuhinje, ki so imele lesen pod na tleh. Zdal bi lahko prešel na prste ene roke v tiste, ki imajo še vedno samo lovnata tla! Tudi zunanost vasi se je spremenila. Pogledite ograje! V ne-čem pa so nazadovali: nazadovali so v cestah. Vaška pot — to je strah in groza! Koliko mišuk, koliko velikih kamnov na njej! Včasih so jo popravljali vaščani sami. Sedaj pravijo, da je cesta občinski in naj zato zanjo skrbi občina. Včasih se radi izgubljajo v malenkostih. Pozabljajo na uspe-ha, ki jih s skupnimi močmi, s prizadevanji za večji pridelek čedalje boljše dosegajo...«

SE IMAS ZGANJE?

TO JE C., MORDA JE TUJDI M., ALI V. Ne žive samo tu ti Franceti, Petri, Lojzi, Mihae-li, Pavli in Jožefi. Pa vendar imajo na sebi, v svoji vasi in teh svojih otrocih, ki me že debelo uro spremljajo skozi to pušto, rjavkasto, razmočeno zemljo, od zadnje avtobusne postaje, do trga, nekaj samosvo-jeva, trdo vzeteja življenja, kot se trdo vzete v vse to okolje njihove bajte, kašče in njihovo samorodnost.

Ti otroci so nezaupljivi. Nj-hovi odgovori niso odgovori čebljajočih ust. Ljubijo šušljanje in mir.

Globoko se vdirajo v blato visoki čevlji, rjava brozga pljuska do kolen. V nahrbtni-kih klockota svinčnik v škatali, ki jo je uporabljal še oče. Glave so brez kap in dolgi, raz-mršenj lasje silijo na vse strani.

— Pri nas koljemo!
— Ali imaš še kaj rakije?

VIMEM-KRŠKO

Uspehi veterinarske bolnišnice v Brežicah

Z NAŠIM NAGLIM GOSPODARSKIM RAZVOJEM RASTE PRAV TAKO TUDI NAŠA EKONOMSKA MOČ, KAR OPAZIMO MED DRUGIM TUDI PRI ZIVINOREJ. ŠTEVILO ZIVINE NARAŠČA, S TEM PA SEVEDA TU-DI POTREBE PO ZASČITI ZIVINE IN RAZŠIRITVI VE-TERINARSKO SLUŽBE.

Z NEDAVNIM POPISOM ZIVINE SO UGOTOVILI, DA JE V BREŽIŠKI OBČINI NAD 8000 GLAV GOVEDI, OD TEGA NAD 5000 KRAV. TAKO VELIKO ŠTEVILO ZIVINE PA SEVEDA TERJA DOBRO ORGANIZIRANO VETERINARSKO SLUŽBO, KI IMA SEDAJ V BREŽICAH I VETERINARSKO INŠPEKTORJA, 2 VE-TERINARJA V VETERINARSKI BOLNIŠNICI, PO ENEGA PA V DOBOVI IN NA BIZELJSKEM. — PODROČJE OBČINE BREŽICE, KI JE IZRAZITO KMETIJSKO, OB-SEGA NA 27.000 HA ZEMLJE IN JE SPRICO VELIKEGA ŠTEVILA ZIVINE NA TEM OBMOČJU SE VEDNO PRE-MALO VETERINARSKEGA KADRA.

Ze leta 1948 so pričeli graditi v Brežicah veterinarsko bolnišnico, a je nikakor niso mogli skontati in usposobiti. Gradilo so jo različni investitorji. Sele ko jo je prevzela KPPZ Brežice, je bila končno dograjena in ob letošnjem občinskem prazniku slovesno izročena svojemu namenu. Bolnišnica je dograjena, vendar ji še vedno manjka različne opreme in pripomočkov za uspešno preventivno in kurativno službo. Zraven operacijske dvorane je v bolnišnici še prostor za umetno osemenjevanje, nadalje prostor za goveje in konjske paciente, laboratorij in drugo.

Samo v letih 1957 in 1958 so veterinarji te bolnišnice zdravili precej bolne živine, in sicer 39 glav klinično, 1840 ambulantly ter 1706 glav na domu, od tega 612 konj, 1586 goved in 1227 svinj. Ako primerjamo te kurativne posege s finančnega stališča, lahko ugotovimo milijonske prihranke v korist naših živinorejcev in naše celotne skupnosti.

Ta veterinarska bolnišnica pa opravlja na območju brežiške občine tudi umetno osemenjevanje živine. Podatki o tem so zanimivi in pričajo o uspehjih in prednostih umetnega oplojevanja. Tako je bilo osemenjeno sledeče število krav in telic: leta 1955 — 311, 1956 — 671, 1957 — 2005, a leta 1958 že nad 3700. Raziskovanja so dokazala, da je umetno osemenjevanje krav in telic najmanj za 10 odstotkov uspešnejše kot naravno oplojevanje. Pri 5000 kravah in telicah pomeni to najmanj 500 telet ali nad

7 milijonov dinarjev več dohodka živinorejcev, s tem pa tudi porast narodnega premoženja v občini in družbi.

V občini Brežice je s posebno odločbo določena višina pavšalne sklošne oz. osemenitve, in sicer 1000 din, ter velja od 1. okt. 1958 do 1. okt. 1959. Pred izdajo te odločbe je plačal živinorejec za vsako sklošno oz. umetno osemenitev 500 din, ostalih 500 din pa OLO in ObLO iz kmetijskega sklada. Z uveljavitvijo pavšalnega denarnega zneska pobijajo to pristojbino oz. odškodnino krajevni uradi ObLO, vendar je treba opozoriti interese, da se vplačilo v razdobju od januarja do vključno september 1958 ne more obramenjati in je plačilo zneska 1000 din v tem primeru namenjeno za drugo pripustitev prihodnje leto, namreč v času veljavnosti te odločbe.

Veterinarska služba se financira iz sredstev samoupravljanja in v večji meri iz občinskega proračuna. Ker pa je znano neugodno finančno stanje naših občin, se po-voja resen problem finansiranja veterinarske službe. Ako realno gledamo na velike koristi, ki jih ima komun-a s povečanjem narodnega dohodka z živinorejo, moramo iskati najboljše pot za uspešno rešitev tega vprašanja.

Z bodočo reorganizacijo te službe se predvidevajo predpisi o ustanovitvi veterinarskih postaj — po drugi varianti pa, da bi to službo prevzel DOZ. Veterinarske postaje kot finančno samostojne ustanove bi bile bolj ali manj odvisne od občinskega proračuna. Osnova za prevzem celotne veterinarske službe po DOZ je pa obvezno zavarovanje živine. To zavarovanje, ki bi bilo lahko kolektivno (kot že sedanji primeri pri nekaterih KZ), je zelo velikega pomena tudi za same živinorejce, je pa tudi njih državljanska dolžnost, da imajo zavarovano svojo premoženje, torej zraven ostalih osnovnih sredstev tudi živino.

Zivino lahko zavaruje vsak lastnik živali, ne glede na kraj ali gospodarski sektor. Vse primere zdravljenja ali pogina živine in sploh vsa preventivna in kurativna dejavnost veterinarske službe bi tedaj finansiral DOZ. Nasprotno pa grede vsi ti izdatki in škoda v breme živinorejca, ki ne more pričakovati od nikoder, niti od občine pomoči, ker je dejansko sam kriv nesreče, če ni bil zavarovan.

Mnenja smo, da bo moč najti najboljšo organizacijsko obliko veterinarske službe, ki bo ob vestnem delu uspešno ščitila našo živino in s tem naše narodno imetje.

PISANA STRAN

Hollywood in del ameriškega tiska sta ogrožena nad Italijo, ker ta romantična dežela ruši zakonsko življenje ameriških filmskih igralcev. »Kdo pridejo v Rim, se ameriški filmski zvezdi takoj polasti »sredozemski vihar« — piše neki ameriški časopis. To kampanjo proti Italiji je prvi začel časopis »inside story«. Toda v poslednjem času, po številnih primerih razpore in tožb med zakonci in hollywoodskega filmskega sveta, so se temu časopisu pridružili še nekateri veliki ameriški dnevniki. Po mnenju Američanov naj bi »sredozemski vihar« začel pustolovi v Hollywoodu po ločitvi zakona med Robertom Taylorjem in Barbaro Stanwyk. Ko je bil v Rimu, kjer je sodeloval pri snemanju filma »Quo vadis«, je Robert Taylor dal naslednji intervju italijanskemu tisku: »Odkar sem v Rimu, uživam prvič popolno svobodo kot človek. Sprejeman sem, da je ta svoboda prav tako neogibno potrebna meni kot igralcu in je ne bi mogel več žrtvovati režimu omejevanja, ki mi ga je doslej vsiljeval moj zakon.«

Po tem intervjuju so vsi italijanski časopisi objavili slike Roberta Taylorja v družbi najlepših žensk in deklet »sredozemskega mesta«. Ta njegova izjava in slike so prilele tudi v ZDA. Barbara Stanwyk je takoj odgovorila v Rimu. Toda zaman. Po krajšem času je med Robertom Taylorjem in Barbaro Stanwyk prišlo. Na pomlad 1935 je bila Ester Williams druga žrtev »sredozemskega viharja«. Prišla je v Rim, da bi nastopila v filmu »Burja in raj«. Slovitno filmsko igralko je Italija nenavadno navdušila. Ostala je v Rimu dlje kot je bilo potrebno, vse do jeseni. V Rimu se je spoznala z ameriškim igralcem Jeffom Chandlerjem. Nekaj tednov po tem poznanstvu je Ester Williams sklenila, da se bo ločila od svojega moža. Američani niso pozabili niti primera resnega Henryja Fonda, ki se je ločil v Italiji, da bi se poročil z italijanko Franchettijev. Ameriške obzobe so ogorčile italijanski tisk in mnogi časopisi so začeli s svojimi strani poljsajevati, kakaj »sredozemski vihar« ruši zakone ameriških filmskih zvezd. Eden izmed teh ugotavlja, da prihajajo hollywoodski filmski igralci že povsem pripravljeno, da jih zajame ta vihar.

Neki drugi časopis pa postavlja ameriškem tisku naslednje vprašanje: »Kdo je organiziral nedavno, še ne vidni skandal v Rimu? Ali ni bil to potomec slavni-uh ameriških milijarderjev — Peter Howard?«

VRNITE NAM NAŠE LJUBO OBCINSTVO
Parifanške slove kot izredno ljubka in ljubezniva bitja. Kot takšna so jih pričakovali tudi mnogi ame-

riški bogataši, ki zapravljajo svoje dolare v dragih lokalnih ameriškega ekskluzivnega mesta Las Vegas. Dan za dnem je polnilo 1400 gledalcev dvorano, kjer so nastopale plesalke slavnih baletne skupine iz znanega pariškega lokala Lido kot gostje. Nenadoma pa so se oglašali v ameriškem časopisu ogroženi glasovi proti tem dekletom in nekateri so celo zahtevali, naj baletna skupina takoj odpotuje, ker so dekleta baje zalila ameriško čast in Američane. Prišlo je do zelo neprijetnih scen in prekanj. »Dokler niso vsa stvare nekoliko utišali in so dekleta lahko še dalje nastopala — vendar ne več s toliko navdušenimi aplavzi.«

Razlog za to ohlajenje in skandal okoli plesalk so bile izjave nekaterih od teh deklet, ki so jih dale nekemu francoskemu časnikarju ob vprašanju, kako se počutijo v Ameriki. Dekleta so namreč — tudi v imenu svojih kolegic — dejala: »Američani niso pravi prijatelji, preveč kričijo, so vsiljivi z dvomnimi pripombami in dovptili, kadar pa dvorajo, govoriijo le o svojem denarju in svojih avtomobilih. Milijonarji so stari in izmozgani. Edini »simpatični« tipi pa so že poročeni in in za zaključek so dekleta vzdihnila: »Ah, vrnite nam naše ljubo pariško občinstvo!«

ZVEST NOGOMETU
Reporter beograjske »Mladosti« je obiskal Rajka Mitlića, ki se je novembra s finalno tekmo za pokal maršala Tita med »Crveno zvezdo« in Veležem poslovil od beograjskih kibicev kot aktivnega nogometaša. Ob tej priložnosti mu je ta odgovoril tudi na nekaj vprašanj.

N.: Ali se povsem poslavljate od nogometa? — Težnja Crvene zvezde je, da zadrži svoje nekdanje nogometaše, trenerje in tehnične vodje moštva. Pred časom je bil Srdan Mrkušić predsednik tehnične komisije, vendar je zaradi preobremenjenosti z drugim delom odstopil. Ljubo Lovrić je član naše uprave, stalni trener in član tehnične komisije za sez. Dačić, Takač, Stanković, Miljanić in sedaj tudi — ja.

N.: Kdo bo zdaj prevzel dolžnost kapitanat? — Trenutno to vprašanje še ne bo rešeno. Novi kapitan bo postavljen ob začetku spomladanskega prvenstva. Zdaj bo opravljal to dolžnost Milijan Zeković, najstarejši igralec v moštvu.

N.: »Defenzivna taktična varianta, ki jo zdaj opravlja Crvena zvezda je zelo enotna. Kdo jo bo zdaj organiziral?« — To je zares zelo enotna in naporna vloga. Poskušali smo z Maravićem, vendar ni bil kaj spreten. Vsekakor bi bil za to od razpolo-

ljivih igralcev najboljši Sekularac, zlasti zaradi dobre kondicije in dobre preglednosti igre, vsekakor pa bi moral spremeniti način igranja, če bi hotel to dolžnost dobro opravljati. Najverjetneje bomo z njim tudi poskusili.«

N.: »Ali vam je hudo, ker se poslavljate od aktivnega igranja?« — »Dvajset let sem igral nogomet in mi je zelo žal, ker se poslavljam od aktivnega igranja. Vem pa, da je do tega nekega dne pač moralo priti. Morda bi sedaj lahko še nekaj časa igral, toda hotel sem ostati v lepem spominu vseh nogometnih gledalcev. Z nadaljnjim nastopanjem bi kasneje s svojo nesposobnostjo in fizično nemočjo pokvarili ta dober vtis.«

NA KRAKEM VALU
— Tudi ženske počejo zaostajati za moškimi. Prihodnje jesen bodo neko odpravo, ki bo skušala doseči vrh Co Oyo v himalajski gorski verigi, sestavljale same ženske. Te odprave se bo udeležilo enajst žena različnih narodnosti. Med njimi bosta tudi hčeri Tensinga, enega izmed osvoboditeljev Everesta. Ekspedicijo bo vodila alpinistka Claude Rogan, »najvišja ženska na svetu«. — To bo prva sama ženska odprava take vrste.

— Zdi se, da je bilo pravkar minulo leto posebno radodarno z letalskimi nesrečami. Sredi decembra so v ZDA zapisali spet dve novi nesreči. Nadzvočni šurimotorni bombnik na reaktivni pogon »PB-38«, ki je najnovejši tip ameriškega jedrskega bombnika in ki mu pripisujejo dvakratno zvočno hitrost, je treščil na tla kakih 50 km od Tucom Carlja. To je bila prva nesreča tovrstnega bombnika, in ker je letalo še nepoznano, je glasnik ameriškega letalstva izjavil le, da je bilo letalo na poskusnem letu. V zalivu Tampa na Floridi pa se je razbil drugi reaktivni bombnik vrste B-42.

V razpravi o vsemirskem prostoru na enem izmed mednarodnih forumov v Rimu je dal italijanski diplomat Castello naslednjo izjavo: »Dokler ne bodo v Rimu uredili diplomatskega predstavnitva z Lune, bo ta predstavljal za Italijo z mednarodno-pravnega stališča tuje telo, s katerim nima urejenih diplomatskih odnosov...«

— Neka 19-letna Dunajčanka je že dvakrat z uspehom nastopila v filmu, zadnji čas pa je dobila v nekem avstrijskem filmu glavno vlogo. Navzile temu pa je še vedno natakarka v neki gostilnici v predmestju Dumaja. »Sigurno je le sigurno,« pravi. »Pri filmu nikoli ne veš, kako dolgo boš uspeval.«

NA »STREHI« ZEMLJE

Izposojena reportaža

V POLARNEM VIHARJU

Medtem smo se na otoku Dikson razdelili v dve skupini. En avion je vodil komandant moskovskega odreda polarnega letalstva, pilot Moskaljenko, drugega pa heroj Sovjetske zvezde, letalec Stupšin. To so prav tako letala »IL-14«, toda opremljena so za potrebe polarnih ekspedicij, z velikimi rezervami bencina in z radarji. Ob zbranju številk sem bil dodeljen v Moskaljenkovo letalo.

Po 1200 km poleta smo naveli na neprijetno presenečenje. Na otoku Aleksandrina Zemlja smo pristali na letališču Nagurski od neobičajno težkih pogojev samo z namenom, da vzamemo bencin. — Medtem, nas je močna polarna burja zadržala tu polne štiri dni. Po vzletu, ki ni bil brez rizika, smo prispeli na polarno postajo »Severni tečaj« — 25. novembra ob 4. uri.

Štirje dnevi na plošči ledu, ki plava s pomočjo arktičnih vetrov v ciklaku, so bile za nas nepozabno doživetje. Načelnik postaje, znani sovjetski geolog morja, Bjelov in dvajset mladih učencakov so storili vse, da bi nam življenje na hladnem ledu v dolgi polarni noči ne bilo tako težko, kot je njihovo.

PLOŠČA JE BILA MIRNA

Takoj moram povedati, da je bila plošča ledu vse štiri dni na našo srečo nenavadno mirna. Seznanjali smo se z znanstvenimi raziskovanji, ki jih tu opravljajo polarci, vendar in stalni želji, da bi ta kos ledu, ki je plaval v brezkonnem prostoru centralne Arktike, veljka samo 0,7 kvadratnih kilometrov, skozi katero sta se dve podolgovatasti »slepi razpoki« že sedaj zarežali, vzdrazil vsaj do ponovnega prihoda Moskaljenka in Stupšina. Ne rečem, da je bilo to strahopetnost, ker nas

je bilo že tako močno strah, kajti če bi plošča res počila, bi morali ostati na ledu vse do marca, čeprav se nihče od nas ni vnaprej pripravil za kaj takega.

Lečno morje se je na čudno ponašalo proti nam izredno ljubeznivo. Četrty dan, tik pred našim odhodom, je temperatura padla na minus 40 stopinj Celzija, medtem ko se je drugače gibala okrog 26 do 36 stopinj pod ničlo. Vetra skoro ni bilo.

S postaje »Severni tečaj 7« sem se vrnil na kontinent z avionom, ki ga je pilotiral Stupšin. Na naši plošči ledu je pristal ob 22. uri po beograjskem času 28. novembra, pri nas pa je takrat bila ura še 16 in 45 minut, 29. novembra. Zame se je torej že začel praznik Republike.

V SOTORU NA SAMEM LEDU

Prvi so mi čestitali k prazniku polarci na postaji »Severni tečaj 7«, pošiljajoč kratki obilo pozdravov bralcom »Borbe«. Da se jim zahvalim, sem jim podaril 15 izvodov »Borbe«, ki jih je iz Moskve pripeljal v letalu Moskaljenko. Polarci so se mi toplo zahvalili.

Po štirih dneh smo tudi mi postali pravi polarci. Okusili smo življenje v sotoru, postavljenem na samem ledu, v mrki polarni noči centralnega dela Arktike.

Slovo od posadke »Severnega tečaja 7« je bilo resnično ganljivo. Mi smo odhajali na »veliko zemljo« in »svetlobo«, nje pa so čakali še dolgi mesece polarne teme, na pustem ledu, na nezanesljivi mali plošči, oddaljeni več kot 2000 km od našega kontinenta, in najmanj trikrat toliko od njihovih družin.

S plošče smo vzleteli ob 23.30 28. novembra po beograjskem času in vzeli smer

proti rtu Celjuskin, najsevernejši točki evroarktičnega kontinenta. Tako sem proslavil 29. november in letalu, letec nad Severnim tečajem.

Ob prihodu na postajo »Severni tečaj 7« smo pravzaprav obšli severni pol in ga doživljamo šele zdaj ob povratku.

NEVADNI TRENUTEK

Pilot Stupšin nam je sporočil: »Čez pet minut bomo nad Severnim tečajem!« Vsi smo vzeli v roke ure. Pred nami sta led in noč. Letimo 1500 metrov visoko. Ob 00.51 po beograjskem času, 29. novembra (Severni tečaj nima svojega časa) smo nad teoretično točko, skozi katero teče os Zemlje, točko, ki se vrti sama okoli sebe, ki njima niti severa niti zahoda niti vzhoda, ampak samo eno smer sveta — jug, ki ima samo en dan in eno noč v času vsega leta — smo na »strehu Zemlje«.

Razumljivo je, da smo vsi hiteli, da s fotoaparati ujamemo ta za nas tako pomemben trenutek.

V kabini ekspedicijskega aviona, ki z veliko bencinsko

cisterno leti iznad ledenih plošč, zavito v mrak, nas je deset ljudi vplilo in se radovale, kot da bi bili otroci. Več kot 1700 km nas loči od plošče »Severni tečaj 7«, na kateri smo, zahvaljujoč se blagemu vetru, prepotovali samo štiri kilometre.

Prišli smo v Celjuskin. Od tu pa smo potrebovali še polnih 900 km do otoka Dikson.

SPET NA »SUHEM«

Spet se je začelo spokočno kontinentalno življenje. Na Diksonu smo preživeli štiri dni.

Moskva, decembra. V četrtek je pristal na Vnukovskem letališču avion sovjetskega polarnega letalstva, s katerim smo 12. novembra odleteli proti Severnemu tečaju. Na sovjetski polarni postaji »Severni tečaj«, ki plove na skorji leda, sem preživel skupaj s skupino tujih in sovjetskih novinarjev polne štiri dni. Najtežji del naše poti se je začel pri malem otoku Dikson, ki je v bližini izliva velike reke Jenisej v Karibsko morje, in ga imenujejo prestolnica Artika. Do otoka Dikson smo potovali z avionom, ki ga je pilotiral najstarejši letalec sovjetske polarne aviacije Ilja Mazuruk, eden tiste četvorice znanih pilotov, ki so 21. maja 1937. leta izkrcali na plavajočo skorjo ledu legendarnega Papanjina in tovariše.

Četrty dan zgodaj zjutraj smo zapustili Dikson in krenili proti Moskvi. Pred nami je bilo še 3400 km poti. »IL-14«, ki ga je upravljal Mazuruk, je pot zmogel v rekordnem času. Polet je trajal slabih deset ur.

Prav ob času, ko smo presekali severni polarni krog nas je pozdravilo sonce. To je bilo prvo srečanje z njim po 14. novembra. Kmalu nato smo se spet lašji v gosti megli, ki nas je spremljala vse do Moskve.

O. Miličević

S potovanja po Angliji

Škice z otoka

V spomin lordu Shaftesburyju. Na stopnicah spomenika je sedela in se fotografirala pisana množica mladih ljudi. PICCADILLY-CIRCUS je namreč srce West-landa in je po svoje zvečer bolj zanimiv kot podnevi. Tu je središče nočnih zabav in nočnega življenja, in če tega ne vidiš, potem nimas pravih vtisov. Visokih zgradb v Londonu ni, tu mislim namreč predvsem takšnih, kot jih ima New York. Sploh pa, če človek iskane center mesta, lahko trdi, da je London sestavljen iz tisoč in tisoč malih hiš, ki so večina obdane z vrtovi, zato se mesto razprostira na tako velikem prostoru.

Če človek ne razpolaga s časom, potem je prisljen, da na hitro spozna razne zanimivosti nekega mesta ali kraja. Tu mi je bil v odlično pomoč kolega z Dunaja, ki se mi je ponudil za vodica, in sicer sva »potovala« z avtobusi na podlagi nekega projekta, v katerem imaa napisane vse številke avtobusov, ki jih lahko uporabiš za dosego določenih krajev. In tako sem imel priliko videti zelo razgibano ulico OXFORD STREET, ki je znana po znamenitih prodajalnah, kjer dobiš vse, kar hočeš, in kjer Anglezi po navadi kupujejo vse, kar potrebujejo. Ko sva v Fleet Streetu zavila v Ludgate-Circus, sva prišla v svet londonskih čamkov. Tu dominirajo listi, ki igrajo po celem svetu veliko vlogo v novinarskem enostavnem belem kamru lahko bereš DAILY TELEGRAPH in malo naprej na blesčeči se črni stekleni tabli DAILY EXPRESS. Med tablama opaziš, kako so spenja v zrak znamenita katedrala ST. PAUL'S, ki je po velikosti druga največja na svetu. Osnovni je iz znameniti angleški arhitekt Wren, postavili pa so jo za spomin na veliki požar v Pudding Laneju.

Na TRAFALGAR SQUARE sem se havaljši na impozantnim spomenikom Nelsona, izza katerega je Nacionalna galerija, ki sem si jo moral ogledati. Za človeka, ki se peča z umetnostjo, je obisk galerije predudovito doživetje, kajti tu imaš pred očmi dela mojstrov, kot so: Poussin, Claude, Goya, El Greco, Velazquez, Murillo, Van Dyck. Z oblikom lahko gledaš masivne figure za Rubensovi sliko »Vojna in mir« z zanimanjem stediš prvim poskusom perspektive mojstra Uccella, navduši te čudovita tehnika Michelangelovega »Polaganja v grob«. Pred tabo se vrste cela stotletja in mnogo različnih slikarskih šol vseh evropskih držav vidiš edinstveno in enkratno mojstrvine, ki vise v krasnih dvoranah s preračunano temperaturo, da bo življenjska doba slik čim daljša.

Ljudi v galeriji je bilo mnogo in na klopih sem videl nekatero, ki so gledali kakšno mojstrvino, zaspali in spali spanje pravilnega. Med publiko si lahko videl tudi ekstravagančne tipe nekaterih slikarjev v zelo ozkih hlačah, z obilnimi čevlji in do hrbta segajočimi lasmi, ki so se gibali med ljudmi s tako visoko povzdignjenimi nosovi, kakor da bi bili ena zbirka v galeriji njihovo delo. No, da — prili so pač v svoj elementi! (Dalje prihajajo)

(Nadaljevanje)

FILMSKA IGRALKA NA NAŠI SLIKI JE... Ugotovitev imena prepuščamo vam. Upamo, da jo boste kmalu spoznali. Če ste uspeli, pa vam bomo povedali v prihodnji številki našega lista.

Z »Divjega zahoda«

SPORTNA ABECEDA

AHLIN, znanj vratar Rudarja, je popolnoma prenehal igrati, toda dobrega namestnika ima v svojem bratu, vratarju Hauptmanu.

BREZICE so v začetku tekmovalja celjsko-zasavske nogometne lige slabo startale, v zaključnem delu tekmovalja pa so dosegale zmago za zmago.

CENA tekme Maribor: Rudar je bila za domačega Rudarja dokaj visoka, vendar je Rudar kljub visoki ceni in »kuhanju« do nadaljnjega še vedno za dve točki pred Branikom in jesenski prvak.

CAS prinese svoje. Tega so se zavedali v vodstvu nogometne sekcije Rudarja in so posvetili svojo skrb vzgoji mladih nogometašev. Rezultat tega prizadevanja je, da so mladinci Rudarja prvaki Slovenije, pionirji so drugi v republiki, mladi Rudarjevci, ki so tekmovali v ljubljanski skupini izven konkurence, pa niso izgubili nobene tekme in so dosegli v golih razliko 57:8.

DRAGO v Rudarju skrbi za lačne in žejne športnike in njihove prijatelje. Lani ga je sicer uneslo in je rekel: Pa ne bomo točili med tekmo!

EDO, znanj rokometiš Rudarja, »trenira« ob času v JLA. Kakor pravijo njegovi prijatelji, mu tamkaj kar dobro gre.

FRENCE je med najboljšimi šahisti v Rudarju in si ne pušča rad vzeti točke.

GROZNIK iz Hrastnika še vedno aktivno igra v prvem moštvu tamkajšnjega Bratstva in ima nemalo zaslug, da je Bratstvo prvak v jesenskem tekmovalju celjsko-zasavske nogometne lige.

HRASTNICANI niso kar tako, saj je o njih znano, da imajo najboljšo orodno telovadnico, tako na primer: Skazo, Urbanca in Senico in še druge, ki so znani po vsej Sloveniji. V našem listu smo pisali, da je Senica v jeseni potokel v Toulonu znanega francoskega orodnega prvaka.

IPSI je bilo nekdaj znano ime v Trbovljah. Bil je strah in trepet vratarjev. Res je, da že dolgo ne igra več, a je še vedno aktiven odbornik v društvu.

JERE, igralec zagorskega Proletarca, je še vedno med najboljšimi v temu moštvu ter še ne misli nehati igrati nogomet.

KOŠARKA je tudi pri nas priljubljena igra in je v Trbovljah trenutno šport št. 3. Najboljši uspeh te ekipe je bila lansko leto zmaga nad slovenskim prvacom »Mariborom« v Trbovljah.

LENČKA Modičeva je tudi lansko leto imela nemalo zaslug za uspehe igralcev »Celuloze«. Vzgojila je vrsto novih mladih igralcev in igralke, ki bodo častno zastopali barve plavalnega društva v Vidmu-Krškem.

MILAN Kožuh je tudi kot novi predsednik združenega društva Rudar kar krepko poprijel za delo in je vedno poln načrtov. Pravi, da ne bo prej odnehal, dokler ne bo stadion skonehan. Prav imal!

OPRESNIK je najboljši nogometaš v Zasavju, toda v letošnjem tekmovalju ni imel sreče. Najprej so ga vzeli v precep Mariborčani, nato pa še Grafičarji v Ljubljani. Upamo, da ga bomo spomlad spet videli na zelenem polju.

PERCU pa se kar smeji, če se spomni, ko je igral nogomet v daljnem Egiptu. Služil je namreč v JLA in je bil v jugoslovanskem odredu sestava voljaških čet OZN.

RADEJ Maks je v rokometnih tekmovaljih pokazal, da je še vedno udarnik v moštvu, sodnikom pa ni kdo ve kaj pri srcu.

SENOVČANI se lahko pohvalijo, da imajo najboljšo ekipo v hokeju na travi. V zadnjih tekmah je to mlado moštvo doseglo nekaj lepih zmag. V Zasavju so edini, ki gojijo ta sport.

SAH je razširjena igra v Zasavju, tako na primer v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Krškem, Brežicah, Radcah in še drugod. Le v Svobodi II v Žg. Trbovljah nikakor ne more zaživeti. Pionirji šole v Žg. Trbovljah zamenjajo na izpolnitve obljube, ki so jo dali šahisti Svobode II na obnem zboru, namreč da bodo ustanovili šahovski pionirski krožek.

TINČEK Naroglav je še vedno dober kralj in kar pridno trenira, ima pa hude konkurente.

UKO je znanj nogometaš Rudarja, piše se na Naroglav. Ima vse možnosti, da se uvrsti v prvo moštvo.

VANELLI je poznan nogometni sodnik v Zasavju, ni pa imel sreče v jeseni. Mavec na nogi ga je namreč ovrnil, da ni mogel živjeti golov in bil strah in trepet nediscipliniranih igralcev.

ZIMA je tukaj, ne vemo pa še, če bomo imeli tudi v Trbovljah sekcijo drsalcev in hokeja na ledu, kot je to bilo rečeno na zadnjem občnem zboru.

ZELIMO vsem športnikom v novem letu 1959 mnogo srečnih uspehov v njihovem nadaljnjem prizadevanju!

Športno leto

V letu, ki gre h koncu, so jugoslovanski športniki sodelovali na skoro vseh večjih mednarodnih tekmovaljih in šampionatih, posamično ali ekipno. Povsod so kar najbolj častno zastopali naše barve. Če danes sesitejemo rezultate teh tekmovalj, ni pretirano reči, da se je športno leto 1958 končalo s pomembnimi uspehi. V našem sestavku bomo zato omenili le najpomembnejše.

SPORTNO LETALSTVO. — Naš večletni jadralni šampion Božidar Komac je postavil na šampionatu na Poljskem meseca julija nov svetovni rekord v brzinskem poletu v trioglu. Zračna pot je bila dolga 300 km in jo je prevozil s povprečno brzino 79,358 km na uro. V skupni tabeli svetovnega jadralnega prvenstva pa se je plasiral na četrto mesto na svetu. Če upoštevamo močno konkurenco, je to izreden uspeh. Mladen Milčević, naš izkušeni športni padalec, je sodeloval avgusta na svetovnem prvenstvu na Češkem. Zasedel je tretje mesto.

STRELSTVO. — Najboljši jugoslovanski strelci so v Moskvi zastopali naše barve na svetovnem strelskem prvenstvu. Tuji torkrat so očuvali svojo slavno tradicijo: v streljanju z vojaško puško je naša reprezentanca zavela drugo mesto in osvojila že tretjič v svetovnem merilu bronasto medaljo. Devetnajstletni strelca Branko Lončar pa je v nenavadno težki konkurenci v kategoriji mladincev presenetil z uvrstitvijo na drugo mesto.

TELOVADBA. — Še eno svetovno prvenstvo je bilo tokrat skončano v Moskvi — prvenstvo v telovadbi. Mladi Jugoslovani Miro Cerar je navdušil strokovnjake in ljubitelje telovadbe s svojimi vajami na konju z ročaj. Priporil si je bronasto medaljo. Na obvezni vaji na konju pa si je razdelil točke od drugega do četrtega mesta. To je bil zares izreden uspeh, ki je dvignil Cerarja na eno izmed najvišjih mest v listi jugoslovanskih športnikov.

NOGOMET. — Izbrana enajstorka Jugoslavije je sodelovala na zaključnih tekmah za svetovno prvenstvo na Švedskem. V zelo težki konkurenci in navzlic vrsti težav, zlasti poškodb, se je naša reprezentanca uvrstila v četrtfinale, med osem najboljših na svetu. Po rezultatih pa je zasedla peto mesto na svetu. To je, brez dvoma, uspeh našega nogometa.

ATLETIKA. — Avgusta je bilo v Stockholmu evropsko svetovno prvenstvo. Zbrala se je evropska atletska elita, borbe so bile izredne. Skupina naših tekmovalcev je dala iz sebe vse za čimboljši plama. Najuspešnejši je bil Stanko Loriger. Ta izredni športnik, gotovo eden najboljših v tem

letu med našimi tekmovalci, je osvojil v teku na 110 metrov z zaprekami srebrno medaljo, z odličnim časom 14,00. Loriger je nekoliko pozneje, na tekmovalju v Celju postavil izredni rezultat 13,8, drugega najboljšega v Evropi. Franjo Mihalič, nosilec srebrne olimpijske medalje v maratonu, je zmagal na krosu v Bostonu.

NAMIZNI TENIS. — Vilim Harangozo je dosegel na evropskem šampionatu tretje mesto, Vojgrinc in Harangozo pa sta prišla tudi v finale mednarodnega prvenstva Jugoslavije, ki je bilo v Zagrebu. Harangozo je na tem tekmovalju porazil tudi evropskega prvaka v namiznem tenisu, Madžara Breika, vendar je prvo mesto pripadlo Vojgrincu, ki je v finalu premagal Harangozo. Mladi Vojislav Marković je zasedel prvo mesto na nedavnem internacionalnem prvenstvu Skandinavije v Stockholmu.

VATERPOLO. — Avgusta je bil v Budimpešti evropski šampionat v vaterpolu in plavanju. Sodelovala je vaterpolo reprezentanca Jugoslavije, ki je bila pomembno pomilajena. Ekipa je dosegla srebrno medaljo in se plasirala takoj za Madžarsko. Tretji so bili vaterpolisti Sovjetske zveze, četrti pa Italija.

BOKS. — Naši boksarji so sodelovali na raznih tekmovaljih po evropskih ringih in dosegli zelo dobre rezultate. Najboljši med njimi je bil Jakovljevič, ki je v srednji kategoriji na svetovnem mladinskem boksalnem prvenstvu v Moskvi osvojil srebrno medaljo in ohranil ime enega izmed najboljših boksalcev Evrope.

SAH. — V letu 1958 pripada posebno mesto jugoslovanskemu šahu in velemojstru Gligoriču. Naši mojstri so dosegli bleščeče uspehe na vseh tekmovaljih, na katerih so sodelovali. Na šahovski olimpiadi v Münchenu je naša reprezentanca, ki so jo sestavljali Gligorič, Matanovič, Ivkov, Trifunovič, Fuderer in Djurašević, zavela drugo mesto. Velemojster Gligorič je doživel svoje najpomembnejše uspehe. Med temi izstopa osvojitve prvega mesta na turnirju kandidatov za borbo za naslov svetovnega prvaka v Portorožu. Na šahovski olimpiadi, na kateri sta sodelovala sedanj in bivši svetovni prvaki Botvinnik in Smislov, pa je Svetozar Gligorič dosegel najboljši posamični skupni rezultat.

Ljubomir Lovrič

III. ZIMSKOSPORNTE IGRE ELES NA PATRIZAN-SKEM VRHU

Ze tretje leto prirejajo letne in zimskošportne igre, ki jih organizirajo kolektivji, včlanjeni v Elektrošportarski skupnosti Slovenije. Letošnje leto je pripadalo izvedba te častne naloge kolektivju Trboveljske Elektrarne in kolektivju podjetja Elektro-Trbovlje.

III. zimskošportne igre bodo v dneh 8. in 9. februarja na Partizanskem vrhu. Na igrah bodo sodelovali tekmovalci iz 29 kolektivov, povabljeni pa so tudi tekmovalci iz Avstrije.

Za izvedbo teh iger je sestavljen poseben odbor, ki mu načeljuje tov. Franc Grošelj iz Trboveljske Elektrarne, pokroviteljstvo pa sta prevzeli nad tem igrari Elektrarna Trbovlje in Elektro-Trbovlje.

O podrobnih pripravah za to pomembno zimskošportno manifestacijo bomo še poročali.

Šport med rudarji

ŠAHISTI

HINKO JAZBEC, MLAJŠI — je ob času v Trbovljah najboljši in najuspešnejši strokovnjak na črno-belih poljih. Morda je kdo, ki tega ne verjame. No, ta naj se enkrat pomeri z njim, in vsa pamet, bojna sreča in tudi prekomerno znanje mu verjetno ne bodo zadostni, da bi rešil svojega kralja pogube. Skratka — bojte se ga, ali pa se učite. — Bodite vztrajni in zelo zelo postrvovalni. Tako je bilo tudi njegova športna pot. Prišel je v gimnazijo, premikal figure in obrabljil nasprotnike, toda danes mu je žal za vsako izgubljeno urico. Toda, da ne boste napak razumeli! Ni mu žal, ker ga je pustil ob šahovnici, tega ne, pač pa je v gimnazijskih letih imel prav lepo priložnost, da izpopolni svoje znanje, pa bi morda danes v konkurenci slovenskih »asov« lahko uspešno nastopal.

1959 leta pa je pričel z resnejšim delom, katerega prvi plodovi so se kmalu pokazali. Sodeloval je na raznih turnirjih po vsej Sloveniji, njegov zadnji in največji uspeh pa je sodelovanje na prvenstvu drugokategorijev, kjer mu je uspelo pridobiti I. kategorijo. Torej, zrastle je pri SD »Rudarja« in tu želi tudi v bodoče nadaljevati. Toda samo škoda je, da šahovska sekcija nima močnejših igralcev, a tudi študij na univerzi mu ne dopušča temeljitejšega razglabljanja o šahovskih problemih. Velika poslastica so mu vsakomesečni brezurniki, in to mu je leto kar 8-krat osvojil na klubskem prvenstvu I. mesto.

In kakšno je njegovo mnenje o nadaljnjem razvoju šaha v Trbovljah? — Na vseh naših šolah premalo igrajo šah. Nekdaj je to bilo drugače, saj je ravno gimnazija razpolagala z najmočnejšo ekipo v okraju. Tako bi bil verjetno rešen tudi »šanski« problem. Mladine je dovolj in tudi starši in izkušeni šahisti so pripravljeni pomagati. — Naša želja osvojiti na klubskem prvenstvu I. mesto.

NOGOMETAŠI

POLDE OPRESNIK — no, ta je pa nogometaš. On je tisti, ki dostikrat pripomore, da klubski športni moštvo, ko smo dostikrat iz vsega grla dali duška njegovemu uspehu — in svojemu navdušenju: Gool! — Zeko je dal zoll Res, da so bili ključni v spremnih radiuom, to je jesensko sezono prikrajšan za marsikateri uspeh, kajti na igrišču je — samo »strava rastle« — medtem ko so fantje žogo morali poditi po številnih golov, ki jih je dosegel Zeko, v tej sezoni prišlo na 43. Lahko pa vam postrežemo s številnimi njegovimi celotne nogometne karriere — skoraj do dosegel svoj 360 gol. (D. odigral pa je že malo manj kot 400 tekem.

Lepo, ali ne? — Zeko je resen športnik, discipliniran in fair igralec kot malokdo.

Trenutno se počuti zelo dobro. Pogreša pa malo več resnosti v delu, da bi imel izjuzno tekmo z Metalcem in nerodnostjo pri igri z Odredom v kvalifikacijski konkurenci. Najbolj pa mu je v spominu državno mladinsko prvenstvo. To ni prav nič čudnega, saj je moštvo takrat doseglo edinstven uspeh — drugo mesto v državi. Najboljše življenje pa je imel takrat, ko je bil tri tedne na skupnem treningu državne reprezentance (to mu radi verjamemo).

Ze od 1946. leta igra na levem krilu (to mesto ima tudi steno kot slovenski reprezentant). Pa bo tudi letos tej svoji nalogi posvetil kar največ pozornosti. — Kljub poskodbam bo spomlad igral. Njegova posebna novoletna želja pa je, da bi Rudar enkrat končno »prisil« nekje višje — v II. zvezni ligi.

PLAVALCI so trenutno brez vode, pa tudi temperatura jim ne prija. Ne mislite pa, da se na suhem ne znajdejo. To ne, saj so v telovadnici gimnazije zelo dobro znani in kljub mrtvi sezoni pridno nabirajo novih moči.

Tu smo našli zbrane vse, ki so ravno v pretekli sezoni povzdignili ime Trboveljskega Rudarja v prve vrste kvalitetnih slovenskih plavalnih ekip. — Manca, Juska, Herma, Gvido, Ami, Zmago in drugi so nabijali žogo preko mreže, pa tudi njihov trener jim je po svoje pomagal. Ko pa je imel čas rednega treniranja, se je razpoložena družba strnila v kolo in pogovor o pretekli sezoni, o bližnji in daljnji načrtih je bil prisrčen in tudi jednat. Pa poslušajmo!

Ze od 1946. leta igra na levem krilu (to mesto ima tudi steno kot slovenski reprezentant). Pa bo tudi letos tej svoji nalogi posvetil kar največ pozornosti. — Kljub poskodbam bo spomlad igral. Njegova posebna novoletna želja pa je, da bi Rudar enkrat končno »prisil« nekje višje — v II. zvezni ligi.

PLAVALCI so trenutno brez vode, pa tudi temperatura jim ne prija. Ne mislite pa, da se na suhem ne znajdejo. To ne, saj so v telovadnici gimnazije zelo dobro znani in kljub mrtvi sezoni pridno nabirajo novih moči.

Tu smo našli zbrane vse, ki so ravno v pretekli sezoni povzdignili ime Trboveljskega Rudarja v prve vrste kvalitetnih slovenskih plavalnih ekip. — Manca, Juska, Herma, Gvido, Ami, Zmago in drugi so nabijali žogo preko mreže, pa tudi njihov trener jim je po svoje pomagal. Ko pa je imel čas rednega treniranja, se je razpoložena družba strnila v kolo in pogovor o pretekli sezoni, o bližnji in daljnji načrtih je bil prisrčen in tudi jednat. Pa poslušajmo!

MANCI KOČARJEVI je žal za preteklo sezono, saj ji je bolezen zmešala njene načrte. Lepo je bilo nadaljevati. Toda samo škoda je, da šahovska sekcija nima močnejših igralcev, a tudi študij na univerzi mu ne dopušča temeljitejšega razglabljanja o šahovskih problemih. Velika poslastica so mu vsakomesečni brezurniki, in to mu je leto kar 8-krat osvojil na klubskem prvenstvu I. mesto.

JUSKA PODLESNIKOVA je lansko leto že nekajkrat presenetila slovensko javnost s svojimi uspehi, pa tudi za naslednjo sezono ima menda iste načrte. Na suhem redno trenira, toda povsem zadostno pripravljen je na vsa vrnitva. — Naša želja osvojiti na klubskem prvenstvu I. mesto.

HERMA KORITNIKOVA pa ima za naprej poseben načrt. Pridobiti hoče v vzdržljivosti, obogatiti svoje plavalno tehniko in taktiko, kajti le tako se bo lahko vrnila med najboljša. Upa, da bo v novem letu uspeh tudi na daljše proge. Z lanskim uspehi pa je upravičeno zadovoljna, toda z voljo in veseljem hoče dosegati še več.

»Morda bo to nujno, saj letos privrkat tudi pozimi prenamo in trener nam veliko pomaga. Tudi jaz mislim, da bi za čimboljši uspeh morali imeti zimske bazene« — je na naše vprašanje o letošnjem letu odgovorila Herma.

GVIDO BURJA je bil s svojimi izjavami skromen in kratak. Še trenirja in trenerjem je zelo zadovoljen, kakor tudi z dosegljenimi rezultati, toda — zimski bazen? Res je, da so suhi trenirji potrebni in v taki obliki tudi zelo koristni — toda plava se samo v sezoni, to je njegovo mnenje. In naše tudi.

Tudi trener VIDAN je povedal nekaj besed Zimski bazen je že zaradi kratke plavalne sezone nujno potreben. Razen tega želi, da bi, njejsoji varovanci dosegli čimboljši uspehe. Nujno pa je, da se v Trbovljah posveti mlajve več pažnje tudi družabnemu življenju v okviru športnih sekcij in klubov, saj bi tako mladinci, dijaki, privržani in člani šahovske sekcije, da tudi drugih prednosti te oblike je toliko, da bi bilo vredno to dobro razmisli.

KOŠARKARI

SLAVKO JELEN — kdo ga ne pozna? Najbolj športnik v dolini največkrat zadene v črno — pri košarki seveda, in menda tudi najbolj uživa, kadar Rudarjevci nogometaši zabijejo v košarko. — Naša želja osvojiti na klubskem prvenstvu I. mesto.

Ze od 1946. leta igra na levem krilu (to mesto ima tudi steno kot slovenski reprezentant). Pa bo tudi letos tej svoji nalogi posvetil kar največ pozornosti. — Kljub poskodbam bo spomlad igral. Njegova posebna novoletna želja pa je, da bi Rudar enkrat končno »prisil« nekje višje — v II. zvezni ligi.

PLAVALCI so trenutno brez vode, pa tudi temperatura jim ne prija. Ne mislite pa, da se na suhem ne znajdejo. To ne, saj so v telovadnici gimnazije zelo dobro znani in kljub mrtvi sezoni pridno nabirajo novih moči.

Tu smo našli zbrane vse, ki so ravno v pretekli sezoni povzdignili ime Trboveljskega Rudarja v prve vrste kvalitetnih slovenskih plavalnih ekip. — Manca, Juska, Herma, Gvido, Ami, Zmago in drugi so nabijali žogo preko mreže, pa tudi njihov trener jim je po svoje pomagal. Ko pa je imel čas rednega treniranja, se je razpoložena družba strnila v kolo in pogovor o pretekli sezoni, o bližnji in daljnji načrtih je bil prisrčen in tudi jednat. Pa poslušajmo!

MANCI KOČARJEVI je žal za preteklo sezono, saj ji je bolezen zmešala njene načrte. Lepo je bilo nadaljevati. Toda samo škoda je, da šahovska sekcija nima močnejših igralcev, a tudi študij na univerzi mu ne dopušča temeljitejšega razglabljanja o šahovskih problemih. Velika poslastica so mu vsakomesečni brezurniki, in to mu je leto kar 8-krat osvojil na klubskem prvenstvu I. mesto.

JUSKA PODLESNIKOVA je lansko leto že nekajkrat presenetila slovensko javnost s svojimi uspehi, pa tudi za naslednjo sezono ima menda iste načrte. Na suhem redno trenira, toda povsem zadostno pripravljen je na vsa vrnitva. — Naša želja osvojiti na klubskem prvenstvu I. mesto.

HERMA KORITNIKOVA pa ima za naprej poseben načrt. Pridobiti hoče v vzdržljivosti, obogatiti svoje plavalno tehniko in taktiko, kajti le tako se bo lahko vrnila med najboljša. Upa, da bo v novem letu uspeh tudi na daljše proge. Z lanskim uspehi pa je upravičeno zadovoljna, toda z voljo in veseljem hoče dosegati še več.

»Morda bo to nujno, saj letos privrkat tudi pozimi prenamo in trener nam veliko pomaga. Tudi jaz mislim, da bi za čimboljši uspeh morali imeti zimske bazene« — je na naše vprašanje o letošnjem letu odgovorila Herma.

GVIDO BURJA je bil s svojimi izjavami skromen in kratak. Še trenirja in trenerjem je zelo zadovoljen, kakor tudi z dosegljenimi rezultati, toda — zimski bazen? Res je, da so suhi trenirji potrebni in v taki obliki tudi zelo koristni — toda plava se samo v sezoni, to je njegovo mnenje. In naše tudi.

Tudi trener VIDAN je povedal nekaj besed Zimski bazen je že zaradi kratke plavalne sezone nujno potreben. Razen tega želi, da bi, njejsoji varovanci dosegli čimboljši uspehe. Nujno pa je, da se v Trbovljah posveti mlajve več pažnje tudi družabnemu življenju v okviru športnih sekcij in klubov, saj bi tako mladinci, dijaki, privržani in člani šahovske sekcije, da tudi drugih prednosti te oblike je toliko, da bi bilo vredno to dobro razmisli.

ROKOMETAŠI

MAKS RADEJ je športnik, katerega ne poznajo samo rokometni navijači, ampak ga poznajo tudi mladi. In ne samo v Trbovljah, poznani je v Dubrovniku kot dober vaterpolist, poznani je malone po cel Dalmanaciji kot dober atlet, kajti v njegove športne aktivnosti — postavil je kar dva dalmanjska rekorda! Ze vse od začetka, ko je priel, to je bilo spomlad leta 1946, je gojil tudi rokomet. Zato ga kaj kmalu

najdemo v ekipi beogradske Crvene zvezde. Z vestnimi trenirji si je priboril mnogo znanja in tehnike rokometne igre — in ob upoštevanju dejstva, da je razpolagal z izredno močnimi streli in hitrim refleksom, ni prav nič čudnega, če ga je RSJ nekajkrat uvrstil med kandidate za državno reprezentanco.

Zdaj je že skoro 6 let v Trbovljah. Mislim, da je odveč navajati njegove uspehe v rokometni sekciji SD Rudarja. Poprej te igre skoro nismo poznali in verjeme, da je bilo precej naporno delo od prvga začetka, pa vse do I. zvezne lige. »Toda prednosti bolj dinamizma in hitre igre, to je malega rokomet, so nas prislile, da smo popolnoma opustili velik rokomet in se prav zato ne nadomajamo znašji kot novinci v republiški ligi malega rokomet. Skrajpa pa so vedno težave, toda volje, discipline, borbenosti in tudi ljudi je kar dovolj, da smo lahko optimistično razpoloženi. Žal pa so ženske ravno takrat, ko dosegla I. mesto v Sloveniji, popolnoma opustile rokomet. Sicer so danes povsem realni pogoji za ponovno prebujevanje ženske ekipe, toda je s pomočjo šol.« — je povedal Maks.

Toda to še ni vse. Govoril je o prepotrebni telovadbi, vseh športnih sekcij, o dopolnitvi športih, ki so potrebni igralcem ob času mrtev sezone, o atletiki, problemih itd.

Med tem časom je pod košem doživel dosti slabih dni, kot so zmaga nad Mariborom in neuspeh proti Odredu na domačem igrišču itd. Sicer pa se zelo dobro počuti pri Rudarju, saj smo fantje med kar, temveč tudi drugič skrbi za nas. Prav tako je z Duškom (trener tov. Remko), žal pa je med nami šele eno leto. No, pa se kljub temu sekciji to že zelo pozna — je dejal Slavko.

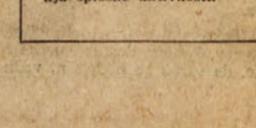
In veste, kaj je njegovo načelo? Vaj za enega, eden za vse! Saj pravi, da bi brez Pampita, Curta, Petka in Bozona in ostalih sam ostal »velika mulla«, kajti vsak izmed 182 zadetkov, kolikor jih je dosegel v letošnjem prvenstvu, pomeni hkrati tudi eno izmed navedenih imen.

»Revirski šport pa bi prav gotovo dosegel večji razmah. Če bi — no, recimo, pomagale šole, ki naj bi postale neizčrpen rezervuar. Toda žal telesovzgojni delavci iz šol sploh ne sodelujejo v športnih sekcijah in morda zaradi tega trpi kvaliteta, šolska mladina pa ostane samo v mejah — obvezne telovadbe... Telovadba mora na vsak način biti osnova vsakemu športu, kar žal pri naših sekcijah še ni povsod v veljavi... Tu je zaplet! Razvojnajmo ga, pa ne bo pozneje treba z lastnimi rokami ugotavljati porajajočo se krizo, ali poudarjati problem udeleževanja ženske mladine v športu, se emiriti nad neuspehi in podobno« — tako je poudaril Slavko Jelen. mi pa se z njim strinjamo.

Njemu in vsem njegovim tovarišem pa želimo v novem letu še lepših uspehov.

SPANJE POMLAJUJE

Dr. Samuel N. Branov iz sovjetskega ministrstva za zdravstvo je pred kratkim objavil rezultate zanimivega poskusa: pomlajevanje s pomočjo spanja. Pes neke vrste, ki ne živi dlje kot 15 let, je poginil v enaindvajsetem letu in še to nenaravno. Skrivnost: po petnajstem letu so psa utemno uspavali. Spal je tri mesece. Ko se je prebudil je začel dobivati novo dlako in čvrste mišice. Njegov organizem je na sploh začel kazati znamenjave splošne aktivnosti.

Zeleni plašč

Krištof Dimač

11. DEL — STAMBEDA V BABJEM POTOKU
Po povesti Jacka Londona Riše i Spitalar

Vedela je za šifro, ki jo ji je povedal kapetan V. On ji je dal tudi ključ od urada. Toda Gabriela je bila tako razburjena, da je šele po kratkem odhodu napadla železno gnoto.

Najprej si je predvsem zapomnila razpored stvari, ki so bile v blagajni. Najmanjša napaka bi lahko služila za dokaz, da je nekdo vdrl v blagajno. Potem je začela počasi prelistavati spise, dokumente, zapisujoč si vse, kar bi utegnilo zanimati njene nadrejene...

Naenkrat je zaslišala neke korake. S hodnika je bilo slišati hojo. Gabriela je vzdrhtela; po telesu jo je spreletel strah. Obstala je kot prikovana ob blagajni, nemočna in znojna od strahu. Niti jeklenih vrat blagajne ni mogla zapreti. Neznane je vstopil v tajnično sobo, zdaj zdaj bo odprl tudi sosednja vrata...

Toda koraki so utihnili. Kaj dela neznane pred vrati? Tišina... Potem je Gabriela slišala sum vrat na hodniku in lahno, oddaljujočo hojo... Verjetno je bil dežurni narednik, ki je obšel vse prostore.

Skoro popolnoma onemogla se je Gabriela spet lotila dela. Pretaknila je vse akte, toda še vedno ni našla tistega, kar je iskala. Z roko je šla še bolj na dno blagajne in otipala svezani papirja. Ko je potegnila roko ven, je brala:

»Strogo zaupno...«
Torej je končno le našla iskano! Prebrala je povelje o mobilizaciji dveh divizij. Razen tega je imela pred seboj popoln spisek enot, komandantov in orožja. Stota divizija bi morala priti v sestavi 17. armade, ki se je ustanovila v Slovaški, od koder naj bi odinila proti sovjetski meji. Naloga 45. divizije je bila nenadajano napasti Brest-Litovsk.

Skoro podzavestno je začela Gabriela prepisovati vsebino malone vseh dokumentov. Potem jih je pazljivo zložila in postavila na staro mesto. Vrgla je še en pogled nanje — vse je bilo v redu, kot da se nihče ni predrznil pogledati v blagajno.

Neslišno je smuknila na hodnik in se dotihotapila do svojega skrivališča. Potem se je ogrnila z zelenim plaščem in prebedela do zore. Ob pol osmih je skupaj z drugimi častniki in uslužbenci prišla v svoj urad...

Gabriela je tudi to nalogo uspešno opravila.

BARONIČINA SMRT

Vohunska mreža, ki ji je načeloval Vladislav Krnek, je imela mnogo članov najrazličnejših poklicev in socialnega porekla. Tako je bila v organizaciji baronica von H. To je bila hrabra in pametna ženska. Njen mož je bil eden izmed visokih funkcionarjev vojne industrije. To ji je omogočilo, da je zvedela mnoge važne, strogo varovane tajnosti.

V času, ko je Gabriela šarila po vsebini jeklene blagajne v uradu kapetana T., je imela baronica sestanek z nekim agentom v hotelu na Semmeringu pri Dunaju. Bila sta v živahnem pomenku, ko je prišla v vežo hotela skupina gestapovcev. Ze precej časa so iskali osebo, ki jim kraje najbolj varovane tajnosti. Toda preden so jo lahko prijeli, sta oba, baronica in agent, požutila pilule z močnim učinkom. Oba sta bila mrtva v nekaj sekundah. Gestapo je ostal prazen šap.

Medtem Gabriela ni vedela, kaj se je zgodilo. Vedela je le to, da baronica ne bo nikdar več pomagala svojim prijateljem. Ali je Gestapo ugotovil njeno identiteto? Ali so našli zapiske, ki bi jih lahko pripeljale na Dorotheastrasse? Najmanjša sled bi lahko uničila vso vohunsko mrežo, ki so jo tako pazljivo razpredali v Avstriji. Naposled je bilo odločeno, da bodo centralo prestavili iz Gabrielinega stanovanja.

Krnek je imel drzno zamisel. Sedež vohunske mreže je v vili Gabrielinega deda, ki stoji v Hitzingu, enem izmed znanih dunajskih predmestij. Stara dva sta bila v Franciji, a hišo je nadzorovala neka gospodična Matens, učiteljica tujih jezikov. Njej so to delo preskrbeli še pred vojno Pierre, Krnek in drugi, za primer, če bi jim bila kdaj potrebna.

V vili je Gabriela našla kapetana V., Krneka, gospodično Matens in Silvijo Gartner, mlado igralko, ki se je omožila z nekim Dancem in s tem dobila dansko državljanstvo.

Torej, vila v Hitzingu je postala pravi generalštab vohunske organizacije. Toda da Gabriela s selitvijo ne bi opozorila nase Gestapa, je še vedno ostala na stanovanju v Dorotheastrasse. Zdelo se ji je, da policija ne nadzira hiše. Toda morda že ima Gestapo v rokah konce niti, pa jih pusti nevarno delati, vse dotlej, dokler... Gabriela je mislila na to vsak večer, ko je odhajala k počitku.

DOKTOR FÜSS

Francoški agenti so imeli na Dunaju redne sestanke. Vsako sredo in petek so se zbirali v stanovanju nekega učitelja glasbe, ki so mu nadeli ime »doktor Füss«. Hiša je stala nedaleč od središča mesta. Krnek, ki je vodil celotno organizacijo, ni prihajal na sestanke, marveč je s posredovanjem nekega agenta pošiljal svoja povelja in prejel zbrane podatke.

Bili so dogovorjeni, da profesor nekoliko minut pred sestankom odpre okna in igra staro avstrijsko koracnico »O, du mein Oesterreich!«. Če agenti ne bi slišali glasbe, je bilo to znamenje, naj ostanejo zunaj.

Prvo sredo v decembru leta 1941 se je Gabriela približevala hiši doktorja Füssa. Prišla je nekaj pred napovedano uro. Toda gled, različno je slišala razpoznavno melodijo. Vzpela se je v prvo nadstropje in potrkala. — Kmalu bo moj rojstni dan... dvajseti december...

— Ali ne 1915. leta, je odgovorila Gabriela.

Po izmenjanem gestu ji je profesor odprl vrata in jo pozdravil:

— Drugi so že tu! Vstopite, prosim vas! Če se želite umiti, pojdite z menoj. — Ko je vzdignil neko zaveso, je peljal Gabrielo v kopalnico.

V ŠAPAH GESTAPA

Komaj je vstopila v kopalnico, je na vhodnih vratih nekaj potrkalo. A takoj zatem se glasni kriki:

— Odprite! Takoj odprite!...

Ker ni nihče odgovoril, je postalo udarjanje na vrata še močnejše. Nekaj hipov kasneje so se vrata s treskom vdrala, in v profesorjevo stanovanje je za zagnala skupina gestapovcev. Slišalo se je lomljenje stolov in težki udarci.

Gabriela je stala v kopalnici. Zanj ni bilo izhoda. Končno je prišla v roke Gestapu. Pogledala je na levo in desno. Deset centimetrov niže okna se je vila žica strelovođa. Naglo se je povzpela na okno in se začela počasi spuščati v temo. Zdelo se ji je, da ne bo nikdar na zemlji. Iz stanovanja se ni ničesar več slišalo. Nenadoma se je sikozi okno kopalnice nagloma neka glava. Bil je gestapovec, ki je gledal na ulico. Gabriela se je stisnila k zidu in ostala neopazena, ker je policajka slepila svetlobo v sobi...

Naposled je stopila na pločnik. Naglih korakov se je oddaljila od stanovanja doktorja Füssa. Ni vedela, kam. Hodila je po mestu in ugotovila, da je blizu svojega stanovanja. Na sredo na ulici razen nekega pianca ni bilo nikogar. Pijanec se ji je približal in nekaj mrmral. Gabriela je obstala, vsa prepadena:

— Dva... dvajset... hk, je petnajst... Ko je neznaneč še enkrat ponovil stavek, je izginil v neki mračni ulici.

Gabriela je stopila za njim in dohitela pianca. Bil je Ladislav Krnek. On ji je povedal, kako so jih spoznali. Prepozno je zvedel za namere Gestapa in jih ni mogel pravočasno posvariti. Krnek je bil prepričan, da Gabrieline stanovanje ni opazovano in jo je odvedel tja. Vsa pretresena in solzna je postala poslušati Krneka, ki ji je pripovedoval:

— Zaradi nepazljivosti dr. R. je Gestapo zvedel, da se pri doktorju Füssu shajajo neki ljudje. Toda ni bilo nobenega razloga za vznemirjanje. Profesorja so ubili, ko je skušal pobegniti. Gospodična Matens, čeprav vsa pretepena, je nekako uspela pojesti pilule. Glede dr. R. so lahko brez skrbi. Ta ne bo ničesar izdal, čeprav ga bodo mučili. Gabriela je verjela Krneku, ker na Dunaju ni nihče vedel za njene zveze z dr. R.

ŠE ENKRAT V BERLINU

20. decembra je Krnek povedal Gabrieli, da je njeno delo na Dunaju končano. Kmalu bo videla Pierra L., ki ji bo zagotovo sporočil novice o soprogu. Gabriela je norela od sreče.

— Končno bom spet videla Francijo!
Krnek je bil moral, žal, razočarati.

— Ne greste v Pariz, marveč v Berlin. Se ste potrebni.

Gabriela je srdito vzkičnila:
— Toda, to je neumnost!... Vsi me bodo spoznali...

— Nikar se ne bojte! Louise Plotzek ni niti malo podobna gospodični de X. Še manj Gabrieli P. Sicer pa: preden boste odpotovali, vas bodo operirali.

Gabriela je odšla na pot šele 9. februarja 1942. leta. Ko je vlak stal v Leipzigu, in ko je bil kontrolor zavzet z nekim drugim delom, je nekdo potrkal na vrata Gabrielinega spalnega kupeja. Odprla je vrata in zagledala —

— »carja«.
— Dobri bog, pa kaj delate vi tu?!

— Skupaj z vami sem odpotoval z Dunaja — se je smejal »car«. — Vam je potreben nekdo, ki vas bo varoval... Na svidenje!

Ponovno sta se srečala v Berlinu. Gabriela ni ničesar vedela o svoji novi nalogi. Rekli so ji samo to, naj se zgleda v nekem uradu za preseljevanje, ki je bil v Rankestrasse. Skupaj s »carjem« sta šla tja in presenečeno je pozdravila Pierra.

— Pierre!
On ji je položil roko na usta.

— Ne kričite! V Berlinu smo, a tu imajo še zidovi tušesa. Sicer pa: moje ime je gospod Plivie. Jaz sem zaupna osebnost, ki so jo belgijski rekisti in francoški »Plameneči križi« poslali na poročanje v Berlin.

Niti drugo presenečenje ni bilo nič drugačno. Za Pietrovim hrbotom je stala Silvija Gartner, Gabrielinega znanka in sodelavka z Dunaja. Ker se je omožila z Dancem, je lahko menjala ime. Zdal je bila Silvija Miker. Silvija je bila dvojni agent. Nemci so jo po ločitvi z Dancem pristilili ohraniti dansko državljanstvo. Se pred vojno so jo poslali z neko posebno nalogo na Dansko, Norveško, Belgijo in Holandsko. Vendar niso vedeli, da je Silvija po rodu Zidinja, in da je prišla v stike z neko zavezniško vohunsko organizacijo, ki je imela svoj sedež v Londonu in Parizu.

POSTNI NABIRALNIK V RANKESTRASSE
Pierre je moral takoj zapustiti Berlin. Zato je na kratko pojasnil Gabrieli vsebino njene dela: morala bo zbirati vse podatke — pismene in ustne — ki jih bodo prinašali razni sodelavci. Geslo: »Gospodična, ali vam je potrebna naša odlična hrana za pse — Pearl Aekar.«

Gabriela se je takoj lotila dela. Njena organizacija je dobila ime »Spomni se«. Vsi sodelavci so se imenovali po znanih šlagerjih. Ena izmed najboljših sodelavk je dobila ime Barbara. Ta je delala kot barska dama v nekem lokalu. Pogosto je prišla v stik z vojaki in častniki. Navadno jih je uspavala s praški, po katerih so trdno zaspali, a ona je medtem preiskala vse njihove žepke. Nekajkrat je našla v žepih kurirjev zelo važne dokumente, ki jih je takoj poslala Gabrieli.

Razen Barbare sta bila člana organizacije tudi dve sestri, učiteljici v Berlinu. Obvede sta imeli mnogo zvez med novinarji in vojnimi dopisniki, pa sta lahko imeli podatke iz prve roke.

Toda najzanimivejši član je bil »Neumnež«. Po poklicu je bil knjigarnar; prišel je iz Anglije pred dvajsetimi leti. Nekdaj se je imenoval Bernard Logi, vendar je ime pomemil in postal Bernard Logham. Tako je stalo zapisano v njegovi legitimaciji, ki jo je dobil od nemških oblasti, kot nemški državljan. Ko se je Gabriela prvič sešla z njim, je bila prijetno presenečena. Ta neznaneč je naperil v njo velikanski revolver. Ko je videl, da se Gabriela ni onesvestila, ji je rekel:

— Sedite, Gabriele de X.! Hotel sem vas samo pripraviti. Izrabljam priliko, da vam destitam na uspehih, ki ste jih poželi pod imenom Louise Plotzek. Zelo dobro ste sprejemili obraz. Tudi k temu vam destitam!
(Nad. sledi)

41.

»Najbolje bo, če pospravimo svoje reči in se napotimo nazaj proti Dawsonu,« je rekel Dimač in začel zbirati odeje.

»Zal mi je, Dimač,« je rekla Yoy. »Vse to gre na moj račun!«

»Ze dobro, že dobro,« ji je odgovoril. »Na svetu je pač vse mogoče.«

»Ne, krivda je moja, edino moja,« je vztrajala. »Moj oče je tudi zame pridobil kos sveta, takoj tam, kjer so našli zlato. To vem. Darujem ga vama!«

Dimač je odkimal.
»Čok!« je prosila.
Čok je stresel z glavo in se začel smejati.

42.

Bil je gromovit krohoh. Hehet in krohoh sta se vrstila s prirsčnim tuljenjem.

»Nikar ne mislite, da sem trčen,« je pojasnjeval. »Včasih se salamsensko zabavam in prav zdaj se mi je ta reč pripetila!«

Zagledal je ponev z zlatim zrnjem. Planil je k njej in jo silovito bronil, da se je zlato raztreslo v vse vetrove.

»Ni našel!« je rekel. »Od tistega zaspanca je, ki sem ga sinoči spodil pet sto čevljev više. To me najbolj jezi, da bo prav on dobil tistih štiri sto devedeset čevljev. Pojdi, Dimač! V Dawson greva! Ako me misliš ubiti zato, ubij me! Tudi z mezinčem ne zganem!«

KONEC

KINEMATOGRAFI

KINO »DELAJSKI DOM« V TRBOVLJAH: od 30. decembra do 1. januarja angl. film »INSPEKTOR NA DELU«; 2.—3. januarja amer. barvni film »ČAROVNIK IZ OZA«; 6.—8. januarja bolgarska glasbena komedija »DVE ZMAGI«; 9.—12. januarja angl. barvni film »ABDULAH VELIKI«.

KINO »SVOBODA — TRBOVLJE II«: 1.—5. januarja »PRINC STUDENT«; Predstave: 1., 2. in 4. Jan. ob 15., 17. in 19. uri; 3. in 5. Jan. pa ob 17. in 19. uri. Od 6.—8. januarja amer. barvni cinemaskopski film »KOMANČI«; od 9.—12. januarja jug.-francoski film »LA TOUR, PAZI SE!«; 4. Jan. matineja ob 10. uri »VELIKA BIKOBORBA«; 11. januarja matineja ob 10. uri »PRIPOVEDKA O GOZDNEM VELIKANU«.

KINO »PARTIZAN« V SEVNICI: 3. in 4. januarja ameriški film »JUŽNO OD SAHARE«; 10. in 11. januarja pa francoski film »LUKRECIA BORGIA«.

NAROČNIKOM IN BRALCEM ZASAVSKEGA TEDNIKA CLANOM PRESERNOVE DRUŽBE!

TAJNIŠTVO PRESERNOVE DRUŽBE OBVEŠČE VSE CLANE, DA JE ZAKLJUČILO RAZPOŠILJANJE LETOSNIH ZBIK ZBIROK SVOJIM POVERJENIKOM. ZAMUDNIKI LAHKO DOBE ZBIROK V VSEH KNJIGARNAH PO NEKOLIKO VIŠJI CENI.

ZATO VABIMO VSE, DA TAKOJ OB SPREJEMU LETOSNIH ZBIROK OBNOVE CLANARINO ZA PRIHODNJE LETO.

RAZGLAS

Na podlagi odredbe o določitvi skločnine za javne plemenjake (Uradni list LRS št. 3—17/58) in odloka o uvedbi pavšalne skločnine, ki ga je izdal občinski ljudski odbor Trbovlje, dne 30. sept. 1958, je uvedena v občini Trbovlje s 1. januarjem 1959 dolžnost plačevanja pavšalne skločnine za vse rejce govejih plemenic, to je krav in telic, ki so bile dne 1. januarja 1959 stare nad 1 leto. Po tej odredbi ob. odloka so rejci dolžni prigrisati goveje plemenice in zanje plačati pavšalno skločnino za leto 1959 v mesecu januarju pri Upravi za dohodke občinskega ljudskega odbora Trbovlje.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinskem ljudskem odboru Trbovlje je določil za leto 1959 višino pavšalne skločnine v znesku 1000 din, kolikor ne bo s predpisom višjih upravnih organov določena pavšalna skločnina za leto 1959 v drugačni višini.

Vsak rejec dobi ob prigrisatvi plemenice in vplačilu pavšalne skločnine pri Upravi za dohodke občinskega ljudskega odbora celotno besedilo odloka o uvedbi pavšalne skločnine. Rejci plemenških bikov ne smejo od 1. januarja 1959 dalje sprejemati od rejcev plemenic nobenega neposrednega vplačila skločnine, niti ne smejo spuščati plemenjakov na plemenice, katerih rejci ne predložijo potrdila o plačilu pavšalne skločnine za leto 1959.

Rejci, pri katerih bodo pristojni kontrolni organi po 31. januarju 1959 ugotovili posest krav in nad 1 leto starih telic, za katere ni bila plačana pavšalna skločnina za leto 1959, bodo morali na podlagi čl. 3. navedenega odloka plačati zanje pavšalno skločnino za leto 1959 v dvojni višini.

Občinski ljudski odbor Trbovlje — oddelek za gozdarstvo in komunalne zadeve.

SLONI

Verjetno sem imel videz človeka, ki nima povsem čiste vesti, in žena me je vprašala: »Imaš morda težave v poklicu?« Vzemir-jeno sem zamrmral: »Ne...« toda... kupil sem tri slone.

Slone sem vzljubil tisti čas, ko sem začel pisati reklamne članke za mestni cirkus. Tudi to se je zgodilo mnogo pozneje v studiju Metro Goldwyn Mayerja v Hollywoodu, kjer sem videl te tri slone že takrat, ko so bili še povsem mladi, težki vsega 7 kvintalov. Pripeljal so jih iz Siama in jih začeli takoj dresirati.

V času vojne so filmski studiji prenehali s snemanjem filmov o Tarzanu, pa so sklenili, da iz tri, kar je tako priznava, ločeno prodajo. Želeli so to preprosto, da bi se je odrasle slone, ločeno prodajo. Vse slone postal gospodar tih slonov. Imeli so imena: Queenie, Happy in Sally. Dal sem jih v najem nekemu cirkusu in vsak večer so nastopali v točki »Dejstva iz Hollywooda«.

Se pri Metro Goldwynu je bila Queenie, najboljša »igralka«, še posebej v znameniti točki, ko je pisala »Shimmy«. Dreser George Emerson ji je naložil na hrbet težko vrečo s peskom, medtem pa se je ona na vse načine vnela, da bi se je znebila. Po daljšem času se je našla z repom ujeta rob vrvi od vrečke kot v baletu. V studiju smo ji vedno navdušeno ploskali.

Prišla je tudi velika ura njenega prvega nastopa v cirkusu. Obrnilo veliko zadnje publiko, je ujeta rob suknje. Publiko se je začela navdušena smejati in kričati. Queenie je razočarana in obračala glavo in opazovala gledalce. Bila je tako priznava, da sta tudi slone nadaljevali točke, dokler je ni dreser prepričal, da sta tudi slone in krček zamenjal navdušenja.

Nekoga dne se je Queenie na ulicah Chicaga poskušala povprežiti v neki taksi, čeprav ni popila niti kapljice alkohola. Večina slonov ljubi alkoholne pijače. One so zanje izvrstno zdravilo, če so prehlajeni, skoro vedno pa jih spravijo v dobro in vedno razpoloženi. S spretnostjo spravili alkoholitarjev si izmislijo nekoga velikemu cirkusu Deafy Denham je dal alkohola nekaj prehlajenim slonom. Od takrat so bili ti »prehlajeni« vse do takrat, dokler ni prenehal s porcijami whiskyja in ga skrli.

Toda največji plijanst je doživel Tuako, prav tako slon nekoga velikega cirkusa. Nekdo se je razjezil in pobegnil iz cirkusa. Na hru je prišel do neke skrivne destilacije alkohola, skrite v neki steni, navlil nanjo in začel piti iz kotla, kjer sta se zbirala čišča slonja. »Pustite ga, naj pije,« je dejal njegov čuvaj, ki ga je našel tu. »Slišal bi cirkus.«

Okoli dveh zjutraj je Tuako opotokežl zapustil stajo. V mesečni je začel nori ples v cirkuski obleki. Ko je stal na glavni in središnji nogami v zraku, ni bil vsakdanji prizor. Na kraju je odzval v borov godček, se nastopil na dva velika bora in začel nje. Zjutraj je bil miren kot psček, o plijansti pa ni bilo na njem nobene sledi.

Sloni slonejo hči tudi veliki »simulant«. Nekli stari dreser je imel slone »služi«. Poškodovana si je nogo in nekaj časa ni mogla nastopiti. Navzlic odlični negi je bilo njeno stanje vedno enako. Kadarkoli je dreser stopil v stajo, da bi jo pogledal, kakko ji je, je vedno drhala nogo v zrak in stokala. Nekoga dne je neopazno vstopil skozi vrata. Videl je Ruth, kakko stoji in se opira na vse štiri noge. Spet je odšel neznan in vstopil tako, da ga je ona lahko videla. Ruth je mehkično dvignila nogo in stokala.

Morda je najboljši primer navznanosti slon, ki je vsak večer hotel iz svojega prostora tako, da je izstrgal iz zemlje kolec na katerem je bil privezan. Odhajal je na bližnje polje, kjer se je vsak večer dobil na najedni koruze. Potem se je spet vračal in zatikal kolec nazaj v zemljo, tam, kjer ga je izpuli. Driska, ki jo je dobil zaradi nezrele koruze, je odkrila njegove »slizete«.

Sloninja pri slonih pa je prednostno to tisto, ki jih ljubijo. Nekoga dne je Emerson neznan in vstopil tako, da ga je ona hči nogo. Spet je odšel neznan in vstopil tako, da ga je ona lahko videla. Ruth je mehkično dvignila nogo in stokala.

Morda je najboljši primer navznanosti slon, ki je vsak večer hotel iz svojega prostora tako, da je izstrgal iz zemlje kolec na katerem je bil privezan. Odhajal je na bližnje polje, kjer se je vsak večer dobil na najedni koruze. Potem se je spet vračal in zatikal kolec nazaj v zemljo, tam, kjer ga je izpuli. Driska, ki jo je dobil zaradi nezrele koruze, je odkrila njegove »slizete«.

NOVOLETNE ČESTITKE IZ JLA

Vsem najboljšim željam in pozdravom za novo leto se pridružujejo tudi voljaki: Vlado Mikec, Emil Medvedček, Andrej Polovič in Jože Drovšek, V. P. 3287, Kragujevac.

Ob Novem letu želijo zasavski fanje, ki služijo kladovskemu »Zasavskemu tedniku« in vsem delovnim ljudem, posebno pa še mladini mnogo uspehov, zdravlja in sreče v letu 1959. Janez Zahraštnik iz Radeč, V. P. 3993, Foča; Niko Jorgan iz Trbovlje, V. P. 1962, Foča; Peter Janžetič iz Malikovca, obč. Sevnica, V. P. 5993, Foča, BiH.

MALI OGLASI

SINGER TEČAJ za šivanje in krojenje, začeti in nadaljevalni, se prične 8. januarja. Prijavitelj: Toplo pripravodomo, pri Fortjeju ali v Gospodinjstevnem centru.

TRGOVSKO PODEJNE »VITA-MINKA«, Trbovlje, prodaja večje število avtoplaščev, ki se jih lahko še koristno uporabi za lahke vožnje. Ogled v novem skladišču »Vitaminkes« vsak delavnik od 8. do 14. ure.

ZAHVALA

V ponedeljek, 15. decembra smo pokopali v Zagrebu našega tragično preminulega 82-letnega očeta

ALOJZA KONHAJZERJA iz Loke pri Zidanem mostu vsem, ki ste našemu obremu očetu skozi desetletja njegove težke bolezni bili kakorkoli v uteho, prisrčna hvala.

Posebno hvala smo dolžni inštitutu za sodno medicino v Zagrebu za vsa pomoč. Nadalje izrekamo toplo zahvalo dr. Fekepiju za hitro obvestilo ter vsem ostalim za tovaršiški pomoč. Zalajoči svojci

ZAHVALA

Javno se zahvaljujemo Drž. zavaruvalnemu zavodu Videm-Krško za izplačilo zavarovalne premije ob tragični izgubi naše hčerke Marije. Toplo pripravodomo, da stariš zavarujejo svoje otroke v šoli.

Marija in Martin Godter, Breginja 18

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.05. Oddaja »Naši poslušalci« četrtič in pozdravljajo ob točkah, nedeljah pa 12.00 in 14.15. »Kmetijske navete« vsak delavnik ob 6.40. Oddaja »Dobro jutro, dragi poslušalci« (poster glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 28. decembra
7.35 Vedri zvoki. 8.00 Mladinska radijska igra — Franc Milčinski. Vesela povest o zalostni princezi. 9.00 Novoletne glasbene čestitke. 9.30 Pod vaško lipo... (spored slovenskih narodnih). 10.00 Se pomnite, tovariši... 10.30 Zabavna matineja. 11.30 Naši solisti pojo operne arije. 12.30 Za novo vas. 15.45 Francoske popevke. 17.00 Igrajo veliki zabavni orkestri. 20.00 Halo, halo — Izerbite popevke.

PONEDELJEK, 29. decembra
8.30 Arije iz Verdijevih oper. 9.00 Pisanji zvoki z Dravškega polja. 9.30 Umetne in narodne pesmi poje ženski vokalni kvartet. 9.40 Ciganski napevi. 10.05 Radijska šola za srednje stopnje. Zima, zima bela... 12.35 Narodne pesmi in napevi. 13.30 Popevke se vesljajo. 13.50 Veseli godci. 14.00 List iz domače književnosti — Prežihov Voranc. Levi devje. 17.10 Popevka tega tedna. 18.15 Igra pihalna godba JLA p. v. Emla Smodiča. 20.00 Melodije od tu in tam.

TOREK, 30. decembra
8.30 Klavir v ritmu. 9.00 Vedri operni prizori. 10.10 Znanje popevke — zmanje melodije. 10.45 Za dom in žene. 11.30 Oddaja za otroke. 12.00 Venček narodnih. 14.00 Majhni ansambli in ritmu. 14.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 15.40 Humoreska tega tedna — Stevan Sremec. Večerni pomenki. 17.10 Melodije a la car.

OPOROŽILO
Opozarjam Marijo Lesjak, Trbovlje, Planinska vas 21, da naj ne širi laži o moji dediščini. V nasprotnem primeru je bom tožil. Marija Brvar, Planinska vas 19.

PREKLECIJE
Preklecujem besede, izrečene proti Julijani Arhajler, Klavček (Sah), Zagorje. — Otmar Zahraštnek, rudar, Loke pri Zagorju.

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1958, žele

VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM NASLEDNJI KOLEKTIVI IN PODJETJA

CEMENTARNA TRBOVLJE

KOVINSKO PODJETJE »KLIMA« CELJE, Vodnikova ulica 6

Izdelujemo in montiramo kompletne ventilacijske in klimatske naprave. Vršimo še inštalacijo vodovoda in vseh vrst centralnih kurjav ter vsa druga v stroko spadajoča dela.

VELETRGOVINA »PREHRANA« LJUBLJANA, Titova cesta 21 IMPORT-EKSPORT

Koloniale, specerija, delikatese, pijače
Trgovsko in uvozno podjetje z železnilno, tehničnim in gradbenim materialom

»METALKA« — LJUBLJANA, PARMOVA 33

nudi obsežen izbor in solidno postrežbo.

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA, TRBOVLJE-HRASTNIK

VELETRGOVINA »POTROŠNIK« CELJE

CANKARJEVA ZALOŽBA V LJUBLJANI

Vam v knjižnih zbirkah za leto 1959 nudi: Svetovni roman — Sodobni roman — Bios
Nova ljudska knjižnica, nudi pester izbor najboljših del iz svetovne in domače književnosti. Knjige je mogoče odplačevati v obrokih. Za prednaročnike so knjige več kot 20% cenejše. Zahtevajte prospekte ali pa pišite najpozneje do 31. decembra 1958 — neposredno na naslov:

CANKARJEVA ZALOŽBA V LJUBLJANI

INVESTICIJSKI BIRO TRBOVLJE

projektira vsa rudarska dela, industrijske objekte in objekte družbenega standarda in vse nizke in visoke gradnje, izdeluje ustrezne investicijske programe s tehnološkim postopkom in skupnimi analizami. — Sporočamo, da smo se preselili s Trga Revolucije v nove prostore na Gimnazijski cesti 18

STROJNA TOVARNA TRBOVLJE

Podjetje

„MEHANIKA“ TRBOVLJE

želi vsem delovnim kolektivom Jugoslavije

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

in mnogo uspehov v njihovem nadaljnjem prizadevanju.

Vse za lepšo
prihodnost našega
delovnega človeka!

Vsem svojim članom čestita k doseženim uspehom v poslovnem letu 1958 in želi njim, kakor tudi ostalim delovnim ljudem

MNOGO SREČE IN USPEHOV V NOVEM LETU 1959

ž željo za napredek in razcvet zagorske komune in razvoj našega zadrugištva.

Kmetijska zadruga z. o. j. IZLAKE PRI ZAGORJU

Kmetijska zadruga z. o. i. MLINŠE

želi vsemu svojemu članstvu in preko njih ostalim delovnim ljudem zagorske komune

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959

Vse sile za napredek in razvoj našega zadrugištva!

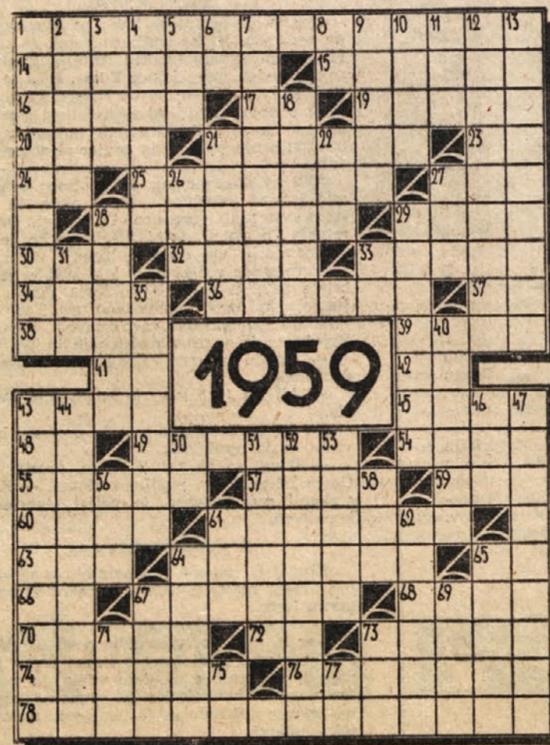
Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. naša čestitka vsem bralcem, 14. vrsta povernine (skupno ime), 15. cestni zavoj, 16. srednjeameriške rastline, podobne kaktusom (rasto tudi pri nas), 17. soglasnik in samoglasnik, 19. nazivi, 20. ime utemeljitelja dialektičnega materializma Marxa, 21. glavno mesto Turčije, 22. znamka italijanskih kamionov in avtobusov, 24. dva soglasnika, 25. prebivalca otoka, kjer je te dni na obisku predsednik Tito, 27. časomeri, 28. močno raz-

prilika in imena jugoslovanskega elektrotehniika, ki se je proslavil v Ameriki, 38. tuje žensko ime, 39. veliko jezero na meji Kanade in ZDA, 41. obrnjeni začetnici pod 37. vodoravno, 42. soglasnik in samoglasnik, 43. nevestino premoženje, 45. holandsko mesto, po katerem se imenuje vrsta sira, 48. začetnici imena in prilika podpredsednika zveznega izvršnega sveta, ki nadomestuje predsednika Tita med njegovim potovanjem, 49. nova stvar,

noviteta, 54. redovnica, 55. znanostna povest, 57. žanru podobna tkanina, 59. kumaljšev, 60. pripovedni pesnik, 61. vrezovanje v kovino, 63. oziralni zaimek, 64. samovozniček, 65. začetnici obeh imen važnega železniškega križišča v Zasavju, 66. kratica za »me-gavoit«, 67. moško ime, 68. voz, 70. prilimek narodnega heroja Lole, 72. veznik, 73. geometrijski pojem (priležni kot), 74. raztelesvalec, 76. brenkati na neki instrument, 78. tednik, ki vam izreka željo pod 1. vodoravno.

NAVPIČNO: 1. poskakovati, 2. velik hrošč, 3. državna blagajna, 4. obutev, 5. mednarodna kratica za severo-severovzhod, 6. vzklík, 7. nepoznana oseba, 8. voj (srbohrvaško), 9. zapreka, 10. glavno mesto Peruja, 11. nekateri, 12. pevci s določenim glasom, 13. okameneli ostanki pradednega življenja, 18. okenske polovice, 21. hrib pri Beogradu, 22. uradni spis, 26. oče, 27. panj, 28. nardarjenost, 29. slovenska modna revija, 31. velika evropska reka, 33. medmet, 35. prebitek na koncu, 40. plesna prireditelj, 43. obiskuje pridne otroke ob Novem letu, 44. skupno ime za rastline, ki se okopavajo, 46. žensko ime, 47. računar, 50. osebni zaimek, 51. očistiti z vodo, 52. prebivalci vzhodne hrvatske pokrajine, 53. nekdanje ime tekstilne tovarne v Varaždinu, 56. spokojnost, 58. tujka, ki jo Srbi uporabljajo za strel na gol (po angleškem), 61. pripadnik balkanskega naroda, 62. vrhunski dosežek v športu, 64. industrijsko mesto v Rusiji, imenovano po sovjetskem revolucionarju, 65. poljski denar, 67. prečiščen bombaž za zdravniško uporabo, 69. clovek z velikimi očmi, 71. moški pevski glas, 73. oblika pomožnega glagola, 75. začetnici največega mesta v Prekmurju, 77. začetnici pisatelja »Visoške kronike«.

strelivo, ki se uporablja v rudnikih, 29. obrat za mletje žita, 30. naplačilo, 32. ime angleškega filmskega igralca Guinnessa, 33. čeprav, 34. organizem, 36. topilo za celuloid, 37. začetnici

RESITVE NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE »ZASAVSKEGA TEDNIKA« POSLJITE NA UREDNIŠTVO »ZASAVSKEGA TEDNIKA«, TRG REVOLUCIJE 28. — RAZDELILI BOMO ENO NAGRADO ZA 2000 DIN, DVE NAGRADI ZA 1000 DIN IN ŠTIRI NAGRADI PO 500 DIN.

Proslava občinskega praznika NOV v Litiji

V soboto popoldne, 20. decembra, je začela Litija s slavljenjem občinskega praznika NOV. Ta praznik slavimo v spomin na spopad II. štajerskega bataljona, ki ga je vodil komandant Stane Rozman, z Nemci v vasi pri Litiji.
Popoldne, ob 16. uri, je bila v dvorani Sindikalnega doma na Stavbah svečana seja litijskega občinskega odbora. Na sejo pa so prišli tudi nekdanji borci s Tisja ter razni predstavniki množičnih organizacij iz Litije in okolice in predstavniki okrajnih in republiških organov množičnih organizacij in oblasti.

Članskega zbora proizvajalcev, ki je odlikoval več članov iz raznih delovnih kolektivov.
Kulturni spored in otvoritev muzeja NOV. Na svečani seji, ki so se je udeležili tudi mnogo domačini, so člani kulturo-prosvetnega društva »Svobode« in litijska šolska mladina izvedli pester kulturni spored. Izvajalci so bili za svoja izvajanja pohvaljeni z živahnimi aplavzi, voditelji raznih aktivov, tako godbe, pevskih zborov i.d.r. pa so dobili cvetje.
Zatem je tov. Ivan Finžgar, predsednik občinskega odbora

Socialistične zveze delovnega ljudstva prikazal trud članov muzejskega odbora, ki so v zadnjem času dokončali priprave za otvoritev muzeja narodnoosvobodilne borbe na ozemlju litijske komune.
Godba na pihala litijske Svobode je nato izvedla promenačni koncert na Valvasorjevem trgu, medtem pa so predstavniki Zveze borcev odprli muzej, ki je nameščen v nekdanjem grajskem poslopju sredi trga. Ogleda so se udeležili številni gostje, ki so pohvalili prizadevanje trud muzejskega odbora.

Telegram z Zdol

Na Novoletno jelko se je šola na Zdolah lepo pripravila. Poseben program bodo prikazali tudi starejšim vaščanom. Vse skupaj bo še bolj poživil prihod Dedka Mraza iz Krškega, ki je lani tudi zelo lepo uspel. Novo leto pa bo večina Zdolanov pričakala doma ali pa v edini vaški gostilni. Le malo se jih bo udeležilo silvestrovanja kje drugod.
Cesta Videm-Zdole je v glavnem skončana. Zdaj bodo cestišče le še posuli z drobnim peskom in ga povsem usposobili za promet.
V nedeljo, 14. t. m., je bil občni zbor ZVVI. Res je bilo to za naše člane pravo doživetje. Poročilo je podal tovariš Anton Mokotar.

Na Zdolah bodo uredili šolsko delavnico za tehnični pouk. Kmetije so pokazali za to mnogo razumevanja. Prispevali so pragove za pod. Izdelan je že predračun za mi-zarska dela. Pričakujejo, da bodo dobili dotacijo od občine. Dedek Mraz jim bo poklonil orodje za delavnico.

VOZNI RED

TRBOVLJE-HRASTNIK-TRBOVLJE

Odhod avtobusa	Smer	Prihod avtobusa
4,45 6,45 10,50 14,00 18,00	Trbovlje	6,00 7,55 12,20 — 19,30
4,55 6,55 11,00 14,10 18,10	Restav.	5,50 7,50 12,10 15,10 19,20
5,05 7,05 11,10 14,20 18,20	Trb. kol.	5,40 7,40 12,00 15,00 19,10
5,20 7,20 11,25 14,35 18,40	Hrastnik	5,20 7,20 11,40 14,40 18,50

Vozni samo ob delavnikih

„Elektrotehna“

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE LJUBLJANA

UPRAVA: PARMOVA 33, TELEFON 30-092, 31-280
PRODAJNI ODDELEK: KOTNIKOVA 12, TELEFON 30-706, 30-145, 31-350
SKLADIŠČE: SMARTINSKA CESTA 152, TELEFON 32-131, 30-241
DETAJLISTIČNA TRGOVINA: TITOVA CESTA 23, TELEFON 21-538

VAM NUDI

VES ELEKTROTEHNIČNI MATERIAL DOMAČE IN INOZEMSKA PROIZVODNJE, ELEKTROINSTALACIJSKI MATERIAL, TRANSFORMATORJE, MOTORJE, ŽARNICE itd.

SKLADIŠČE VSEH PROIZVODOV TOVARN* KABLOV
»MOŠA P. I. A. D.« SVETUZAREVO.

POSLUŽITE SE NAKUPA PRI NAS, NUDIMO ŠIROK ASORTIMENT VSEH NAVEDENIH PROIZVODOV PO KONKURENČNIH CENAH.

SREČNO!

DELOVNI
KOLEKTIV

rudnika
rjavega
premoga

TRBOVLJE-HRASTNIK

ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM K DOSEŽENIM
USPEHOM V LETU 1958 IN
JIM ŽELI

**SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO!**

VSEM DELOVNIM
LJUDEM
SOCIALISTIČNE JU-
GOSLAVIJE IN
VSEM SVOJIM ODJE-
MALCEM ŽELI
SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1959

kolektiv
IMPORT-EXPORT
CHEMO

LJUBLJANA, Malstrova ulica 10.
TRGOVINA NA DROBNO — Titova 21.

„ASTRA“

VELETRGOVINA Z USNJEM, GUMO IN TEHNIČNIM TEKSTILOM

Ljubljana, Bežigrad 6

TELEFONI: centrala 32-394 — splošni sektor in računovodstvo 32-394 — komer-
cialni sektor 32-470 — direktor 30-013 — nabavno-prodajni oddelek 30-905

»ASTRA« specializirano trgovsko podjetje v usnju, gumiju, plastičnih masah, čev-
ljarskih, sedlarskih, tapetniških potrebščinah in orodju, tehničnem tekstilu ter z
zaščitnimi sredstvi, usnjeno in plastično galanterijo vas postreže iz svojih sortiranih
zalog vedno po najnižjih konkurenčnih cenah.

IZ KONSIGNACIJSKEGA SKLADIŠČA »PIRELLI« VAM NUDIMO:
Avto plašče in zračnice za osebne avtomobile, tovarne avtomobile, avtobuse, trak-
torje in poljedelske stroje.

IZ KONSIGNACIJSKEGA SKLADIŠČA »SEMPERIT« VAM NUDIMO:
Klinasta jermena v vseh dimenzijah.

**IZREDNA PRILIKA NAKUPA ZA ŠPORTNA DRUŠTVA, KOLESARKE
KLUBE IN KOLESARJE:**

Zahtevajte naše ponudbe za nakup tabularjev v vseh dimenzijah in kvalitetah
znamke »PIRELLI«, »CLEMENT« in »SEMPERIT«.
Velo plašče in zračnice v vseh dimenzijah za dvokolesa in tricikle domače in ino-
zemске proizvodnje.

Rudniki, tovarne, obrtna podjetja, trgovska podjetja, transportna podjetja, mlińska
podjetja, gradbišča, športni klubi in ustanove — prepričajte se o solidni postrežbi
in najnižjih cenah veletrgovine »ASTRA«.

Vsa naročila osebna, pismena ali preko naših potnikov izvršujemo solidno in hitro.
Pri naročilih tehničnega materiala vas postrežemo tudi s strokovnimi nasveti.

TOVARNA ČOKOLADE
IN LIKERJEV

»Imperial«

Videm-Krško

ŽELI VSEM
DELOVNIM LJUDEM
MNOGO SREČE IN
USPEHOV V LETU 1959

ALKO

DESTILERIJA IN
TOVARNA LIKERJEV

LJUBLJANA

Frankopanska ulica 9

vam nudí vse vrste likerjev in ro-
zinih izgnanih pijač odlične kakovosti.
Solidne cene — promptna dobava.
Vsem svojim odjemalcem želi
srečno novo leto

Splošna obrtna kovinarska zadruga, Videm-Krško

IZDELUJE INDUSTRIJ-
SKO LADJEDELNIŠKO
IN STAVBNO OPRE-
MO. — CENJENIM
STRANKAM SE S SVO-
JIMI SOLIDNIMI IZ-
DELKI TUDI ZA NA-
PREJ PRIPOROČA IN
JIM ŽELI USPEŠNO
NOVO LETO

V PETIH LETIH 146% VEČJA POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Živimo v dobi tehnike in napredka, in tako
se vedno bolj uveljavlja vse večje povpraševanje
po električni energiji.

Trbovlje so se že pred petdesetimi leti za-
čele elektrificirati. Elektrifikacija v kraju pa je
rasla iz leta v leto in omrežje električnih napeljav
se še danes širi in širi. Vse ta razvoj in napredek
na področju elektrifikacije pa nas zadnja leta
tujno opominja, da je elektro-energetsko stanje
v Trbovljah sedaj zelo kritično zaradi zastarelosti
in preobremenjenosti obstoječega električnega
omrežja in transformatorskih postaj. Omrežje v
Trbovljah je staro že 30 do 40 let in danes
kljub stalnemu ter vestnemu vzdrževanju ni več
v stanju prenajati električno energijo v takšni
količini, kot jo prebivalci kraja potrebujejo.

Potrebe po elektriki stalno naraščajo, in to
povzroča v preobremenjenih in zastarelih elek-
tričnih napeljavah in napravah naraščanje padca
voltaže ter povečanje električnih izgub. Moč
oziroma izraba električne energije zaradi tega
nazaduje. Na področju celotnega zasavskega
bazena, to je na območju podjetja »Elektro-
Trbovlje«, je namreč v povojnih letih opaziti
velikanski porast v porabi električne energije
za široko potrošnjo (brez industrije).

V letu 1953 je znašalo število električnih
potrošnikov 10.174, poraba energije pa 3.370.687
kWh. To število pa je zadnja leta naraslo tako,
da je poraba električne energije znašala lansko
leto že 8.306.118 kWh za potrebe 12.618 od-
jemalcev, to se pravi, da se je poraba elek-

trične energije povečala na 246%, torej se je
v 5 letih od 1953 dvignila za 146%. Te šte-
vilke nam istočasno povedo, da bi se morala
hkrati povečati tudi zmogljivost električnih
prenosnih naprav, se torej za 1,5 krat okre-
piti — za to okrepitev prenosnih naprav pa bi
podjetje Elektro - Trbovlje potrebovalo okrog
650 milijonov dinarjev.

Navedene številke o potrošnji električnega
toka pa so na območju trboveljske občine na
področju samega mesta znatno večje kot pri-
kazan povprečni porast potrošnje električne
energije na celotnem področju tega podjetja.
Zanimivo je, če primerjamo porast porabe
električne energije v visoko razvitih državah
zahodne Evrope: povečanje potrošnje znaša
tamkaj v 10 letih 100%, pri nas pa v 5 letih
146%!

Da pa je bilo možno v Trbovljah vsaj do
neke mere vsklajati električne naprave s po-
rabo energije vsaj v delno zadovoljstvo po-
trošnikov, je omenjeno podjetje v preteklih
5 letih, odkar je bilo ustanovljeno, zgradilo 20
novih transformatorskih napajalnih postaj, 8
kilometrov daljnovođa napetosti 10 kV, nadalje
3 kilometre dvosistemskega daljnovođa z na-
petostjo 35 kV, prav tako 34 km nizkonapetost-
nega omrežja oziroma kablovodov. To je pod-
jetje napravilo predvsem v rudniških kolo-
nijah in v kmečkem naselju Klek, kjer je bilo
stanje najbolj kritično.

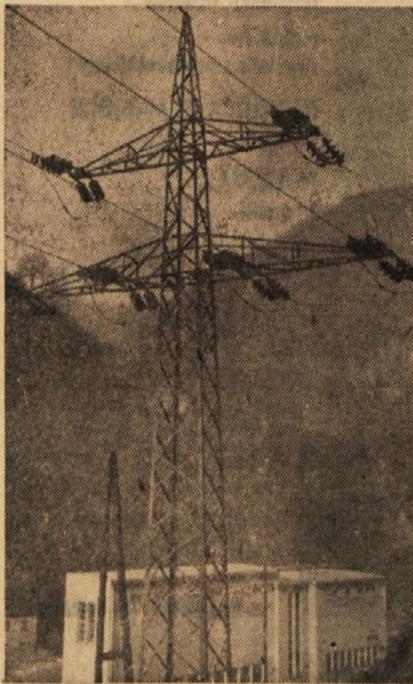
Da pa bo stanje na področju trboveljske
doline še boljše, je podjetje zgradilo v Spod.
Trbovljah pri Lukmarju veliko razdelilno trans-
formatorsko postajo 35/10 kV, ki bo v glav-
nem napajala široko potrošnjo mesta Trbovlje.
Strojno tovarno v Trbovljah in manjša indu-
strijska podjetja, brez rudnika. V zadnjih petih
letih je podjetje Elektro-Trbovlje za vsa ta
potrebna dela investiralo 193.813.600 din, in kar
je zelo važno — predvsem iz lastnih sredstev,
ostalo pa z uvidno in hvalevredno finančno
pomočjo Elektrogospodarske skupnosti Slo-
venije.

Vista nalog še stoji pred podjetjem Elektro-
Trbovlje, da v bodoče zagotovi svojim potroš-
nikom še boljše električno energijo, predvsem
pa boljše voltažo. Zato bo treba nujno čimprej
skončati vsa dela v transformatorski razdelilni
postaji 35/10 kV, zgraditi še 5 transformator-
skih napajalnih postaj z visokonapetostnimi
priključki ter izvesti rekonstrukcijo električ-
nega omrežja v naseljih Golovec, Pod gozdom,
Pod Ostrim vrhom, Kolodvorska cesta, Dom in
vrt, Novi dom in v Gabrskem.

Za vsa ta dela pa bo treba zagotoviti de-
narna sredstva, kajti podjetje razpolaga edino
z amortizacijskimi sredstvi, s katerimi pa mora
vzdrževati in obnavljati 813 km nizkonapetost-
nega omrežja, 3 transformatorske razdelilne
postaje ter 67 manjših transformatorskih na-
pajalnih postaj.

Podjetje Elektro-Trbovlje pa upa, da bo
prebredlo vse težave, ki stoje pred njim. Iz
težav, s katerimi se mora boriti, in iz uspe-
hov, ki jih je že doseglo, bo napravilo po-
trebne zaključke in izdelalo delovni načrt za
prihodnje leto. Storiло bo vse, da čimbolj za-
dovolji potrošnike električne energije.

Vsem odjemalcem električne energije in osta-
lemu delovnemu ljudstvu pa želi **MNOGO
USPEHOV IN SREČE V NOVEM LETU —
KOLEKTIV PODJETJA ELEKTRO-TRBOVLJE**

Elektro Trbovlje

Komunalna banka

s poslovnimi enotami:
BREŽICE, VIDEM-KRŠKO, ZAGORJE,
HRASTNIK in TRBOVLJE.

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959

Želi vsem komitentom in vlagateljem, ter se jim zahvaljuje za dosedanje zaupanje in se priporoča, da ostanejo še nadalje.

Delovni kolektiv

konfekcije 'LISCA' SEVNICA

Želi vsem delovnim ljudem obilo uspehov v novem letu 1959 in se priporoča s svojimi kvalitetnimi izdelki.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1959

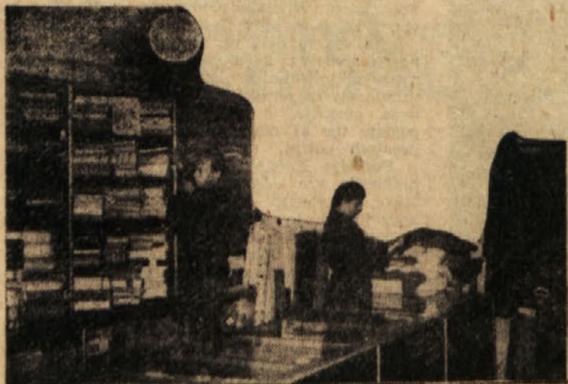
VSEM DELOVNIM
LJUEM HRASTNIKA
IN OKOLICE ŽELE

Srečno in uspešno novo leto
1959

delovni kolektiv:

Trgovsko podjetje
»POSTREZBA«
Hrastnik s poslovalnicami
Gostinsko podjetje
»JELKA«
Hrastnik s poslovalnicami
KLAVNICA IN MESNICE
Hrastnik
PEKARNA
Hrastnik

Vsem odjemalcem in potrošnikom se zahvaljujeta za pozornost v letu 1958 in se priporočata

KOLEKTIV IN UPRAVA

VI ZA NAS - MI ZA VAS

DOBER PROGRAM
KINO PREDSTAV

kino »SVOBODA« TRBOVLJE II

se zahvaljuje cenjenim obiskovalcem za obisk v letu 1958 in se priporoča za leto 1959. Bogat program najbrž zbranih filmov v prihodnjem letu bo zadovoljil vsakega gledalca. Vsako nedeljo mladinske kino predstave po enotni ceni. V letu 1959 vsak drugi film v kinoskopu.

Vsem obiskovalcem kina Svoboda Trbovlje II in prijateljem želi SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959
Uprava kina

Najboljši filmi v letu 1958:

H-8
OSVAJAC
DEZEJVE PRIHAJA
MIS STONE
POT V 80 DNEH OKOLI SVETA
PLES NA VODI
VIZA ZLA
GLAVNA ULICA
PEVEC IZ MEHIKE
DEKLETA
ZELENI OGENJ
PESEM MRTVIM LJUBIMCEM
POSLEDNJI RAJ
SERENADA V MEHIKI
NEVIHTA
in drugi.

IZVOZNO PODJETJE

VINO BREŽICE

želi vsem znancem, poslovnim prijateljem in ljubiteljem dobre kakovosti

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1959

Vse prevoze z lastnimi avtomobili in avtobusi opravlja avtotransportno podjetje

»PREVOZ« Brežice

Vsem delovnim ljudem pa želi kolektiv »Prevoza«

SREČNO NOVO LETO 1959

Gozdarska poslovna zveza ZASAVJE SEVNICA

Izvršuje vsa gozdno gojitvena dela, gradi gozdne komunikacije in prodaja vse gozdne asortimente preko kmetijskih zadrug ter predeluje les.

Vsem poslovnim prijateljem in znancem se toplo priporoča in jim želi

SREČNO NOVO LETO 1959

Delovni kolektiv

Zdravilišče ČATEŠKE TOPLICE

želi vsem delovnim ljudem
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959
in se priporoča.

TRGOVSKO PODJETJE

»Ljudska potrošnja« Brežice

ŽELI VSEM DELOVNIM
LJUEM OBČINE BREŽICE

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1959
TER SE PRIPOROČA TUDI V BODOČE.

NAJBOLJŠI CEMENT VAM NUDI

CEMENTARNA TRBOVLJE

DELOVNI KOLEKTIV CEMENTARNE TRBOVLJE IN OBRAT
ZIDANI MOST-RADEČE ŽELITA VSEM SVOJIM ODJE-
MALCEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM SOCIALISTIČNE
JUGOSLAVIJE

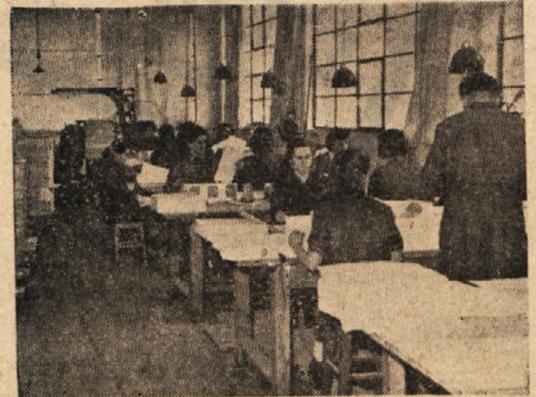
**SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1959**

KOLEKTIV TRBOVELJSKE CE-
MENTARNE BO TUDI V BO-
DOČE SKRBEL ZA DOBRO
KVÁLITETO CEMENTA, KI JE
SVETOVNO ZNAN, V SPLOŠ-
NO ZADOVOLJSTVO TISTI, KI
UPORABLJAJO ZNANI
TRBOVELJSKI PORTLAND
CEMENT

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne dokumentnega in kartnega papirja

**Radeče
pri
zidanem
mostu**

Čestita vsem delovnim ljudem socialistične Jugoslavije
k doseženim uspehom v letu 1958 ter jim želi
SREČNO NOVO LETO 1959

**In mnogo uspehov
v poslovnem delu.**

Kurivopromet Radeče

vam nudi potrebno kurivo, premog in
drva, po konkurenčnih cenah.

Delovnim ljudem Radeč in okolice želi
SREČNO NOVO LETO 1959

KOLEKTIV KURIVOPROMETA, RADEČE

Vsem cenjenim gostom se za-
hvaljuje za obisk v letu 1958
in se jim priporoča vnaprej

Gostilna pri dimniku EDO KAVSEK, TRBOVLJE

KO PRIDEŠ V TRBOVLJE, OGLASI SE, IN
NE BO TI ŽAL, DOBIŠ VSE, KAR ŽELIŠ.

VSEM GOSTOM ŽELI SREČNO
NOVO LETO 1959
EDO KAVSEK, GOSTILNA
PRI DIMNIKU, TRBOVLJE

DELOVNI KOLEKTIV

tovarne lesnih pet, lignolit
tlaka, lesne galanterije,

P E T A Radeče

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM V
ZASAVJU K DOSEŽENIM USPEHOM IN JIM ŽELI

SREČNO IN USPEHOM POLNO NOVO LETO 1959

OBRITNO PODJETJE

„OBNOVA“ Radeče

OPRAVLJA VSE USLUGE, GRADBENA IN VSA ZIDARSKA DELA,
TESARSKA IN MIZARSKA TER PLESKARSKA DELA. IZVRSUJE
VSE VODOVODNE INSTALACIJE. KAMNOLOM VAM PA NUDI
POTREBNI MATERIAL VSEH VRST.

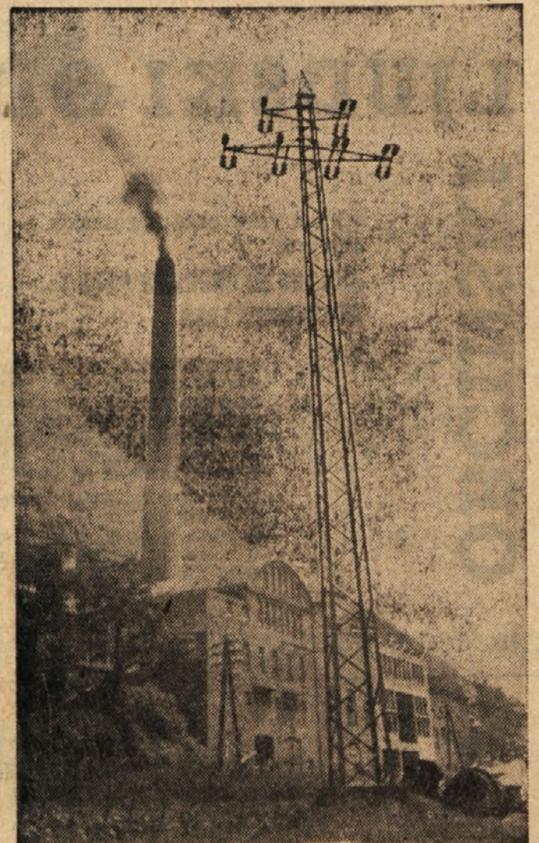
Vsem delovnim ljudem želi

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959

OBRITNO PODJETJE „OBNOVA“, RADEČE.

DELOVNI KOLEKTIV

E L E K T R A R N E

TRBOVLJE

čestita vsem delovnim kolekti-
vom socialistične Jugoslavije k
doseženim uspehom v letu 1958
in jim želi

**SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1959**

VSE SILE ZA IZGRADNJO NAŠE SOCIALISTIČNE DRŽAVE!

TOVARNA KLEJA LJUBLJANA

Šmartinska cesta 50

TELEFONI: H. C. 30-368, 30-894, DIREKTOR 30-611, KOMERCIALA 30-464

PROIZVODNJA:

KOSTNI KLEJ ZNAMKE »MAČEK« — V BISERIH — PERLAH, VSE VRSTE KOŽNIH KLEJEV — TEHNIČNO, PREČIŠČENO IN FOTOGRAFSKO ŽELATINO — TEHNIČNE MASCOBE, GNOJILA IN KRMILA TER ROŽEVINO.

PREPRIČAJTE SE O ODLIČNI KVALITETI VSEH PROIZVODOV — ZAHTEVAJTE NAŠE PROSPEKTE IN TEHNIČNA NAVODILA.

Vsem svojim poslovnim prijateljem in odjemalcem želi mnogo sreče in uspehov v NOVI LETU 1959

KOLEKTIV
TOVARNE KLEJA — LJUBLJANA

LJUDSKI ODBOR

OBČINSKI

ZELI VSEM OBČANOM OBČINE
ZAGORJE

SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1959

OBČINSKI KOMITE ZKS ZAGORJE
OBČINSKI ODBOR SZDL ZAGORJE
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV
OBČINSKI ODBOR ZB NOV
in vse ostale množične organizacije in društva in jim
ČESTITA K DOSEŽENIM USPEHOM V BORBI ZA IZVRŠEVANJE PLANSKIH NALOG.

ZAGORJE

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU HRASTNIŠKE
KOMUNE ČESTITA K DOSEŽENIM USPEHOM
V LETU 1958 IN JIM ŽELI

srečno in uspehov polno
novo leto 1959

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR HRASTNIK — OBČINSKI KOMITE ZKS HRASTNIK — OBČINSKI ODBOR SZDL HRASTNIK, OBČINSKI KOMITE LMS HRASTNIK — OBČINSKI ODBOR ZB NOV HRASTNIK IN VSE MNOŽIČNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA HRASTNIŠKE KOMUNE

SREČNO NOVO LETO 1959 ŽELI
VSEM SVOJIM POTROŠNIKOM

trgovsko podjetje

IZBIRA

TRBOVLJE

S POSLOVALNICAMI:

- »IZBIRA« — manufaktura (Radej)
- »TKANINA« (Paš)
- »GOSPODINJSKE POTREBŠČINE« (Dežman)
- »ŽIVILA« — (Rozman)
- »ŠPECERUJA« — (Radej)
- »DOBRNA«
- »DOBOVEC«

V NAŠIH POSLOVALNICAH DOBITE
VSE, KAR POTREBUJETE ZA VAŠ
DOM, NAROČENO BLAGO VAM
DOSTAVIMO NA DOM. CENJENIM
ODJEMALCEM SE SE VNAPREJ
PRIPOROČA

DELOVNI KOLEKTIV

»IZBIRE« — TRBOVLJE

DELOVNI KOLEKTIV

Rudnika rjavega premoga

ZAGORJE

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OBČINE
ZAGORJE K DOSEŽENIM USPEHOM IN JIM

ŽELI SREČNO NOVO LETO 1959

DELOVNI KOLEKTIVI PODJETJI, TRGOVINE IN
GOSTILNE

POTROŠNIK

HRASTNIK

se dan za dnem trudijo, da bi kar najbolj zadovoljili vse svoje številne potrošnike in goste s kulturno postrežbo in nizkimi cenami. Vedno in ob vsakem času jim nudijo bogato izbiro vseh vrst blaga v trgovinah, ter dobro pijačo in jedajo v gostilnah »Petrošnika«.

Delovni kolektivi obratov, gostlin in trgovin, v sklopu »Petrošnika« se vsem svojim odjemalcem najlepše zahvaljujejo za njihovo dosedanjo naklonjenost in se priporočajo za naprej.

OB TEJ PRILOŽNOSTI JIM TUDI ISKRENO
ČESTITAJO ZA NOVO LETO 1959.

PODJETJE

MIESO

TRBOVLJE

želi svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO!

DELOVNI KOLEKTIV

Komunale Trbovlje

želi vsem delovnim ljudem
SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO
LETO 1959.

Knjigarna Trbovlje

VAM NUDI VSE POTREBNI PISAR-
NIŠKI MATERIAL — VSE VRSTE
KNJIG IN DRUGE ŠOLSKE POTREB-
ŠČINE. SPREJEMAMO TUDI VEČJA
NAROČILA

Delovni kolektiv se za-
hvaljuje za pozornost v
letu 1958 in se priporoča
vnaprej.

Vsem delovnim ljudem pa
želi srečno in uspehov
polno

NOVO LETO 1959

KOLEKTIV KNJIGARNE
TRBOVLJE

Vsem svojim odjemalcem in potrošnikom se zahvaljuje za pozornost v letu 1958 kolektiv trgovskega podjetja

POTROŠNJA TRBOVLJE

Vse, kar želite, to dobite v poslovalnicah trgovskega podjetja »Potrošnje«, Trbovlje. — Bogata izbira blaga — dostava na dom — cene konkurenčne.

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959

ŽELI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA »POTROŠNJE«, TRBOVLJE VSEM DELOVNIM LJUDEM V ZASAVJU.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »ZASAVJE« TRBOVLJE

Želi vsem delovnim ljudem v Zasavju

**MNOGO SREČE IN USPEHOV V NOVEM
LETU 1959**

Gradbeno podjetje »Zasavje« s sedežem v Trbovljah, Savinjska cesta, zajema v svoje delovno področje vsa gradbena dela. V Hrastniku je podjetje v letu 1958 dogradilo komunalno banko, kjer so tudi prostori za pošto in urad za socialno zavarovanje. Podjetje »Zasavje« je nadalje zgradilo 12 stanovanj za Steklarno Hrastnik in še druga dela za to tovarno. Prav tako je opravljalo regulacijo potoka v Hrastniku.

V Trbovljah je podjetje v letu 1958 gradilo 5 stanovanjskih hiš po 10 stanovanj na Ličarjevem, nadalje 36-stanovanjsko hišo pri gimnaziji, Samski dom in dvojček za lastne potrebe ter razna dela pri Elektrarni Trbovlje. Vsega skupaj je v gradnji v Trbovljah 116 stanovanj, ki bodo vseljiva v letu 1959.

Razen stanovanjskih hiš pa gradi podjetje »Zasavje« tudi kovinarsko šolo Strojne tovarne v Trbovljah, ki bo skončana v prvi polovici leta 1959, blagovnico in skladišče Vitaminke.

Letošnje leto oziroma v letu 1958, se je gradbena sezona začela dokaj pozno, pravzaprav šele v drugi polovici leta 1958. Zadržanega plana podjetja v prvi polovici leta ni doseglo iz objektivnih razlogov, vendar je v drugi polovici leta uspelo, da se je tesno približalo izvršitvi svojih nalog, saj je do 1. decembra doseglo plan v vrednosti 190 milijonov dinarjev. Celotni plan bo dosežen s 94—96%, od predvidenega.

Načrti gradbenega podjetja za leto 1959 so kar ugodni, saj so že zaključena dela za prvo polovico prihodnjega leta, s čimer se bo podjetje izognilo nevšečnostim letošnjega leta, ko se je gradbena sezona začela pravzaprav šele v drugi polovici leta.

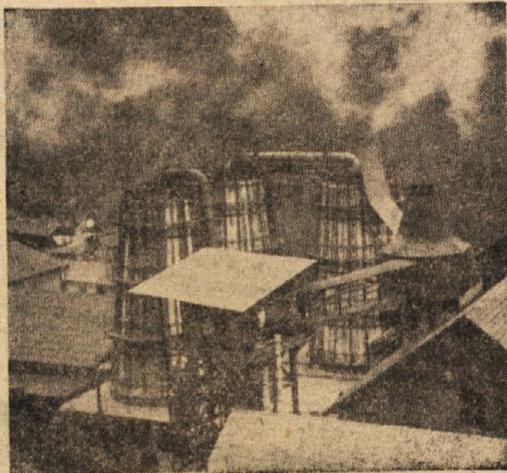
Perspektive za leto 1959 so dobre, ne bi pa bilo slabo misliti na to, da se v Trbovljah vsa gradbena dejavnost združi v enem samem velikem gradbenem podjetju.

*Srečno
v letu
1959*

želi

DELOVNI KOLEKTIV

KEMICNE TOVARNE V HRASTNIKU

**SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO
LETU 1959**

želi vsem občanom občine Trbovlje

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR TRBOVLJE

TRGOVSKO PODJETJE

„TOBAK“

TRBOVLJE

oskrbuje potrošnike z vsemi tobaknimi proizvodi v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku in Radečah in s kvalitetnimi tobaknimi izdelki.

VSEM ODJEMALCEM TOBACNIH IZDELKOV SE
PRIPOROČA TUDI V POSLOVNEMU LETU 1959

kolektiv trgovskega podjetja
»TOBAK«, Trbovlje

DELOVNI LJUDJE RADI PIJEJO ZNANA ŠTAJESKA VINA,
KI VAM JIH NUDI

Vsem delovnim ljudem želi
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959

Delovni kolektiv
»VINO — MARIBOR«

VINO MARIBOR

V zalogi imamo izbrana prvovrstna pristna štajerska in dolenska vina, buteljna vina in vse alkoholne pijače. Vse vam poskrbi Vino-Maribor; zastopnik za Zasavje je Leon Kavšek, Trbovlje.

OBRTNO NABAVNO-PRODAJNA ZADRUGA TRBOVLJE

želi vsem svojim članom in odjemalcem ter vsem delovnim kolektivom

mного sreče v novem letu 1959

z željo za nadaljnji razvoj našega socialističnega gospodarstva.

Kar prijetno se razvedriš v gostilni

„Dolenjka“ TINKO PUST
TRG FRANCA FAKINA — TRBOVLJE III

Nudi vam vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter topla in mrzla jedila.

Vsako soboto in nedeljo ples v novo preurejeni dvorani.

SREČNO NOVO LETO 1959

želi vsem

GOSTILNA »DOLENJKA« — TINKO PUST

AVTOTRGOVINA VIDEM-KRŠKO

vam nudi ves potreben material za motorje in kolesa ter tudi nove proizvode.

VSEM ODJEMALCEM PA ŽELI

SREČNO NOVO LETO

FOTO - TRBOVLJE

izvršuje vsa v stroko spadajoča dela, razvija, kopira, povečuje, izvršuje vsa naročila. Slika tudi na domu.

Vsem se zahvaljuje za pozornost v letu 1958 in želi

SREČNO NOVO LETO 1959

Delovni kolektiv
FOTO — TRBOVLJE

KOMUNALNO GOSPODARSTVO HRASTNIK

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI

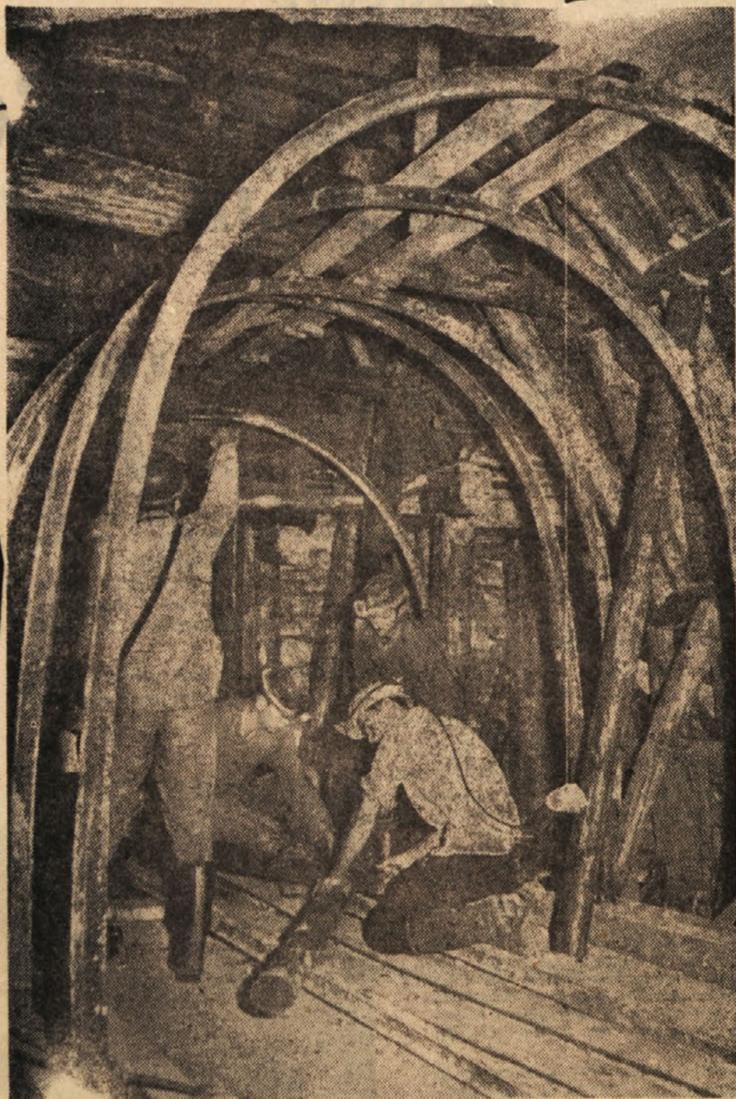
skrbí za vse komunalne potrebe občine Hrastnika. Kolektiv se zaveđa v celoti svojih nalog in zato jamči, da se bo resno potrudil tudi v bodočem letu 1959 in tako prispeval po svojih močeh k ureditvi hrastniške doline.

Vsem delovnim ljudem občine Hrastnik želi

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959

DELOVNI KOLEKTIV

KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA HRASTNIK

Delovni kolektiv RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA SENOVO

ISKRENO ŽELI VSEM RUDARSKIM IN OSTALIM DELOVNIM KOLEKTIVOM SLOVENIJE IN NAŠE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959

z željo, da bi v bodoče dosegali še večje delovne uspehe v prizadevanju za skupno srečo in boljše življenje vseh delovnih ljudi
NAŠE FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE.
To želi tudi vsem odjemalcem premoga, s katerimi hoče ostati tudi vnaprej v najboljših poslovnih stikih in jih s svojim produktom v polni meri zadovoljiti.

Z NOVIMI UDOBNI MI AVTOBUSI V NOVO LETO 1959

Avtoprevoznništvo Trbovlje

vam nudi dnevne usluge za prevoz potnikov in blaga. Cene zmerne, prevoz ročen in hiter. Z novimi avtobusi se boste res udobno in prijetno vozili.

Vsem svojim odjemalcem pa želi kolektiv

AVTO PREVOZNIŠTVA,
Trbovlje

SREČNO NOVO
LETO 1959!

DELOVNI KOLEKTIV

KLAVNICE z MESNICO Dol pri Hrastniku

ŽELI VSEM SVOJIM POTROŠNIKOM

MNOGO SREČE IN USPEHOV V NOVEM LETU 1959

IN SE JIM ZAHVALIJE ZA POZORNOST V LETU 1958 TER SE PRIPOROČA ŠE VNAPREJ.

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
JUGOSLAVIJE

čestita k doseženim uspehom
v letu 1958 in jim želi

SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO 1959

Delovni kolektiv

»JUGOTANIN« Sevnica

Tovarna celuloze in papirja **„DJURO SALAJ“** Videm-Krško

želi **SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959!**

TOVARNA PROIZVAJA VSE VRSTE SULFITNE, NEBELJENE IN BELJENE CELULOZE, OVOJNI PAPIR, ČASNIŠKI PAPIR IN SREDNJEFINI PAPIR. V LETU 1959 BO PROIZVODNJA PAPIRJA SE VEČJA, ŽE DO SEDAJ JE TOVARNA ZADOVOLJILA POTREBE JUGOSLOVANSKEGA TRGA Z ROTO PAPIRJEJEM.
V LETU 1959 IN V BODOČE ČAKA KOLEKTIV SE VRSTA NALOG, KI NISO MAJHNE. PO IZVRŠITVI PREDVIDENIH NALOG PA BO PROIZVODNJA V TEJ POMEMENI TOVARNI SE VEČJA.

NAPREJ DO KONČNE ZMAGE!